

Hiv. szám: 5/5124-11/2019
(Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály)

Jóváhagyott előterjesztés

ELŐTERJESZTÉS

a XV. kerületi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatáról 13.

Átvette:.....

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése szerint „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.” **A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat két évente felülvizsgálja, aktualizálja.**

A XV. kerületben az első szociális szolgáltatástervezési koncepció (továbbiakban: Konceptió) 2004-ben készült, amely két évente felülvizsgálva és aktualizálva lett. A Képviselő-testület minden esetben - a Konceptióban leírtak szerint - tudomásul vette a már megvalósult elképzeléseket, illetve meghatározta a jövőbeli célokat. A Konceptió felülvizsgálata 2019. évben ismét esedékessé vált.

A Szolgáltatástervezési Konceptió tartalmazza különösen:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A felülvizsgálat alatt figyelembe vettük a következő évek várható legfontosabb szociálpolitikai kihívásait, a jogszabályváltozásokat és ezeknek megfelelően aktualizáltuk a koncepciót.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata során az Szt. 58/B. § (2) bekezdése szerint létrehozott szociálpolitikai kerekasztal működik közre.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatának tervezetét az érintett intézményvezetőkkel, civil szervezetekkel, alapítványokkal 2019. szeptember 26-án megtartott Szociálpolitikai Kerekasztal ülésén vitattuk meg. A szavazásra jogosultak úgy döntöttek, hogy megtárgyalásra és elfogadásra javasolják a képviselő-testületnek a tervezetet.

Az önkormányzatunknak a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényből és az Szt-ből adódó kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása érdekében folyamatosan biztosítani kell a szociális ellátások és szolgáltatások anyagi fedezetét, az intézmények működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, továbbá azok fejlesztéséhez, állagmegóvásához szükséges forrásokat.

A XV. kerületben a jelenleg hatályos jogszabályok szerint valamennyi kötelezően ellátandó szociális és gyermekvédelmi ellátás biztosított és minden rászoruló számára elérhető.

Az előterjesztés 1. mellékletében összefoglaltuk a 2017-ban elfogadott Koncepcióban meghatározott fontosabb célok időarányos megvalósulását. A felülvizsgálat tervezetét az előterjesztés 2. melléklete tartalmazza.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a határozati javaslatokat.

Budapest, 2019. november „13”

Cserdiné Németh Angéla
polgármester h.

1. **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály:.....

2. Mellékletek:

1. Tájékoztató a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban megfogalmazott célok időarányos végrehajtásáról 2017-2018.
2. Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata 2019. év.
3. A Szociálpolitikai Kerekasztal határozata.

3. Egyeztetésre megküldve: -

4. Bizottságok: Népjóléti Bizottság

5. Jegyzői láttamozás: 2019. november „13.”

Aláírás: *Filip Andea*

6. Háttéranyag a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztályon található.

7. Meghívandók: ESZI intézmény- és telephelyvezetői.

PENZÜGYI ELLENŐRZÉS: 2019. 11. 13. Karszani Beatrix Elnök

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

(1) elfogadja a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának 2019. évi felülvizsgálatát.

Határidő: 2019. november 21.

Felelős: polgármester

(2) felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat 2019. évi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója felülvizsgálatának megjelentetéséről az Önkormányzat honlapján.

Határidő: 2019. december 15.

Felelős: polgármester

Jogszabályi hivatkozások:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése.

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7) SzCsM rendelet 111/A. és 111/B. §-ai.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Ervenyesség

felülvizsgálatra érkezett:.....

2019 NOV 13

**Tájékoztató a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban megfogalmazott célok időarányos végrehajtásáról
2017-2018**

Meghatározott célkitűzések	Intézkedések	Eredmények, indikátorok
Valós szükségletekre épülő helyi szociálpolitika működtetése.	Segélyezési és szociális szolgáltatási rendszer működésének átvilágítása, folyamatos vizsgálata, értékelése, a jogszabályokban meghatározottak szerint. (Feltárni és megszüntetni azokat a hiányokat, amelyek az ellátás biztonságát veszélyeztetik.)	Az ESZB évente egy alkalommal értékeli a szociális intézmények szakmai munkáját. A Képviselő-testület szükség szerint módosította a vonatkozó helyi rendeleteket.
A segélyezés volumenének fenntartása, fejlesztése.	A Képviselő-testület az önk. költségvetésében folyamatosan biztosította az anyagi forrást.	A Képviselő-testület szükség szerint módosította a vonatkozó helyi rendeleteket, 2015-ben új szociális támogatási rendeletet alkotott, felemelte az egy főre jutó jövedelemhatárt és megemelte az alkalmanként adható segély összegét, 2018-ban a rendelt módosítás során új segélyezési formákat vezetett be.
Lakhatás támogatása a rászorulóknak számára	Az 5/2015. (II.5.) ök. rendeletben (a továbbiakban: Rendelet) került szabályozásra a támogatás feltétele. A lakhatás megőrzése érdekében.	2017-ben 660 fő 16 822 eFt, 2018-ban 601 fő 15 201 eFt összegben kapott támogatást.
Gyógyszertámogatás fenntartása	A Rendelet módosítása a támogatási összeg emelése.	2017-ben 1722 fő 75 212 eFt összegben, 2018-ban 1579 fő 65 381 eFt összegben kapott támogatást.
A kisgyermek részére a nem kötelező védőoltás támogatása	Az igények és a gyermekorvosok javaslata alapján az oltások tetszőlegesen választhatók lettek.	A támogatás összege 20 000 Ft/fő. Az elmúlt két évben 332 gyermek részesült támogatásban.

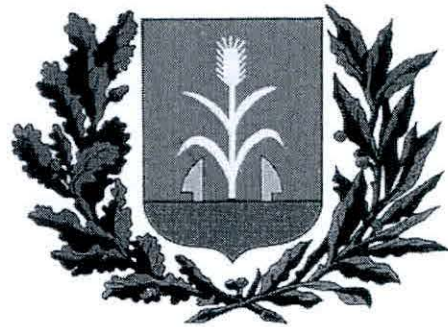
Iskolakezdés támogatása	A rendelet módosításával az első osztályos tanulók 20 000 Ft összegű támogatást kapnak 2018-tól	2017-ben 146 fő 28 219 eFt, 2018-ban 128 fő 2 560 eFt támogatás.
Gyermekszegénység visszaszorítása.	Gyermekek nyári étkezésének, táboroztatásának és szabadidős programjának megszervezése.	2017-ben 1366 gyermek táborozott Bernecebarátiban, 2018-ban 1397 gyermek, Siófokon 604 és 580 fő. A napközis táborban 2017-ben 361, 2018-ban 345 gyermek volt.
Újszülöttek támogatása	A Képviselő-testület a kerületi újszülötteket, 20.000 Ft pénzbeli támogatásban részesíti.	2017-ben 267, 2018-ban 228 gyermek kapott 20.000 Ft összegű támogatást.
Idősokkal kapcsolatos stratégiai célok.	A Képviselő-testület 2013-ban létrehozta az Idősügyi Tanácsot és elindította a Levendula 60+ programot az aktív idősödés programját.	A program nagyon sikeres, az idősök számára sok olyan program kerül megrendezésre, amely aktivitásukat fenntartja, fokozza, társas kapcsolataikat erősíti.
Demens betegek nappali ellátásának bevezetése	2017-ben 12 férőhellyel megnyílt a demens ellátás a Kontyfa utcában	Az ellátás teljes kihasználtsággal működik.
Az idősök klubjában tagsági kártya bevezetése és a tagdíj csökkentése.	A Képviselő-testület csökkentette az idősök klubjában a befizetendő díj mértékét.	A klubok tagságának száma folyamatosan emelkedik. A tagsági kártyával a klubtagok mindhárom klub szolgáltatásait igénybe vehetik és kedvezményesen vehetik igénybe a Csokonai Művelődési Központ programjait.
Alzheimer Café működtetése.	A Képviselő-testület anyagi forrást nyújt a programelemek megvalósítására.	Az érintett betegek hozzátartozói részére hozzátartozói csoport létrehozása.
Szépkorúak köszöntése.	90, 95 és 100 évesek személyes köszöntésének megszervezése. A költségvetési rendeletben a forrás folyamatosan biztosított.	Kerületünkben élő, minden 90, 95 és 100. életévét betöltött állampolgárt – hozzájárulásukkal – polgármester, alpolgármesterek és a körzeti képviselők köszöntötték.

Önkéntesek	A Képviselő-testület anyagi forrást biztosít a program megvalósítására.	2017-ben önkéntesek toborzására 10 fő jelentkezett, a képzést 6 fő végezte el. Jelenleg 4 fő önkéntes munkáját irányítja 1 fő szakmai koordinátor. 2018-ban 286 órában végeztek segítő tevékenységet.
Támogatott lakhatás	VEKOP-6.2.1-15-2016-00005 azonosító számú pályázati program keretében történő létrehozása.	Társadalmi integráció elérése a szükségletekhez és igényekhez igazodó ellátási forma bevezetése.
A szociális és gyermekvédelmi ellátás érdekében kötött ellátási szerződések fenntartása, megújítása.	Az ellátási szerződések (Szoc. Rehab. Alapítvány, Humán Sztráda, Félúton Alapítvány, Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthona,) fenntartásra illetve megújításra került.	A szolgáltatók, több száz XV. kerületi család szociális, mentális problémájának megoldásában nyújtottak segítséget.
A családok átmeneti otthonában élők számára az ún. kiléptető lakások számának növelése.	A Képviselő-testület döntése alapján a kiléptető lakások száma nőtt.	A kiléptető lakások száma 2018-ban 9 volt, melyet a Szoc. Rehab. Alapítvány működtet. Javasolt a kiléptető lakások számának megtartása.
A prevenciószűrőprogramok folytatása (egészségnap) az Egészségügyi Intézményben és az idősek klubjaiban.	A költségvetési rendeletben a forrás folyamatosan biztosított.	Évente két alkalommal több száz fő résztvevővel.
Fogyatékkal élők foglalkoztatása.	2017. március 31-én megszűnt az intézményen belüli szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitáció és fejlesztő-felkészítés), amelynek helyét áprilistól a fejlesztő foglalkoztatás vette át.	A fejlesztési jogviszonyban történő foglalkoztatás célja az ellátott testi és szellemi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.
A fogyatékkal élők megsegítése érdekében a pozitív diszkrimináció formáit alkalmazzuk.	2016-ban elnyertük a Befogadó település címet, 2018-ban a FENO elnyerte a Jószolgálati-díjat.	A díj kapcsán nagy nyilvánosságot kapott az intézmény szakmai tevékenysége, ez lehetőséget teremtett arra is, hogy a szélesebb társadalom is képet kaphasson a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek helyzetéről, az őket gondozó családok problémáiról.

<p>2016-ban csatlakoztunk a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszerhez.</p>	<p>A Bursa Hungarica ösztöndíjnak két típusa van. „A” típusú ösztöndíj: felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytatóknak, „B” típusú ösztöndíj: közoktatásban résztvevő, felvételt még nem nyert tanulóknak.</p>	<p>2016-ban 17 fő 2017-ben 17 fő 2018-ban 19 fő vette igénybe.</p>
<p>A helyi szociális ellátórendszer színvonalát megőrizzük és a változó igényekhez igazítjuk.</p>	<p>A kapcsolódó helyi rendelvek szükség szerinti módosítása „korszerűsítése”.</p>	<p>A változó igények követése. Jó gyakorlatok vizsgálatával új megoldásokat keresünk.</p>

**BUDAPEST FŐVÁROS
XV. KERÜLETI SZOCIÁLIS
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓ
FELÜLVIZSGÁLATA**

...../2019 (.....) számú
képviselő-testületi
határozat alapján

RÁKOSPALOTA - PESTÚJHELY - ÚJPALOTA

**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
ÖNKORMÁNYZATA**

2019

TARTALOMJEGYZÉK

I. A szociális szolgáltatástervezés

1.1 A szolgáltatástervezési koncepció megalkotásának célja és feladata	4
1.2 A koncepció felülvizsgálatának feladata	5
1.3 Alapelvek meghatározása.....	5
1.4 Értékek meghatározása.....	6
1.5 Jogszabályi háttér.....	6
1.6 Európa Uniós folyamatok.....	7

II. A XV. kerület általános jellemzői, statisztikai adatai

2.1 Településszerkezet, infrastruktúra.....	9
2.2 A lakosság egyes demográfiai jellemzői.....	10
2.2.1A XV. kerületi népesség száma, területi elhelyezkedése, egyéb demográfiai jellemzői...	16
2.2.2 Iskolázottsági mutatók.....	20
2.2.3 Foglalkoztatottsági mutatók.....	21
2.2.4 A háztartások, családok legfontosabb jellemzői	27
2.3 A kerületi lakásállományról.....	28
2.3.1 Bér lakás-állomány.....	31

III. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben előírt, illetve önként vállalt szociális gondoskodási formák

3.1 A XV. kerületi Önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások.....	33
3.2 Szociális szolgáltatások.....	35
3.2.1A XV. kerületi Önkormányzat által biztosított szociális szolgáltatások.....	36

IV. Az egyes szociális ellátási, szolgáltatási formák helyzete

4.1 A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások.....	38
4.1.1 Pénzbeli ellátások.....	38
4.1.2 Természetben nyújtott ellátások.....	49
4.1.3 Egyéb természetbeni támogatások.....	52
4.2 A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján nyújtott szociális szolgáltatások (személyes gondoskodást nyújtó ellátások)....	60

4.2.1 Alapszolgáltatások	61
4.2.2 Szakosított ellátások.....	88
4.2.2.1 Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények.....	88
4.3 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. alapján adható pénzbeli és természetbeni ellátást és személyes gondoskodást biztosító támogatási formák	91
4.3.1 Pénzbeli és természetbeni ellátások	92
4.3.2 Személyes gondoskodást biztosító támogatási formák	94

V. A nem önkormányzatok által végzett szociális szolgáltatások helye és szerepe a kerületi ellátásban

5.1 A civil szervezetek szerepe a szociális jellegű tevékenységek rendszerében	103
5.2 Ellátási szerződés kötése önkormányzati feladat átvállalására	103
5.3 Pályázatok és egyéb támogatások szociális célú civil szervezetek részére.....	104
5.4 Helyi szociálpolitikai kerekasztal.....	104

VI. Stratégiai kihívások a szociális szolgáltatások fejlesztésében

6.1 A szociális ellátórendszer SWOT analízise	107
6.2 A tervezett tennivalók, célok megvalósítása és a további feladatok kijelölése.....	107

VII. Szociális és gyermekvédelmi ellátások fenntartásának, működtetésének finanszírozása

VIII. Mellékletek

1. sz. melléklet: kapcsolódó legfontosabb jogszabályok jegyzéke
2. sz. melléklet: létminimum értékek 2017-
3. sz. melléklet: 2018a szociális területen dolgozók átlagkeresete
4. sz. melléklet: nyertes pályázatok 2008-2018

VIII. Függelék

- o Nyilvántartott álláskereső száma Budapest kerületeiben 2017. január 20-án és 2018.január 20-án

I.

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉS

1.1. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ MEGALKOTÁSÁNAK CÉLJA ÉS FELADATA

A szolgáltatástervezési koncepció az önkormányzatok szociális stratégiájának, operatív tervezésének és az operatív tervekben származtatott fejlesztési projektjeinek alapidokumentuma. Meghatározza a fejlesztési irányok különféle szintekre történő lebontása révén a szociális szolgáltatások, illetve az azokat körülvevő környezet viszonyát.

A szolgáltatástervezési koncepció célja egy olyan dokumentum létrehozása, amely átfogó képet nyújt a XV. kerület ellátási kötelezettségének helyzetéről, a szociális szükségletekről, a rendelkezésre álló lehetőségekről, a szolgáltatások fejlesztésének irányairól, racionalizálásukról.

Továbbá célja:

- ✓ feltárni és megszüntetni azokat a hiányokat, amelyek az ellátás biztonságát veszélyeztetik,
- ✓ olyan szolgáltató rendszer létrehozása, amely összehangoltan működik, lefedi a szociális szükségleteket, minőségi- és differenciált szolgáltatást nyújt, és amelynek a középpontjában az egyén áll,
- ✓ rávilágítani a XV. kerületben működő szociális ellátó rendszer esetleges hiányosságaira,
- ✓ kijelölni az irányt a szükségletekhez igazodó intézményrendszer kialakításához,
- ✓ a meglévő szolgáltatások minőségének emeléséhez,
- ✓ tárgyi és infrastrukturális feltételek javításához,
- ✓ az intézmények alapvető működőképességének erősítéséhez,
- ✓ célcsoport elérésének javításához,
- ✓ kommunikációs és tájékoztatási hatékonyság növeléséhez,
- ✓ külső partnerekkel való együttműködés fejlesztéséhez,
- ✓ esélyegyenlőségi intézkedésekhez,
- ✓ a pályázati aktivitás fokozásához.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) **92. § (3) bekezdése** szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat kétévente felülvizsgálja és aktualizálja.

A koncepció tartalmazza különösen:

- a) a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A XV. kerületben az első szociális szolgáltatástervezési koncepció 2004-ben készült el, majd két évente felülvizsgálva és aktualizálva lett. Legutóbb 2017-ben.

A XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete mindegyik alkalommal - a koncepcióban leírtak szerint - tudomásul vette a már megvalósult elképzeléseket, illetve meghatározta a célokat.

Fentiek figyelembe vételével a 2019. évi felülvizsgálatnak célja, hogy bemutassa kerületünkben a jogi, gazdasági, és társadalmi változások hatását a szociális szolgáltatásokra.

Helyzetjelentést fogalmaztunk meg a jelenlegi viszonyokról, és bemutatjuk az előző felülvizsgálat elkészítésekor megfogalmazott célok megvalósítását és az előttünk álló feladatok körét.

1.2. A KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATÁNAK FELADATA

- Kerületi helyzetkép bemutatása, amely kitér a felülvizsgálata óta történt változásokra a kerület szociális helyzetére, demográfiai, statisztikai adataira, a foglalkoztatottsági helyzetére.
- A koncepció felülvizsgálatakor meghatározott feladatok időarányos végrehajtásának bemutatása, azok eredményessége, a továbbra is megvalósításra váró feladatok feltérképezése.
- A szociális ellátórendszer felépítése, abban történt változások, a megváltozott jogi szabályozás bemutatása, az önkormányzati hatáskörben történt szabályozás változása, a helyi szinten – jegyzői hatáskörben, valamint önkormányzati hatáskörben – hozott döntések alakulása. Az Szt.-ben és a helyi rendeletben meghatározott ellátások típusonkénti bemutatása.
- A jövőbeli feladatok, fejlesztési irányvonalak bemutatása.

1.3. ALAPELVEK MEGHATÁROZÁSA

- Jog az emberhez méltó életre és ennek elidegeníthetlensége.
- Esélyegyenlőség biztosítása a kerület valamennyi rászorulója számára és egyenlő hozzáférés biztosítása a szociális szolgáltatásokhoz.
- Mindennemű hátrányos megkülönböztetés tilalma kor, nem, vallási, etnikai hovatartozás, szexuális irányultság, vagyoni helyzet, politikai nézet, fogyatékoság és egyéb helyzet miatt.
- A szociális biztonság megteremtése az önkormányzat koordinatív szerepének erősítésével a szociális intézmények, valamint a szociális tevékenységet folytató non-profit, egyházi és civil szervezetek között.
- Nyitott szociálpolitika, az önkormányzat szerepének tisztázása (az önkormányzat csak az egyik felelős szereplő, a szolgáltatások biztosításában szerepet vállaló non-profit, egyházi és piaci szervezetek tekintetében főként koordinatív szerepet lát el).
- A szociális intézmények támogató szerepének hangsúlyozása.
- A helyi szociálpolitika feladata az esélyegyenlőtlenségek mérséklése, és az ebből fakadó társadalmi feszültségek, a marginalizálódás, a kirekesztettség csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása.
- Fenntarthatóság: a működés és a fejlesztés finanszírozhatósága.

1.4. ÉRTÉKEK MEGHATÁROZÁSA

A szociálpolitika szempontjából kiemelt jelentőségű értékek:

- Szociális biztonság - ne fordulhasson elő, hogy a szükségét szenvedők ellátás nélkül maradjanak.
- Differenciált, az egyén szükségleteihez igazodó ellátás.
- Az ellátások, szolgáltatások „kliensközeli” biztosítása.
- A társadalmi beilleszkedés, integráció erősítése.
- Hatékony és minőségi szolgáltatások biztosítása.

Önkormányzatunk érdeke, hogy a rendelkezésre álló gazdasági erőforrások minél hatékonyabban kerüljenek felhasználásra, az ellátórendszer költséghatékonyan működjön. A szociális ellátások állami normatív támogatása csökkent, de az ellátórendszer struktúrája nem változott. Ezért keresni kell a lehetőséget, módját annak, hogy kevesebb forrásból változatlan színvonalú szolgáltatást tudjunk biztosítani.

1.5. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A szociálpolitikai célok megvalósításának egyik fontos eszköze a jogi garanciák megléte, ezért a jogszabályok tartalmazzák a legkoherensebb formában az állam szociális célkitűzésit. Az állampolgárok alapvető szociális jogai a Magyarország Alaptörvényében kerültek legmagasabb szinten megfogalmazásra. Az Alaptörvény az alábbi rendelkezéseiben fogalmazza meg a szociális jogokat:

XIX. cikk

„(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyesség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.”

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** a helyi önkormányzatoknak kötelező feladat- és hatáskört is megállapít. A kötelezően ellátandó feladatok ellátásához szükséges anyagi feltételeket a központi költségvetés biztosítja. A törvény a nagyobb lakosságszámú és teljesítőképességű önkormányzatoknak több kötelező feladatot és hatáskört állapíthat meg. Lehetőség nyílik önként vállalt feladatellátásra is, amelyhez az anyagi forrást az önkormányzatnak kell biztosítania.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a szociális törvény (a továbbiakban: Szt.) a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesülésének garanciáit.

1.6 EURÓPA UNIÓS FOLYAMATOK

A szociális szolgáltatások modernizálása Európát jelenleg foglalkoztató kérdések egyik legfontosabbika, mivel e szolgáltatások egyrészt alapvető szerepet töltenek be a társadalmi kohézió terén, másrészt átalakításuk és foglalkoztatási potenciáljuk által a lisszaboni stratégia szerves részét képezik.

Az emberi erőforrásokban való befektetés, valamint az aktív és dinamikus jóléti állam építése döntően befolyásolja Európa pozícióit a tudásalapú gazdaságban és azt is biztosítja, hogy az új gazdaság kialakulása ne járjon együtt olyan szociális problémák terjedésével, mint a munkanélküliség, a társadalmi kirekesztés és a szegénység. Az emberi erőforrások megfelelő állapotba tartásához, a foglalkoztathatóságához szükség van a szociális védelmi rendszerek korszerűsítésére is. Átalakításuk azért elkerülhetetlen, mert a jövőben egy aktív jóléti állam részeként kell biztosítaniuk azt, hogy a munka kifizető és a szociális ellátórendszer a népesség elöregedésének körülményei közt is fenntartható legyen, miközben előmozdítja a társadalmi beilleszkedést és a nemek közötti egyenlőséget és biztosítja az egészségügyi szolgáltatások magas színvonalát.

Az Európai Bizottság 2008. július 2-án fogadta el a megújított szociális menetrendet, amely jónéhány uniós politikát egyesítve az alábbi hét prioritási terület intézkedéseit támogatja:

- Gyermek és ifjúság – a jövő Európája.
- Befektetés az emberi erőforrásokba: több és jobb munkahely, új készségek.
- Mobilitás.
- Hosszabb és egészségesebb élet.
- A szegénység és a szociális kirekesztés elleni küzdelem.
- A megkülönböztetés elleni küzdelem és a nemek közötti egyenlőség elősegítése.
- Lehetőségek, hozzáférés és közösségvállalás világszerte¹

Az Európai Bizottság támogatja és kiegészíti a szociális védelemmel és a társadalmi befogadással kapcsolatos tagállami szakpolitikákat.

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló Európa 2020 stratégia célkitűzéseket határozott meg annak érdekében, hogy legalább 20 millió embert kiemeljen a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből, a 20–64 év közöttiek foglalkoztatottságát pedig 75%-ra növelje. Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezésekkel – egyebek mellett a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem platformjával és az új készségek és munkahelyek menetrendjével – ösztönzi az e célok megvalósítására irányuló erőfeszítéseket.

A Bizottság ún. szociális beruházási csomagot terjesztett elő, amelyben útmutatást nyújt a tagállamoknak jóléti rendszereik modernizálásához. Az átfogó cél az, hogy a tagállamok nagyobb hangsúlyt fektessenek az egész életen át tartó szociális beruházásra.

A csomag részei:

- Foglalkoztatási csomag, amely kijelöli az utat a munkahelyteremtő fellendülés felé.
- Fehér könyv a nyugdíjakról, amely felvázolja a megfelelő, fenntartható és biztonságos nyugdíjakra irányuló stratégiát.
- A fiatalok foglalkoztatására vonatkozó csomag, amely konkrétan a fiatalok helyzetével foglalkozik.

A szociális biztonság és a társadalmi befogadás előmozdítása érdekében az EU pénzügyileg támogatja a tagállamok azon erőfeszítéseit, amelyek egyrészt az emberek jövőjébe történő befektetést célozzák olyan területeken, mint például az oktatás és képzés, a gyermekgondozás, az egészségügy, a hozzáférhető infrastruktúra, valamint az álláshoz jutás támogatása, másrészt a szociális biztonsági rendszereik megreformálására irányulnak. Az EU emellett fontos szerepet tölt be ennek a finanszírozásnak a koordinálásában is.

Szakpolitikai keret

Az EU az európai szemeszter keretében irányt szab az Európa 2020 stratégia céljait szolgáló **tagállami gazdasági és szociális reformoknak**, és figyelemmel kíséri azok végrehajtását. A Bizottság országspecifikus ajánlásokban teszi közzé a feltárt problémákat és a javasolt megoldásokat.

Mivel a szociálpolitikák az Európa 2020 stratégia szerves részét képezik, a Bizottság a társadalmi kihívások kezelésére irányuló tagállami erőfeszítéseket is támogatja. Ennek eszköze

¹ Forrás: EU Bizottság honlapja

a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem platformja, a szociális beruházási csomag és az uniós alapok, különösen az Európai Szociális Alap.

Szakpolitikai együttműködés

A társadalmi befogadás, az egészségügy, a tartós ápolás-gondozás és a nyugdíjak terén a Bizottság és az uniós tagállamok az ún. nyitott koordinációs módszert alkalmazzák és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság keretében működnek együtt.

A szociális védelem és társadalmi befogadás területén alkalmazott nyitott koordinációs módszer olyan **önkéntes szakpolitikai együttműködést** tesz lehetővé, amelynek során a tagállamok közös célkitűzésekről határoznak, majd közös mutatókkal mérik a célkitűzések megvalósítását. A folyamat során a Bizottság és a tagállamok szorosan együttműködnek az érdekelt felekkel, pl. a szociális partnerekkel és a civil társadalommal.²

II.

A XV. KERÜLET ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI, STATISZTIKAI ADATAI (EURÓPAI, ORSZÁGOS ÉS BUDAPESTI ÉS KITEKINTÉSSEL)

2.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET, INFRASTRUKTÚRA

A XV. kerület területe: 26,95 km². Belterületi közúti hálózata: 137 km, ebből burkolt: 119 km. Csatornahálózat hossza: 139 km. Népsűrűség 2965 fő/km². A XV. kerületi lakott lakások száma: **34 222** (a 2011-es népszámlálás adatai alapján). A kerületben található lakások száma 2014. december 31-i állapot szerint és azt követően is: **37 262**, mely a népességet figyelembe véve, 2.1 fő/lakást jelent.

Budapest XV. kerület becsült népessége 2017. év január 1-jén **79 866 fő**, ami Magyarország népességének 0.81%-a.

Budapest XV. kerülete három történetileg jól elkülöníthető, illetve megkülönböztetett területi egységből áll. Ez a három része a kerületnek – Rákospalota, Pestújhely és Újpalota. E területrészek azonban sem építészeti szempontból, sem az ott élő emberek társadalmi, szociális helyzetét figyelembe véve nem tekinthetők teljesen homogénnek. Ez még Újpalotára – amely egy tipikus nagyvárosi lakótelep – is igaz, mint az a későbbiekben felsorolt adatok tükrében is látható. Ez a homogenitás még kevésbé mondható el Rákospalotáról, ahol a családi házas kertvárosias lakóövezet (Rákospalota-kertváros) mellett, létezik az Öregfalu nevű terület, a maga régi építésű parasztházaival, illetve újonnan felépült lakótelepi lakásaival, társasházaival. Emellett még sok különböző időszakban épült településrész alkotja Rákospalota egészét. Ilyen többek között a Rákospalota-Újfalú és az egyedi adottságokkal rendelkező MÁV-

² Forrás: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hu&catId=750>

telep. Meg kell jegyezni, hogy pár éve jelentős építési kedv mutatkozik a kerület rákospalotai részén is, ahol a számos kisebb-nagyobb épülettömbök, társasházak alkotta egységek megjelenése alapvetően más városképi jelleget ad/adhat a környéknek. Még talán Pestújhely térsége – családi házas, villaszerű épületekkel beépített településrészként – a leghomogénebb rész a XV. kerületet alkotó három városrész közül. Emellett még meg kell említeni, hogy létezik az egykori laktanyaépületekből kialakított Szilas-parki lakótelep, amely ugyan Újpalota mellett van, de több szempont miatt sem kapcsolódik szervesen az óriási lakótelephez.

2.2. A LAKOSSÁG EGYES DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐI

A születéskor várható élettartam – amely az életminőség egyik legfontosabb mutatója – folyamatosan nő a tagállamokban, köztük Magyarországon is. Továbbra is jelentős eltérés viszont az egyes országok között – mi egyelőre sajnos öt évvel elmaradunk az uniós átlagtól. A különbség országon belül és a nemek között is fennáll: a nők átlagosan több mint 5 évvel tovább élnek Európában, mint a férfiak.

Javuló tendencia világ- és Európa-szerte

A születéskor várható élettartam azt fejezi ki, hogy egy újszülött az adott év halandósági viszonyai mellett még átlagosan hány évi élettartamra számíthat. Mára ez lett az életminőség egyik legfontosabb komponense, amely az ENSZ vizsgálatai alapján egyre konvergál, azaz az egyes országok mutató közelednek egymáshoz.

Míg a ma születő csecsemők Európában átlagosan 81 évig élhetnek, az ő (1990 körül született) szüleik még mintegy öt évvel rövidebb életre számíhattak, hatvanas években született nagyszüleik pedig még öt évvel kevesebbre. A mostani csecsemők tehát nagyszülei generációjánál átlagosan mintegy tíz évvel hosszabb élettartamra számíthatnak.³

Magyarország lakossága 1981 óta csökken, s közben folyamatosan előregszik. A demográfiai folyamatok komoly problémákat idéznek elő a gazdaság különböző területein, többek között a szociális rendszerek (nyugdíj, egészségügy) fenntarthatóságában.

Egyes előrejelzések szerint 40 év múlva a 65 évnél idősebbek aránya 30 százalék fölé kerül a népességben belül. Ugyanakkor a születéskor várható élettartam erőteljesen ki fog tolni, ezért az idősek sokáig maradnak részesei az egészségügyi és a nyugdíj ellátórendszernek. Az alacsony születési arány miatt sokkal kevesebb fiatal él majd Magyarországon és kevesebben fizetnek járulékot.

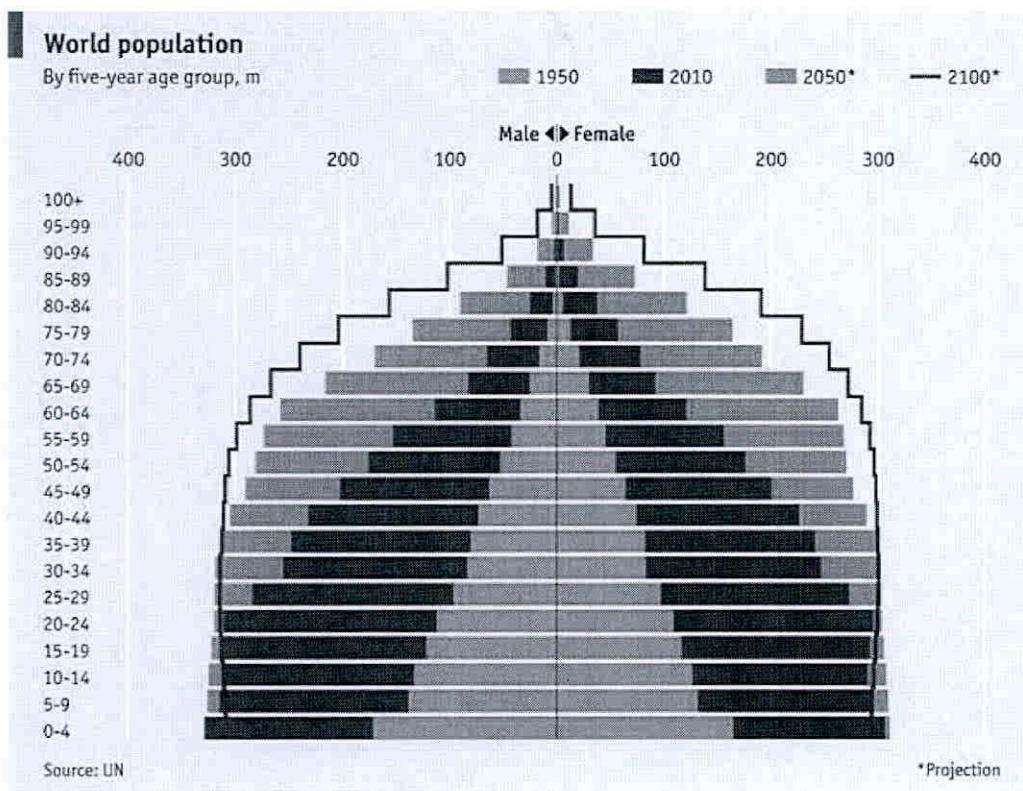
Az ENSZ kutatási eredményei alapján Európa kifejezett öregedési tendenciát fog tapasztalni. Jelentős különbség van azonban a nemek között. Európában a nők várható élettartama jelenleg 6 évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ez azt jelenti, hogy jelentős számú egyedül élő időssel kell számolnunk.

³ https://europapont.blog.hu/2019/02/24/eu_szamokban_szuleteskor_varhato_elettartam

ENSZ egészen 2100-ig igyekezett prognózist adni, különféle feltételezések alkalmazásával arról, hogy a termékenységi és halálozási arányok az évek során hogyan változnak a világ országaiban. Ezeknek a becsléseknek az átlagai arra utalnak, hogy a globális népesség 2085-ig meghaladja majd a 10 milliárdot. 2100-ra az emberek 22,3%-a lesz 65 éves vagy idősebb, ez mindössze 7,6% volt 2010-ben! A népességnövekedés nagy része várhatóan a fejlődő világból származik. Afrika népessége a 2010-es 1 milliárdról 2100-ra 3,6 milliárdra fog emelkedni. 1950-ben a világ népességének 32%-a a mai gazdag országokban élt. 2100-ra csak 13% fog ezekben élni.⁴

Tizenhat év alatt 5,5 évvel nőtt az átlagosan várható élettartam a világon – közölte az Egészségügyi Világszervezet (WHO).

Az átlagéletkor növekedése részben azzal magyarázható, hogy a fertőző betegségek, köztük a malária és kanyaró elleni hathatós fellépés eredményeként látványosan csökkent az ötévesnél fiatalabb gyermekek halandósága, főleg a Szaharától délre fekvő afrikai országokban, és kevesebb emberéletet olt ki az AIDS is, amely ugyancsak főleg Afrika egy részében pusztított az 1990-es években. A fejlett és a fejletlen országok lakóinak várható élettartama között 18,1 év szakadék tátong.⁵

⁴ http://piackutatas.blog.hu/2011/05/19/a_vilag_2100_ban_valtozik_a_korfa_alakja

⁵ https://hvg.hu/tudomany/20190406_who_atlagosan_varhato_elettartam_emelkedese 2019 április

Magyarország népessége (év / január 1-jén)

Év	2014	2015	2016	2017	2018
Ország összesen	9 877 365	9 855 571	9 830 485	9 797 561	9 778 371
Budapest összesen	1 744 665	1 757 618	1 759 407	1 752 704	1 749 734

A 2011. évi népszámlálás megállapításai szerint a népesség idősödésének egyik jellemző mérőszáma a gyermek- és időskorúak egymáshoz viszonyított aránya. Budapesten a 15 évesnél fiatalabbak népességben belüli aránya 2001 és 2011 között 12,8 százalékról 12,2 százalékra változott, az időskorúaké 23,0 százalékról 25,4 százalékra nőtt, azaz az időskorú népességaránya a fővárosban már több mint kétszerese a gyermekkorúakénak. Az idősödés eltérő mértékben jellemezte a nemeket: a férfiaknál kisebb (21 százalék) az időskorúak aránya, mint a nőknél (29 százalék).

A 2011. évi adatok szerint Budapesten száz aktívkorúra (15–59 évesre) 20 gyermekkorú eltartásának terhe jutott, ugyanannyi, mint tíz évvel korábban, azonban az időskorúak eltartottsági rátája 36-ról 41-re emelkedett.

Budapesten az egyik legidősebb korstruktúrája a XV. kerületnek van, ahol száz gyermekkorúra 208 idős személy jut, amely sajnos az elmúlt években nem változott.

Területi egység	Élve születés ezer lakosra		Halálozás ezer lakosra		Házasságkötés ezer lakosra		Válás ezer lakosra	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Budapest	9,4	9,2	13,5	13,5	5,2	5,2	1,9	1,7

Területi egység (ezer lakosra)	Természetes szaporodás, fogyás		Tényleges szaporodás, fogyás	
	2017	2018	2017	2018
Budapest	-4,1	-4,2	1,7	1,5

Területi egység	Születéskor várható átlagos élettartam						Átlagéletkor					
	férfi			nő			férfi			nő		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Budapest	72,43	72,40	72,56	79,21	78,99	79,19	40,0	40,2	42,2	44,2	44,4	42,4

Budapesten 2017 első negyedében 22 072 gyermek született, 1,7%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. A 38 589 halálozás jelentős, 16 %-os növekedés a 2016. január-márciushoz képest. 2017. első három hónapján belül a januári és a februári halálesetek emelkedése volt jelentős, márciusban a kedvezőtlen folyamat jelentősen lelassult. A természetes fogyás 16 517 fő volt, 5576-tal több az egy évvel korábbinál.

A népmozgalom főbb adatai 2017. január-március				
Népmozgalmi esemény	száma	Változás az előző év azonos időszakához képest %	Ezer lakosra	Változás az előző év azonos időszakához képest %
Élveszületés	22 072	-1,7	9,1	-0,6
Halálozás	38 589	15,5	16,0	16,9
Csecsemőhalálozás	70	-21,3	3,2	-20,0
Házasságkötés	6 035	-8,7	2,5	-7,6
Természetes fogyás	-16 517	51,0	-6,8	52,8

2017 első negyedében a természetes fogyás üteme az összes régióban emelkedett. A születések jelentős mérséklődése miatt a legnagyobb, közel 75%-os növekedést Közép-Magyarországon regisztráltak.

A KSH adatai szerint 2018-ban a születések száma 1,9, a halálozásoké 0,4%-kal kevesebb volt, mint 2017-ben. A természetes fogyás 3,0%-kal, 1203 fővel emelkedett 2017-hez képest. 2018 decemberében az élveszületések száma 5,3%-kal kisebb, a halálozásoké 5,7%-kal nagyobb volt, mint az előző év azonos hónapjában. A 5004 fős havi természetes fogyás értéke 1062-vel magasabb a 2017. decemberinél.⁶

2018. január-decemberben:

89 800 **élveszületés történt**, 1777-tel, 1,9%-kal kevesebb, mint 2017-ben. Januárban, június-júliusban és október-novemberben valamelyest több, ellenben február-májusban átlagosan 3,7, augusztus-szeptemberben 3,0, decemberben pedig 5,3%-kal kevesebb gyermek jött világra, mint 2017 azonos időszakában. A legnagyobb arányú, 1,3%-os növekedés októberben, a legjelentősebb, 7,2%-os csökkenés májusban következett be.

A **teljes termékenységi arányszám** becsült értéke 1,49 volt, megegyezett a 2017. évivel. A gyermekvállalási hajlandóság tehát nem változott, a születésszám a szülőképességének visszaesése miatt csökkent.

131 100-an **haltak meg**, 0,4%-kal, 574 fővel kevesebben, mint 2017-ben. Az év legnagyobb havi csökkenése és növekedése is az I. negyedévben történt. Míg januárban közel 22%-kal kevesebb, addig márciusban 15%-kal több halálozás következett be 2017 azonos hónapjaihoz képest, aminek hátterében a 2018-ban az előző évinél később tetőző influenzajárvány állhatott. Ezt követően április-júniusban átlagosan 1,6%-kal mérséklődött, július-decemberben pedig átlagosan 3,0%-kal emelkedett a halálozások száma az egy évvel korábbihoz képest.

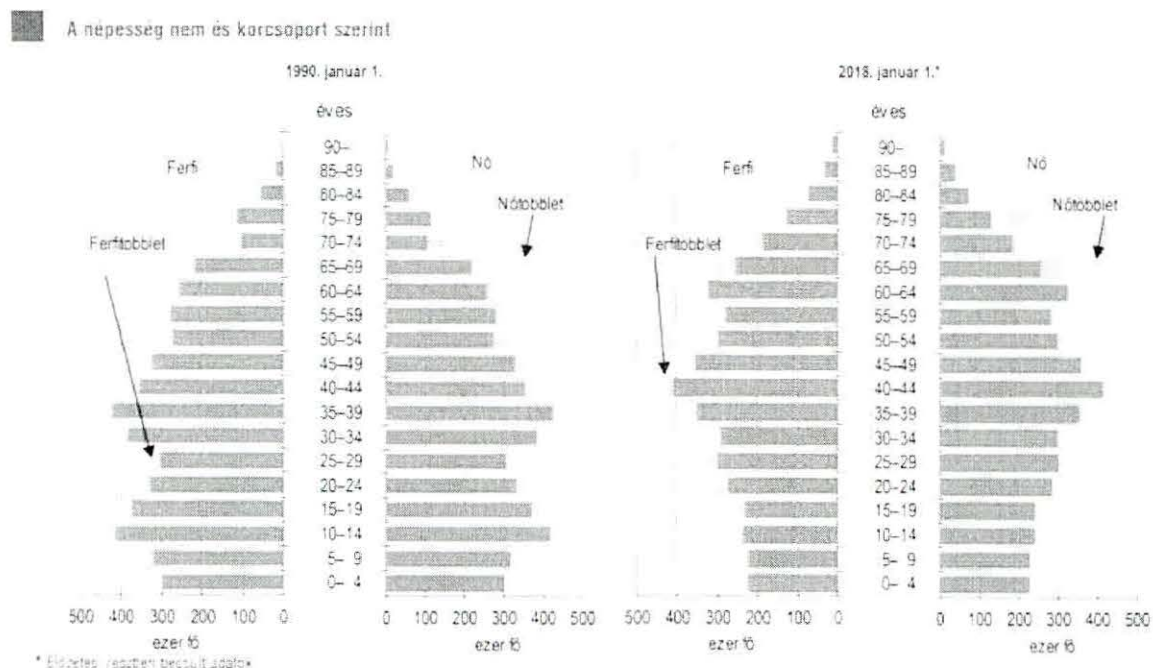
A születések száma nagyobb mértékben csökkent, mint a halálozásoké, ennek következtében a **természetes fogyás** a 2017. évi 40 097-tel szemben 2018-ban 41 300 fő volt, ami 3,0%-os növekedést jelent.

⁶ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/nep/nep1812.html>

50 900 pár **kötött házasságot**, 0,6%-kal, 328-cal több, mint 2017-ben. Az I. negyedévben nem változott számottevően a frigyek száma 2017 azonos időszakához képest, ezt követően azonban májusban, júniusban, augusztusban és októberben több, a többi hónapban pedig kevesebb házasságot kötöttek az egy évvel korábinál. A legnagyobb, 9,1%-os növekedést a szezon csúcsát jelentő augusztusban, míg a legjelentősebb, 9,0%-os visszaesést júliusban regisztrálták, utóbbi annak tulajdonítható, hogy 2017 júliusára eggyel több hétvége esett. A szezonon kívülinek számító decemberben szintén számottevően, 8,2%-kal kevesebben léptek frigyre, mint 2017 azonos hónapjában.

Ezer lakosra 9,2 élveszületés és **13,4 halálozás** jutott, előbbi 0,2 ezrelékponttal csökkent, utóbbi lényegében változatlan maradt a 2017. évi értékhez képest. Ennek eredményeként a **természetes fogyás** 4,2 ezrelékes értéke 0,1 ezrelékponttal magasabb volt az előző évinél. Ezer élveszületésre 3,4 **csecsemőhalálozás** jutott, ami 0,2 ezrelékpontos javulás 2017-hez képest, ez az eddig mért legalacsonyabb éves érték. A **házasságkötési arányszám** 5,2 ezrelékes értéke megegyezett a bázisidőszakival.

A 2011. évi népszámlálás alapján továbbvezetett **lakónépesség becsült száma** a nemzetközi vándorlás figyelembevételével 2018 végén **9 millió 764 ezer fő volt**.⁷

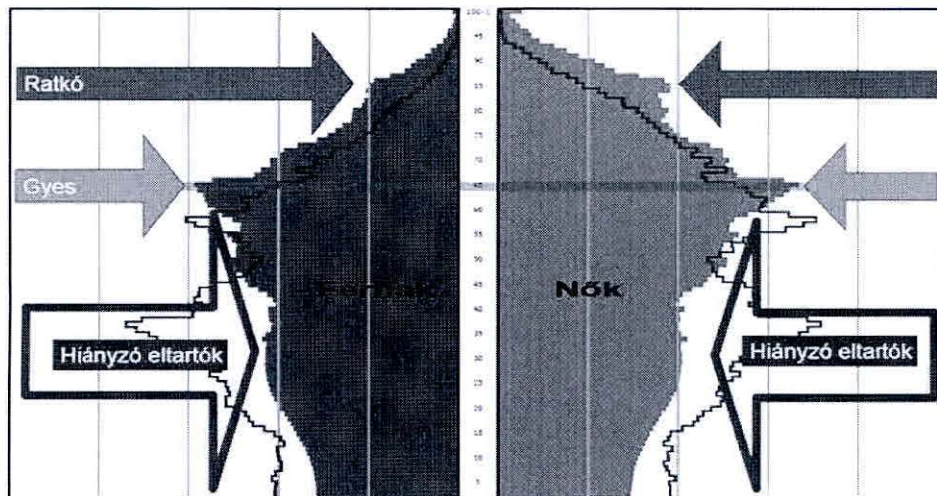

Öregedő népesség a korfán. Forrás: KSH

Az alábbi korfa bemutatja, hogy mire számíthatunk 2041-ig Magyarországon. Jól látszik, hogy a fiatal népesség száma jelentősen csökken, ugyanakkor az idősebbek száma szignifikánsan emelkedik az életkor kitolódása miatt.

⁷ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/nep/nep1812.html>

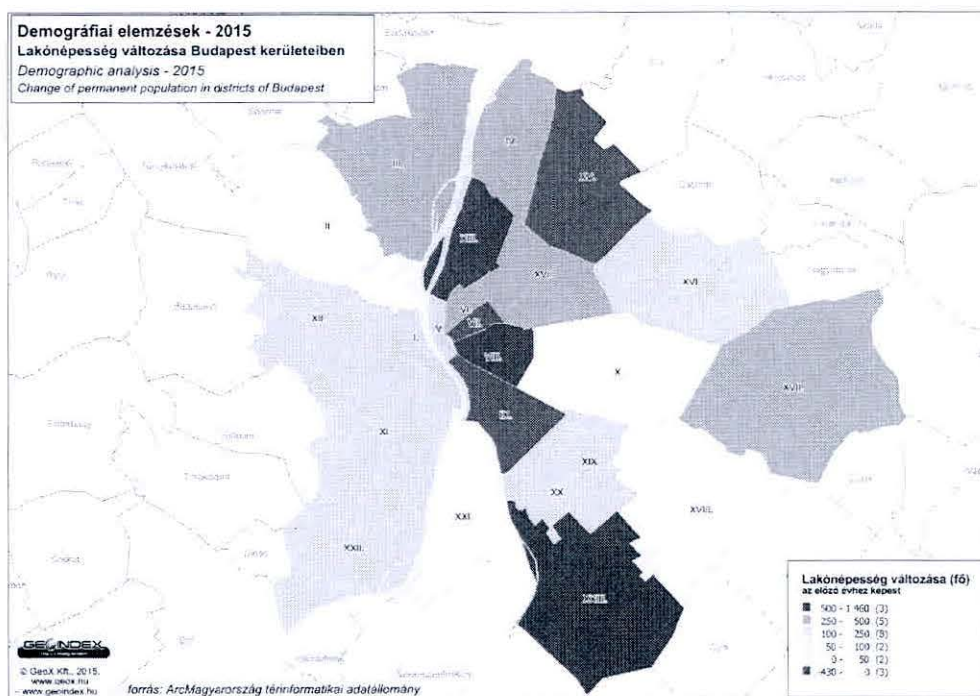
Magyarország népességének száma nemek és életkor szerint, 2021

Forrás: KSH, Consequit, Portfolio.hu

Budapest népessége a népszámlálás évében 2010. január 1-jén **1.721 556 fő** volt, ami közel három évtizedes csökkenés után újra növekvő tendenciát mutat a csökkenő mértékű természetes fogyás és a növekvő bevándorlás következtében. 2018. január 1-jén **1 749 734 fő** volt népesség száma.

A KSH elemzése szerint a lakónépesség a főváros középső területén koncentrálódik, a belső kerületektől a külső kerületek felé haladva csökken a népesség. A koncentrikus elrendeződés az agglomerációs övezetet tekintve is megjelenik, Budapest közvetlen környezetében jóval többen élnek, mint a nyugati-északnyugati vagy a délkeleti periférikus térségekben. A közlekedési útvonalak elhelyezkedésének is meghatározó szerepe van: az autópályák, vasútvonalak, HÉV mentén fekvő településeket nagy népességszám jellemzi, mivel a fővárosba történő ingázást jelentősen megkönnyítik a jó közlekedési adottságok.

Forrás: ArcMagyarország térinformatikai adatállomány

A népszámlálás időpontjában 905 405 lakást tartottak számon a főváros közigazgatási területén. A XV. kerületben pedig 34 222 lakást számoltak össze 2011-ben, amely a fővárosi lakásállomány 3,8 %-a.

Nyelvileg, etnikailag a népesség viszonylag homogénnek tekinthető, azonban az elmúlt húsz évben jelentősen növekedett a külföldiek és a romák aránya. Budapesten a 13 nemzetiséghez (hazai nemzetiség) 77 502 fő, a lakónépesség 4,5 százaléka tartozott.

A legnagyobb létszámú nemzetiségi közösségek a német, a roma és a román voltak, ezek adták a fővárosban a 13 nemzetiséghez tartozók összesen közel háromnegyedét, sorrendben 37, 26, illetve 11 százalékát. A 2001. évi népszámláláshoz képest a csaknem minden hazai nemzetiség létszáma növekedett, csupán a görögök, a szlovákok és az amúgy kis létszámú szlovének száma csökkent, előbbieké 32 és 34, utóbbiaké 58 százalékkal.

2.2.1 A XV. KERÜLETI NÉPESSÉG SZÁMA, EGYÉB DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐI

Kerületünk lakossága – a KSH adatai szerint – az elmúlt években 80 ezer fő körül mozog, enyhén csökken. A 2011. évi népszámláláskor a lakosság száma **79 645⁸** fő volt, *2015. január 1. napján pedig 80 327 fő*, 2017. év január 1-jén **79 866 fő**, míg 2018. január 1-jén **78 111 fő**.

A lakosság korösszetétele az európai és a magyar trendet követi, az időskorúak száma kismértékben, de folyamatosan emelkedik, amíg a születések száma stagnál, amely hosszabb távon a népesség elöregedését jelentheti. Egyre növekszik az idős egyszemélyes háztartások száma, valamint az egyedül élő, a különböző egészségügyi, mentális és szociális problémákkal küzdő emberek aránya.

A demográfiai adatokból látható a lakosság elöregedése, így várhatóan nő az igény az idősellátás iránt, amely szociális segítségen túl egészségügyi, gondozási szolgáltatások iránti igény növekedését is jelenti.

Lakónépesség

Budapest XV. kerület népességének száma 1990-ben, 2001-ben, 2011-ben⁹ (népszámlálás)

Év	1990	2001	2011*
XV. kerületi lakónépesség összesen	95.593	86.453	79.645

* 2011. októberi állapot.

8 2011. októberi adat

9 Népszámlálási adatok

Budapest XV. kerület adatai nemek és népsűrűség szerinti bontásban¹⁰

	Férfi fő	Nő fő	Összesen fő	Népsűrűség (fő/km ²)
2001	40.046	46.407	86.453	3.163
2011	36.435	43.210	79.645	2.956

Lakónépesség száma az év végén

év	fő	változás
2012	80 686	
2013	80 278	99,5%
2014	80 327	100,1%
2015	80 573	100,3%
2016	80 061	99,4%
2017	79 505	99,3%
2018	79 441	98,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSART

A társadalomkutatók szerint, a fiatalok hetven százaléka mondja azt, hogy nem lehet az ember igazán boldog akkor, ha nincs gyermeke, és nyolcvan százalékuk összességében a házasságot tartja a legjobb életformának.

Budapest XV. kerületében a házasságkötések száma

év	2015	2016	2017	2018
Házasságkötések száma	194	251	224	232

Kopp Mária¹¹ szerint a házasságnak és a családnak van a legerősebb egészségvédő szerepe az ember életében, ezek hiánya sokkal nagyobb kockázatot jelent, mint az ismert rizikótényezők: az alkohol, a dohányzás, vagy az elhízás, messze nincs ilyen pozitív hatása az élettársi kapcsolatoknak, a szingli lét pedig egyenesen egészségkárosító. Valamennyi pszichológiai életminőség-mutató jobb azok között, akik úgy érzik, nehéz élethelyzetben számíthatnak családtagjaikra. A férfiak között a családi támogatás mértéke az élet értelmének tudatát, a koherenciát erősíti, a nők esetében a depressziótól és reménytelenségtől véd a jó családi légkör.

Budapest XV. kerületében a születések száma

év	2015	2016	2017	2018
Születések száma	661	636	606	649

¹⁰ Népszámlálási adatok

¹¹ Orvos, pszichológus a SOTE Magatartástudományi Intézet tudományos igazgatóhelyettese, a Semmelweis Egyetem-MTA „Mentális Egészségtudományok” társult kutatócsoport vezetője volt, 2012-ben hunyt el.

A XV. kerületben a születések száma az elmúlt négy év adatai alapján átlagosan **638** volt, azonban a születések számának megállapításakor a kerületben életvitelszerűen élők számát vettük alapul, amelyek közül nem mindenki rendelkezik kerületi bejelentett lakcímmel.

Budapest XV. kerületében a halálozások száma

év	2015	2016	2017	2018
Halálozások száma	343	300	357	340

Forrás: helyi adat

Több születés, kevesebb halálozás, mérsékeltebb természetes fogyás volt jellemző 2016-ra Magyarországon. 2017-ben a születések száma 1,6%-kal elmaradt a 2016. évitől, a halálozásé pedig 3,7%-kal meghaladta azt. Az év utolsó hónapjában a természetes fogyás 7 %-ot mérséklődve 3895 fő volt, 291-gyel kevesebb a 2016. decemberinél. A házasságkötések száma 3,9%-kal csökkent, a 2284 anyakönyvezett frigy 92 volt kevesebb a 2016. decemberinél.

Több halálozás, nagyobb természetes fogyás jellemezte a 2017. évet. 2018-ra már ez a tendencia kibővült, kevesebb születés és halálozás eredményezte a nagyobb természetes fogyást. A természetes fogyás 3,0%-kal 1203 fővel emelkedett, az élveszületések száma 5,3%-kal kisebb, a halálozásoké 5,7%-kal nagyobb volt 2018 decemberében, mint az előző év azonos hónapjában. Az 5004 fős fogyás értéke 1062-vel magasabb a 2017. decemberinél. A házasságkötések száma mérséklődött, 2105 pár kötött házasságot, 8,2%-kal, 189-cel kevesebb a 2017. decemberinél.

Egészségügyi állapot

Magyarország egészségügyi állapota alapján a világ országai között a középmezőnyben foglal helyet, azonban Európát tekintve egyike a legkedvezőtlenebb helyzetű országoknak. Az egykori szocialista országokat tekintve hazánk morbiditási (megbetegedési) és mortalitási (halálozási) helyzete szinte egyedülálló. Sajnos elmondható, hogy hazánk a rendszerváltást követően nemcsak az Unió fejlett országaival és az uniós átlaggal sem tudott az egészségügyi állapotokat és halálozási statisztikát szemlélve lépést tartani, de Közép-Kelet-Európa országai (volt szocialista államok) mögött is elmaradt.¹²

Az EU országaiban élő öt felnőttből egy napi rendszerességgel dohányzik, minden ötödik felnőtt legalább havonta egyszer túl sok alkoholt iszik, s minden hatodik túlsúlyos, áll az OECD jelentésében. A fiatalok ivászatban élén járnak a magyarok, a 15 éves fiúk a litván gyerekekkel vezetnek ezt a listát. A 15 éves magyar lányoknál is csak a dán lányok isznak többet. Dohányzásban a magyar gyerekek és a felnőttek is az élén vannak. A gyermekkori elhízásban a magyar adatok meghaladják az uniós átlagot, felnőtteknél e téren is sikerült az élbolyhoz csatlakozni, csak a máltai és az ír felnőtt korúak között élnek nagyobb arányban

¹² Forrás: www.webbeteg.hu

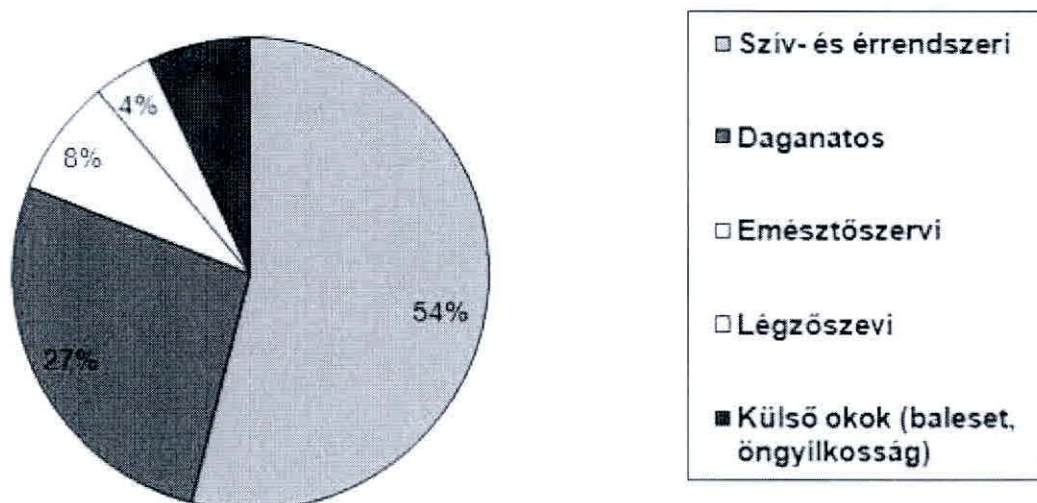
Forrás: Susánszky É. – Szántó Zs. (szerk.). Magyar lelkiállapot 2013, Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió, Budapest 2013.

túlsúlyos emberek. Az EU országaiban több mint 1,3 millióan haltak meg rákban 2013-ban, itthon több mint 10 százalékkal többen, mint az EU-s átlag.¹³

A fentieknek „ellentmond” a KSH felmérése, amely szerint a felnőtt magyar lakosság 89 százaléka elégedett az egészségi állapotával, vagy legalábbis kielégítőnek tartja azt, csaknem kétharmada jónak vagy nagyon jónak tartja egészségi állapotát, az egészségügyi ellátásokkal pedig a túlnyomó többség elégedett.

A XV. kerületben a születéskor várható átlagos élettartam a férfiak esetében 72,1 év, a nők esetében 78,3 év. Budapest 23 kerületének tekintetében a 15. helyen állunk. A legmagasabb életkorra a II. kerületben számíthatnak az ott lakók (férfiak:77,5 év, nők: 82,6 év).¹⁴

Főbb halálokok Magyarországon

Kerületünkben a mortalitási adatok kiegyensúlyozottnak tekinthetők. A halálokok megegyeznek az országos okokkal. A szív és érrendszeri megbetegedések és az általuk okozott halálozás legfontosabb kockázati tényezői a magasvérnyomás-betegség, a cukorbetegség, a zsíryanycsere-betegség, az elhízás, a dohányzás és az alkoholizmus, valamint az egészségtelen táplálkozás, és a mozgásszegény életmód. Emellett azonban számos tényezőszerepet játszhat a kialakulásukban, pl. a genetikai faktorok. A szív és érrendszeri betegségek a szívben (koszorúér-betegség, szívinfarktus, szívelégtelenség), az agyban (átmeneti agyi keringési zavar, szélütés, stroke), a perifériás érrendszerben (érszűkületek) és a vesében (krónikus vesebetegség, veseelégtelenség) okoznak elsősorban károsodást.

¹³ <http://24.hu/kozelet/2016/11/25/elkeserito-a-magyarok-egeszsegi-allapota-atlagban-ot-evvel-elunk-kevesebbet-mint-egy-nyugat-europai/>

¹⁴ Forrás: Budapest egészségterv 2012

2.2.2 ISKOLÁZOTTSÁGI MUTATÓK¹⁵

A Budapest XV. kerületi népesség száma iskolai végzettség szerint 2001-ben

Körzet □	A 10-X éves népességből az általános iskola első évfolyamát sem végezte el	A 15-X éves népességből legalább az általános iskola	A 18-X éves népességből legalább középiskolai	A 25-X éves népességből egyetemi, főiskolai
	rendelkező			
Rákospalota	135	30.431	16641	4738
Pestújhely	31	7134	3956	1212
Újpalota	93	30.881	15.076	3733
Összesen	259	68 466	35 673	9 683

A Budapest XV. kerületi népesség száma iskolai végzettsége szerint 2011-ben

Korcsoport	A 7-X éves népességből az általános iskola első évfolyamát sem végezte el	A 15-X éves népességből legalább az általános iskola 8. évfolyamával	A 18-X éves népességből legalább középiskolai érettségivel	A 23-X éves népességből egyetemi, főiskolai oklevéllel
	rendelkező			
Összesen	666	68 471	40 674	13 483
A megfelelő korúak százalékában (%)	0,9	91,4	54,3	18

Kerületünkben az érettségizettek és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők népességen belüli aránya jelentősen megnövekedett. A diplomások aránya 2001-ben 11, 2 % volt, amely 2011-ben 18 %-ra emelkedett.

Az 1995-ben készült „Budapest XV. kerület legfontosabb népességstatisztikai jellemzői és szociális térképe” című tanulmányban még 10 % alatti volt a felsőfokú végzettségűek aránya a XV. kerületben, amelyhez képest a 2001. évi adat javulást, a 2011. évi pedig jelentős javulást mutat. Ellenben az általános iskola 8. évfolyamát nem elvégzőknél romlott.

Budapesten a 2011. évi összeírás időpontjában a 15 éves és idősebb budapestiek 98 százaléka elvégezte legalább az általános iskola 8. osztályát, 3,9 százalékponttal többen, mint a 2001. évi népszámlálás idején. A 18. életévüket betöltöttek csaknem héttizedének van érettségije, ami 11 százalékponttal haladja meg a tíz évvel ezelőtti értéket. Jelentősen emelkedett a diplomások népességen belüli aránya is, a 25 éves és idősebb budapestieknek az előző népszámláláshoz képest 10 százalékponttal nagyobb hányada, valamivel több, mint 34 százaléka szerzett oklevelet a felsőoktatásban.

2.2.3 FOGLALKOZTATOTTSÁGI MUTATÓK

2011. október 1-jén a főváros gazdaságilag aktív népessége megközelítette a 868 ezer főt, ez az összeírt népességnek valamivel több, mint 50 százaléka. A gazdaságilag aktívakon belül 778 ezer volt a foglalkoztatottak, 90 ezer a munkanélküliek létszáma. A foglalkoztatottak 94 százalékát az aktív keresők alkották, fennmaradó részük nyugdíj, illetve gyermekgondozási ellátás mellett dolgozott. (Népszámlálási adatok)

A Budapest XV. kerületi lakosság gazdasági aktivitás szerint (2011. évi népszámlálás)

Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Inaktív keresők	Eltartottak	Összesen	Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Inaktív keresők	Eltartottak	Összesen
Megoszlás, százalék									
35.113	4.685	22.669	17.178	79.645	44,1	5,9	28,5	21,6	100,0

2016-ban a népesség 46%-a dolgozott, 2,6%-a volt munkanélküli, 28% volt az ellátásban részesülő inaktívok és 24% az eltartottak aránya. Az aktivitási arány továbbra is Budapesten a legmagasabb 52%.

Magyarországon 2017. december-2018 februári időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 441 ezer fő volt, 70 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 68,7%-ra emelkedett. A foglalkoztatottak létszáma 1,6%-kal magasabb, 4 millió 441 ezer fő volt. Az elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 129 ezer fővel nőtt, ugyanakkor a magukat közfoglalkoztatottnak vallók száma 40 ezer, a külföldi telephelyen dolgozóké 20 ezer fővel csökkent.

A foglalkoztatottak közül a 15-64 évesek foglalkoztatási aránya 1,7% ponttal 68,7%-ra emelkedett. A fiatal (15-24 éves) korcsoportban a foglalkoztatottak létszáma 11 ezer fővel csökkent, a foglalkoztatási ráta 28,2%-ra csökkent. A 25-54 éves, (83,9%) és az 55-64 éves (53,8%) korosztályba tartozók körében egyaránt emelkedett a foglalkoztatási ráta.

A 2018. december – 2019. februári időszakban a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 497 ezer fő volt, 56 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 69,8%-ra emelkedett. Az elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 80, a külföldi telephelyeken dolgozóké 16 ezer fővel nőtt, ugyanakkor a magukat közfoglalkoztatottnak vallók száma 39 ezer fővel lett kevesebb.

A foglalkoztatottak közül a 15-64 évesek foglalkoztatási aránya 1,1% ponttal 69,8%-ra emelkedett. A fiatal (15-24 éves) korcsoportban a foglalkoztatottak száma 293 ezer fő., a foglalkoztatási ráta 28,9% volt. A 25-54 éves, (84,3%) és az 55-64 éves (55,8%) korosztályba tartozók körében egyaránt emelkedett a foglalkoztatási ráta.

A nyilvántartott álláskeresők száma Budapesten 2011. év februárjában **52 133 fő**, az előző hónaphoz képest 1 201 fős, 2010. azonos hónapjához képest, pedig 4 903 fős a *növekedés* mértéke. A nyilvántartott álláskeresők száma 2013. augusztus 20-i állapot szerint **46 421 fő** volt. A 2011. évi állapothoz képest a **csökkenés mértéke 5 712 fő volt**.

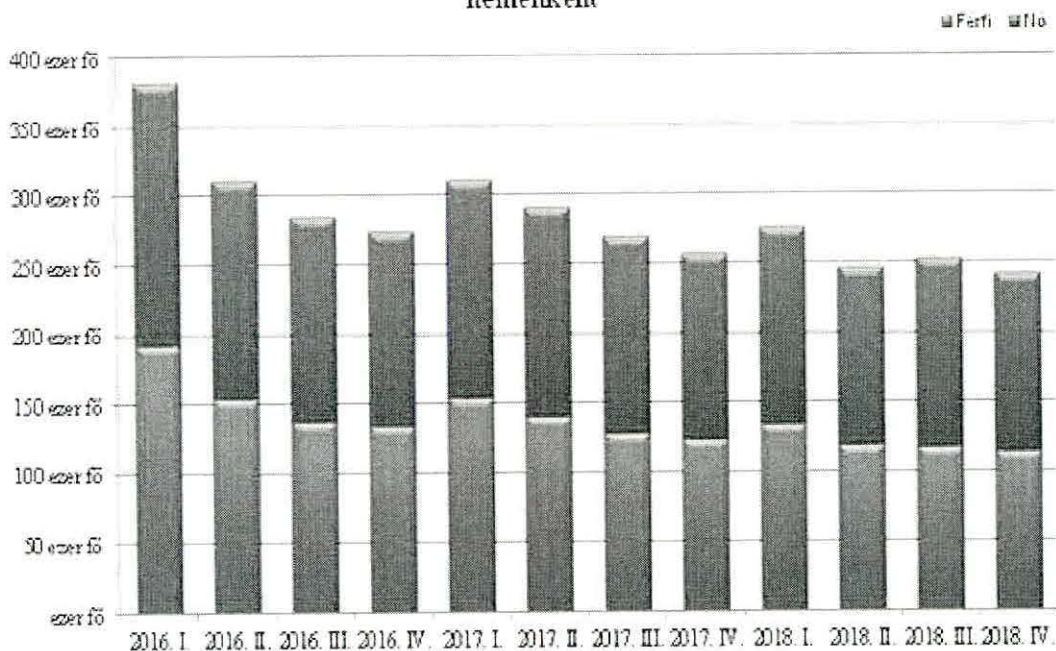
2015. december 31-i állapothoz mérten 33 822 fő álláskereső száma 2016. év december 20-ra 20 500 főre csökkent. A csökkenés mértéke jelentős.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adminisztratív adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 5,8%-kal, 279 ezer főre csökkent a 2017 december-2018 februári időszakban, egy évvel később 2018. december -2019. februári időszakban az álláskeresők létszáma további 4,9%-kal, 266 ezer főre csökkent.¹⁶

A XV. kerületben **2 376 fő** regisztrált álláskeresőt tartottak nyilván **2013 augusztusában**. **2017 januárjában 1 084 fő** a nyilvántartott XV. kerületi álláskeresők száma, decemberre **980** főre mérséklődött a számuk.

2018 januárjában az 53 657 munkaképes korú lakosból 928 fő volt a nyilvántartott munkanélküli és **decemberre 808** főre csökkent a számuk.

A nyilvántartott álláskeresők negyedévenkénti átlagos zárónapi száma nemeként

Forrás: NFSZ

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges

¹⁶ <http://www.munka.hu>

munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Ki lehet közfoglalkoztató és milyen tevékenységek végezhetők közfoglalkoztatás keretében?

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A foglalkoztatást elősegítő támogatások megállapításakor hátrányos helyzetű személynek kell tekinteni azt az álláskeresőt, aki

- ♣ legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy
- ♣ az ötvenedik életévét betöltötte, vagy
- ♣ 25. életévét nem töltötte be, vagy
- ♣ a munkaügyi központ legalább hat hónapja álláskeresőként tartja nyilván, vagy
- ♣ a saját háztartásában egy vagy több eltartott személlyel egyedül élő felnőtt, vagy
- ♣ 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesült, vagy
- ♣ 12 hónapon belül előzetes letartóztatásban volt, szabadságvesztés, vagy elzárás büntetését töltötte.

Azt, hogy kik lehetnek közfoglalkoztatók, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

Közfoglalkoztató lehet:

- ✓ helyi és nemzetiségi önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- ✓ költségvetési szerv (például: vízügyi igazgatóságok, erdőgazdaságok, nemzeti parkok),
- ✓ egyház,
- ✓ közhasznú jogállású szervezet,
- ✓ civil szervezet,
- ✓ állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- ✓ vízitársulat,
- ✓ erdőgazdálkodó (magánerdőgazdálkodó),
- ✓ szociális szövetkezet és
- ✓ vasúti pályahálózat-működtető szervezet.

A közfoglalkoztatók meghatározott körébe tartozás mellett vizsgálni kell azt is, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek közfoglalkoztatás keretében végezhetők.

A XV. kerületi nyilvántartott álláskereső és közfoglalkoztatottak száma

év	2015	2016	2017	2018
Álláskeresők száma (fő)*	1519	1078	980	808
Közfoglalkoztatottak (fő)	146	121	89	37

*Forrás: *Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ Kassai utcai Kirendeltség, Bp. XV. ker. Polgármesteri Hivatal*

Közfoglalkoztatás szervezése

2011. január elsejétől változott a közfoglalkoztatásra vonatkozó szabályozás, az addigi rendszert a **Nemzeti Közfoglalkoztatási Program** váltotta fel. Ennek keretében megszűnt az önkormányzati közcélú foglalkoztatás, a munkaügyi központok által szervezett közhasznú foglalkoztatás és megszűnt a hagyományos központi önkormányzati közmunka program. Fenti időponttól a munkaügyi központok döntenek az önkormányzatok közfoglalkoztatási programjairól, új elemként a kis- és közepes vállalkozások is bevonásra kerültek a leghátrányosabb munkanélküliek közfoglalkoztatásába. A Nemzeti Közfoglalkoztatási Program lényege, hogy az állam egységes rendszerben, azonos forrásból, azonos értékeken, prioritásokon alapuló szabályozás mentén nyújt pályázatos támogatást a (közfoglalkoztatással érintett) többlet munkahelyek létrehozására. A közfoglalkoztatás közmunka révén valósul meg. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programokban uniós források is mozgósításra kerülnek a képzésekre. **A cél, hogy a közmunka az értékteremtés mellett az elsődleges munkaerőpiacra vezető szakképzéshez is utat nyisson.**

A Nemzeti Közfoglalkoztatási Program egyik lényegi eleme, hogy közfoglalkoztatási támogatás automatikusan nem jár. A támogatások csak abban az esetben kerülnek folyósításra, ha a támogatott képes alátámasztani, hogy a foglalkoztatás értékteremtő, költségigénye megalapozott, garantálja, hogy bővül a munkahelyek száma és mindezt ellenőrizhető, elszámoltatható módon valósítja meg.

A Nemzeti Közfoglalkoztatási Program keretében megvalósuló foglalkoztatás mellett a valóban munkaképes, de munkával nem rendelkező munkanélküliek bérpótló járandóságot kaptak. Az ellátásra való jogosultságot az önkormányzat állapította meg és a juttatást folyósította.

A **foglalkoztatást helyettesítő támogatásban** részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. 2011. szeptember 1-től közfoglalkoztatás keretében csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak. Számukra a közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát a munkaügyi kirendeltség ajánlja. Új elem lett a szabályozásban, hogy az ügyfél a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével köteles elfogadni. A 35 év alatti általános iskolai végzettséggel nem rendelkező álláskeresők eltérő együttműködési kötelezettsége is megszűnik, nem a képzésben való részvétel lett az elsődleges együttműködési kötelezettség.

A közfoglalkoztatás visszautasítása a törvény erejénél fogva automatikusan kizárja a további ellátásból a munkanélkülieket!

2011. január 1-től három új közfoglalkoztatási forma került bevezetésre, amelyhez a munkáltatók támogatást vehetnek igénybe. Ezt a támogatást az önkormányzat számára kötelező és önként vállalt, rendeletbe foglalt közzeladat ellátására, valamint megállapodásban meghatározott más, közösséget szolgáló, illetve szociális feladat ellátására lehet igénybe venni.

Közfoglalkoztatási formák 2011. január 1-től:

- Önkormányzat által szervezett rövid időtartamú közfoglalkoztatás. *Napi 4 órás foglalkoztatás, 2-4 hónapos időtartamban, a munkabér a minimálbér, illetve a garantált bérminimum (szakmunka esetén) fele és csak foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket lehet foglalkoztatni ebben a közfoglalkoztatási formában.*
- Önkormányzat által szervezett hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás. *Napi 6-8 órás foglalkoztatás, 2-12 hónapos időtartamban, a munkabér a minimálbér, illetve a garantált bérminimum (szakmunka esetén) időarányos része, és minden álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatható ebben a közfoglalkoztatási formában.*
- Országos közfoglalkoztatási programok. *A foglalkoztatás legfeljebb 12 hónap időtartamban és teljes munkaidőben történhet, a munkabér minden egyes programban külön kerül meghatározásra. Ebben a közfoglalkoztatásban minden nyilvántartott álláskereső foglalkoztatható.*

Támogatást kaphatnak azok a vállalkozások, akik többek között bővítik a foglalkoztatottak létszámát és foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülő személyeket kívánnak foglalkoztatni.¹⁷

A XV. kerületi Önkormányzat a közfoglalkoztatás különböző formáit 1994 óta folyamatosan szervezi. A foglalkoztatásban résztvevők álláskereső támogatásra szereztek jogosultságot, továbbá az Önkormányzat arra is törekedett, hogy a nyugdíjkorhatár betöltéséig minél többen rendelkezzenek a nyugdíj megállapításához szükséges szolgálati idővel.

A közfoglalkoztatásban résztvevők foglalkoztatása egyrészt a Polgármesteri Hivatalban, a XV. kerületi Önkormányzat intézményeinél valósult meg. A **Palota - 15 Rehabilitációs és Közfoglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.**, a **RÉPSZOLG Környezetgazdálkodási és Foglalkoztatási Nonprofit Közhasznú Kft.**, továbbá a **Gazdasági Működtetési Központ** szervezi és foglalkoztatja a közfoglalkoztatásban résztvevőket, akiknek feladata az önkormányzati tulajdonú intézményekben meghatározott (karbantartási) feladatok ellátása, továbbá az önkormányzati területek, így különösen az önkormányzati közutak, közparkok, járdák, zöldterületek és a hozzá tartozó kerületi faállomány ápolása, karbantartása.

Közfoglalkoztatásban résztvevők átlagos létszáma, foglalkoztatási költsége

év	2016	2017	2018
Foglalkoztatásban résztvevők (fő)*	121	89	37
Foglalkoztatás költsége önk. önrész (eFt)	24 219	10 846	6 471

*A foglalkoztatottak közel 50 %-a minden évben a 45 – 61 év közötti korosztályba tartozott.

Tervezett intézkedés: a közfoglalkoztatás célja, hogy a munkaerőpiacról tartósan kiszorulók ne veszítsék el kapcsolatukat a munka világával, képességüket megtartsák a munkavégzésre és hasznos munkát végezzenek, dolgozzanak. Fontos feladat a segélyezettek munkaerőpiaci pozíciójának javítása, a segélyezés munka ellen ösztönző hatásának mérséklése, a foglalkoztatás növelése. Legfontosabb alapelvek, hogy együttesen érvényesüljön a társadalmi szolidaritás és egyéni felelősség, aki képes dolgozni az munkával járuljon hozzá a közteherviseléshez.

A minimum szintű ellátást továbbra is biztosítja az arra rászorulóknak, de a segítségnyújtás és az együttműködéssel szemben támasztott követelmények, valamint ezekhez kapcsolódó szankciók együttes alkalmazását szigorúan megköveteli.

Önkormányzatunk a munkanélküliek foglalkoztatása érdekében 2019. évben is – pályázat igénybe vételével – biztosítja a közmunka lehetőségét. A foglalkoztatásba bevonja gazdasági társaságait is intézményeit.

Regisztrált álláskeresők a XV. kerületben

A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint - 2017. 12. 20-i állapot

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató**	% Arányszám***
Budapest 15. ker.	980	332	177	110	203	54 188	1,81	0,48
Főváros	16 952	5 631	3 410	2 367	3 037	1 134.573	1,49	0,40

Forrás: □ □ FSZ

* Munkavállaló korú népesség fő - a KSH népszámlálási ill. népesség-nyilvántartási adatai 2016.01.01-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint - 2018. 12. 20-i állapot

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató**	% Arányszám***
Budapest 15. ker.	808	238	194	86	140	53 657	1,51	0,42

Főváros	14 558	4 132	3 578	2 133	2 192	1 122.624	1,30	0,36
----------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------	-------------	-------------

Forrás: □□FSZ

* Munkavállaló korú népesség fő - a KSH népszámlálási ill. népesség-nyilvántartási adatai 2017.01.01-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

2.2.4 A HÁZTARTÁSOK, CSALÁDOK LEGFONTOSABB JELLEMZŐI

A Budapest XV. kerületi háztartások főbb adatai (2001. évi népszámlálás)

Körzet	Háztartások száma	Ebből			100 háztartásra jutó személy
		egy- személyes	több- személyes	több családból álló	
Rákospalota	15 759	4 690	11 069	273	241
Pestújhely	3 812	1 230	2 582	95	231
Újpalota	16 872	5 137	11735	379	230
Összesen	36 443	11 057	25 386	747	235

A Budapest XV. kerületi háztartások főbb adatai (2011. évi népszámlálás)

Háztartások száma	Ebből			100 háztartásra jutó személy
	egy- személyes	több- személyes	több családból álló	
35 932	12 936	21 388	227	218

A Budapest XV. kerületi családok főbb adatai (2001. évi népszámlálás)

Körzet	Összes család	Ebből: egy szülő gyermekkel	100 családra jutó		
			családtag	összes	15 évesnél fiatalabb gyermek
Pestújhely	2 528	479	273	92	45
Újpalota	11 374	2 979	268	95	45
Összesen	24 708	5 504	276	98	48

A Budapest XV. kerületi családok főbb adatai (2011. évi népszámlálás)

			100 családra jutó	
			összes	fiatalabb

Összes család	Egy szülő egy gyermekkel	Egy szülő több gyermekkel	Családtag	gyermek	
21 854	3 393	2 329	274	100	44

A két népszámlálás közötti népességfogyás miatt csökkent a kerületi háztartások száma, ennek ellenére az egyszemélyes háztartások száma nőtt. A kerületi lakosok 16%-a egyedül él és a háztartások 36%-a egyszemélyes. Meglehetősen szomorú tény, hogy a gyermeküket egyedül nevelők száma is emelkedett, 5722 egyszülős háztartás van a kerületben, amely az összes háztartás 26,2 %-a.

2.3 A KERÜLETI LAKÁSÁLLOMÁNYRÓL

Lakásállomány a XV. kerületben (2001. évi népszámlálás)

Körzet □	Lakás	Ebből			Lakott üdülő	Lakás és lakott üdülő együtt
		lakott	nem lakott	egyéb cél-ra használt		
Rákospalota	16.505	15.225	1138	142	4	16.509
Pestújhely	3998	3698	265	35	2	4000
Újpalota	16.229	15.687	501	41	-	16.229
Összesen	36.732	34.610	1904	218	6	36.738

Lakásállomány a XV. kerületben (2011. évi népszámlálás)

	Lakás	Ebből			Lakott üdülő	Lakás és egyéb lakóegység
		lakott	nem lakott	Lakott egyéb lakóegység		
Összesen	37 158	34 222	2 936	14	0	37 172

Lakásállományunk a népszámlálást követező esztendőkből enyhe mértékben emelkedett 2012-ben 37 240, 2013-ban 37 250 volt a számuk.

A XV. kerületi lakott lakások* tulajdonjelleget és használati jogcím szerint (2001. évi népszámlálás)

Körzet □	Természetes személyek tulajdona	Önkormányza	Egyéb	Összes lakás	Ebből	
		tulajdonú			tulajdonosi	bérleti, szolgálati
Rákospalota	14 055	898	276	15 229	13 506	1 602

Pestújhel y	3 419	269	12	3700	3264	413
Újpalota	14 299	1345	43	15 687	13 823	1 787
Összesen	31 773	2 512	331	34 616	30 593	3 802

*a lakott üdülőházakkal együtt

A XV. kerületi lakott lakások tulajdonjelleget és használati jogcím szerint (2011. évi népszámlálás)

	Természetes személyek tulajdona	Önkormányzat	Egyéb	Összes lakás	Ebből	
		tulajdonú			tulajdonosi	bérelti, szolgálati
Összesen	34 736	1 982	440	37 158	30 355	3. 67

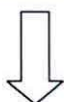
A XV. kerületi lakott* lakások száma szobaszám szerint (2001. évi népszámlálás)

Körzet □	1	2	3	4-x	Összes lakás
	s z o b á s				
Rákospalota	2 854	5 735	4 055	2 585	15 229
Pestújhely	731	1 471	954	544	3 700
Újpalota	685	6 859	7 004	1 139	15. 87
Összesen	4 270	14 065	12 013	4 268	34. 16

* lakott üdülőházakkal együtt

A XV. kerületi lakott lakások száma szobaszám szerint (2011. évi népszámlálás)

	1	2	3	4-x	Összes lakás
	s z o b á s				
Összesen	3 557	14 883	12 862	5 856	37 158

Változás

2012	3 571	14 904	12 889	5 876	37 240
2013	3 566	14 898	12 896	5 890	37 250

A XV. kerületi lakott* lakások alapterület szerinti megoszlása (2001. évi népszámlálás)

Körzet □	-29	30-39	40-49	50-59	60-79	80-99	100-x	Összes lakás
	m ² alapterületű lakás							
Rákospalota	695	1 713	2 006	3 192	3 490	2 058	2 075	15 229
Pestújhely	216	331	820	540	700	480	613	3 700

Újpalota	673	4 538	1 259	4 017	5 145	30	25	15 687
Összesen	1 584	6 582	4 085	7 749	9 335	2 568	2 713	34 616

* lakott üdülőházakkal együtt

A XV. kerületi lakott lakások alapterület szerinti megoszlása (2011. évi népszámlálás)

	-29	30-39	40-49	50-59	60-79	80-99	100-x	Összes lakás
	m ² alapterületű lakás							
Összesen	897	6 850	4 614	8 300	9 879	3 074	3 544	37 158

A XV. kerületi lakott* lakások száma komfortosság szerint (2001. évi népszámlálás)

Körzet	Össz-komfortos	Komfortos	Fél-komfortos	Komfort nélküli	Szükség és egyéb lakás	Összes lakás
Rákospalota	9 771	3 732	593	580	553	15 229
Pestújhely	2 398	934	139	116	113	3 700
Újpalota	14 898	13	125	-	651**	15 687
Összesen	27 067	4 679	857	696	1 317	34 616

** hibás KSH adat (az ebbe a kategóriában tartozó 280 - a Szobabérlők Házában található - lakás mellett, 102 lakás az Arany Alkony Idősek Otthonából, illetve más újpalotai háztömbökből lettek tévesen ide besorolva)

A XV. kerületi lakott lakások száma komfortosság szerint (2011. évi népszámlálás)

	Össz-komfortos	Komfortos	Fél-komfortos	Komfort nélküli	Szükség és egyéb lakás	Összes lakás
Összesen	30 821	5 158	613	342	224	37 158

A XV. kerületi lakott* lakások fűtési mód szerinti megoszlása (2001. évi népszámlálás)

Körzet	táv- (tömb-)	egy épület több lakását fűtő kazán-	egy lakást fűtő központi kazán- (etázs- cirkó-)	egyedi helyiség-
	fűtéssel ellátott lakás			
Rákospalota	977	2 682	6 659	4 855
Pestújhely	766	64	1 677	1 190
Újpalota	15 563	99	11	14
Összesen	17 306	2 845	8 347	6 059

* lakott üdülőházakkal együtt

A XV. kerületi lakott lakások fűtési mód szerinti megoszlása (2011. évi népszámlálás)

	táv- (tömb-)	egy épület több lakását fűtő kazán-	egy lakást fűtő központi kazán- (etázs-, cirkó-)	egyedi helyiség-
	fűtéssel ellátott lakás			
Összesen	16 321	12 883		5 018

Az előző táblázatokból sok minden kiolvasható a XV. kerület lakáshelyzetéről, de néhány érdekesebbnek tekinthető mutató azonban külön említést, kiemelést érdemel.

A XV. kerületi lakásállomány a statisztika szerint 420 lakással növekedett a két népszámlálás között. 2011-ben a 37.158 lakásból 34.222-öt laktak átlagosan 63 m² alapterületen. A lakások döntő többsége természetes személyek tulajdona (93,48 %-ban), az önkormányzati tulajdonú lakások a kerületi lakások 5,33 %-át teszik ki. A lakott lakásoknak a 90,06 %-a összkomfortos, (2001-ben ez az arány 78,19 %-os volt!), komfortos, 15,07 %-a félkomfortos, 1,79 %-a 0,99 %-a komfort nélküli, 0,65%-a szükséglakás.

2.3.1 BÉRLAKÁS-ÁLLOMÁNY¹⁸

A XV. kerület teljes bérlakás-állománya 2015. július 28. napján 2 113 db volt, amelyből bérbe adott lakások száma 1 847 db. Paneltechnológiával 1 289 db, hagyományos technológiával 824 db lakás épült.

A Palota Holding KSH felé történő adatszolgáltatása szerint a XV. kerületi bérlakás-állomány 2018. évben az alábbiak szerint alakult.

Szobaszám szerinti megoszlás (2018 év/db)

lakások száma	Ebből							
	1 szobás	1+ félszobás	1+2 félszobás	2 szobás	2+ félszobás	2+2 félszobás	3 szobás	3+ félszobás
1984	566	582	239	300	174	25	89	9

Komfortfokozat szerinti megoszlás (db)

lakások száma	Ebből				
	összkomfortos	komfortos	félkomfortos	komfort nélküli	szükséglakás
1984	1 386	474	54	66	4

Bérleti díj szerinti megoszlás (db)

bérbe adott lakások száma	Ebből			
	szociális (300 Ft/m ²)	költségelvű 400 Ft/m ²)	piaci (700-900 Ft/m ²)	Egyéb (Nyugdíjasház)
1 613	434	494	638	47

A bérlet időtartama szerinti megoszlás (db)

bérbe adott lakások száma	Ebből	
	határozott	határozatlan
1 613	614	999

A Budapest Főváros XV. ker. Rákospalota, Pestújhely Önkormányzatának Lakásgazdálkodási lakáspolitikai koncepciója „A lakhatás esélyeinek megteremtése a XV. kerületben 2016-2025” részletesen elemzi a jelenlegi lakáshelyzetet a XV. kerületben, valamint a koncepcióban meghatározott kitűzhető célokat és alapelveket. A lakásállományra vonatkozó adatok elemzése a Palota Holding Zrt. szakemberei által készített adattáblázatok alapján készültek.

A bérlakások 70 %-a Újpalotán, 30 %-a Rákospalotán és Pestújhelyen található. Újpalotán a dominánsan lakótelepi, hagyományos szerkezetű lakások összkomfortosak, a Rákospalotán és Pestújhelyen lévő, nem lakótelepi, hagyományos szerkezetű lakások többségükben komfortosak, - 62,9% - illetve komfort nélküliek – 21,9%.

A panellakások 44,5%-a felújított – itt a továbbiak felújítása lehet a cél, míg a hagyományos épületeknél a felújítás, a komfort nélküliek komfort emelése, vagy szanálása a hosszú távú feladat.

A bérbeadott önkormányzati lakás-állomány kerületen belüli megoszlása bérleti díj kategóriák szerinti részletezésben a számok azt mutatják, hogy az Újpalotán lévő lakások bérlői döntő többségükben szociális és költségelven meghatározott bérleti díjat fizetnek.

A kerület lakásainak közel 60%-a lakótelepi – ami a Főváros egészére vonatkoztatva mintegy 35%. Ez a jellemző alapvetően meghatározza a lakosság összetételét és szociális problémáit, az épületállománnyal kapcsolatos önkormányzati tennivalókat – valamint a tulajdonban maradt lakás-portfolio lehetőségeit, problémáit is. Az Önkormányzat a Lakáspolitikai koncepció megalkotásával egyensúlyt kíván teremteni szociális és gazdálkodási kötelezettségei között. A lakáspolitikai átfogó célja, hogy a kettős elvárás-rendszerben meghatározza azokat az alapelveket, szabályokat, amelyek az Önkormányzat napi feladatainak kezelésében-gyakorlatában – és a döntések meghozatalában is útmutatást adnak.

III.

A SZOCIÁLIS IGAZGATÁSRÓL ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKRÓL SZÓLÓ 1993. ÉVI III. TÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTTKÖTELEZŐ, ILLETVE ÖNKÉNT VÁLLALT SZOCIÁLIS GONDOSKODÁSI FORMÁK

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzata széles körben biztosít pénzbeli, és természetben nyújtott ellátásokat, valamint szociális szolgáltatásokat a legrászorultabbaknak.

A Szt. meghatározza a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. Felhatalmazást adott a települési önkormányzatok részére, hogy a törvényben szabályozott ellátásokat saját költségvetésük terhére kiegészíthetik és egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzata a - törvényi előírásoknak megfelelően – megalkotta helyi szociális rendeleteit¹⁹, amelyekben szabályozta az egyes ellátásokat.

3.1 A XV. KERÜLETI LAKOSSÁG SZÁMÁRA IGÉNYBEVEHETŐ PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK²⁰

A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért viselt felelősségen túl – az állam központi szervei és a helyi önkormányzatok feladata.

A Szolgáltatástervezési Konceptió előző felülvizsgálata óta többször módosult a jogi környezet. Változott sok ellátás elnevezése, tartalmuk, igénybevételeknek módjai. A hatáskörök megoszlanak a járási hivatal (Kormányhivatal) és az önkormányzat között.

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli rendszeres ellátások

- Időskorúak járadéka²¹
- Aktívkorúak ellátása²²
 - Foglalkoztatást helyettesítő támogatás²³
 - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás²⁴
- „Palota” Ápolási támogatás²⁵
- Ápolási díj²⁶ (alanyi)
- Kiemelt ápolási díj²⁷

19 lásd: 1. számú melléklet

20 A járási hivatal által megállapított támogatások is feltüntetésre kerültek.

21 A járási hivatal állapítja meg.

22 A járási hivatal állapítja meg.

23 A járási hivatal állapítja meg.

24 A járási hivatal állapítja meg.

25 A települési önkormányzat állapítja meg az Szt. 45. §-a szerint.

26 A járási hivatal állapítja meg az Szt. 41. § (1) bekezdésében foglaltak szerint.

- *Emelt összegű ápolási díj*²⁸
- *„Palota” gyógyszer támogatás*²⁹

Szociális rászorultságtól függő eseti pénzbeli ellátások

- *„Palota” rendkívüli települési támogatás*³⁰
- *„Palota” rendkívüli gyermekvédelmi támogatás*³¹
- *„Palota” temetési támogatás*³²

Szociális rászorultságtól természetben nyújtott szociális ellátások

- *Köztemetés*³³
- *Közgyógyellátás*³⁴ alanyi, normatív
- *Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság*³⁵
- *„Palota” adósságcsökkentési támogatás*³⁶
- *„Palota” lakhatási támogatás*³⁷

Gyermekvédelmi ellátások (a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. alapján)

- *Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény*³⁸
- *„Palota” rendkívüli gyermekvédelmi támogatás*³⁹
- *„Palota” gyermekétkeztetési kedvezmény*⁴⁰

Egyéb önként vállalt ellátások

(Az Szt. 26. §-a szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.)

- *Helyi támogatás*⁴¹
- *Újszülöttek támogatása*⁴²
- *Oltási támogatás*⁴³
- *„Palota” utazási bérlettámogatás*
- *„Palota” iskolakezdési támogatás*
- *„Palota” karácsonyi támogatás*

27 *A járási hivatal állapítja meg az Szt. 43/ § -ában foglaltak szerint.*

28 *A járási hivatal állapítja meg az Szt. 43/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint.*

29 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.*

30 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt. 45. §-ában foglaltak szerint.*

31 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt. 45. §-ában foglaltak szerint.*

32 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt. 45. §-ában foglaltak szerint.*

33 *A képviselő-testület hatásköre az Szt. 48. §-a szerint.*

34 *A járási hivatal állapítja meg alanyi vagy normatív jogcímen az Szt. 50. §-ában foglaltak szerint.*

35 *A járási hivatal állapítja meg az Szt. 54. §-ában foglaltak szerint.*

36 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt.45. § (1) bekezdés d) pontja és az 5/2015. (II.05.) ök. rendelet „§-a alapján.*

37 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt.45. § (1) bekezdés d) pontja és az 5/2015. (II.05.) ök. rendelet „§-a alapján*

38 *A települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.*

39 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg az Szt. 45. §-ában foglaltak szerint.*

40 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.*

41 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.*

42 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.*

43 *A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.*

- „Palota” egészségügyi támogatás
- „Palota” szociális kamatmentes kölcsön
- Szépkorúak köszöntése⁴⁴
- Utalványok⁴⁵ (étkezési utalvány)
- Közösségi étkezés a Pajtás étteremben

3.2 SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Szt. 56. § (1) A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

(2) A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon (a továbbiakban: tartós bentlakásos intézmény),
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (bentlakásos intézmény),
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

Szt. 59. § (1) Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Alapszolgáltatási központ az a szociális intézmény, amely

⁴⁴ A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

⁴⁵ A települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- családsegítést,
- nappali ellátást és
- gyermekjóléti szolgáltatást biztosít.

3.2.1 A XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Szt. 86. § (1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

a)

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást,

d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,

e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz - különös tekintettel a családsegítéshez - való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést,

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősek nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását köteles biztosítani.

(3)

(4) A fővárosi kerületi önkormányzat biztosítja az (1) és (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat, a 88. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével. A fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti szolgáltatásokat a fővárosi önkormányzat biztosítja.

Szt.88. § (1) Az állam az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv útján köteles gondoskodni

a) a harmincezer főnél nagyobb állandó lakosságú településeken a fogyatékos személyek gondozóháza, a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek átmeneti otthona megszervezéséről és fenntartásáról,

b) a fővárosban a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek, fogyatékos személyek szakosított ellátásának a megszervezéséről és fenntartásáról,

c) a megye területén a szakosított ellátások megszervezéséről és fenntartásáról, azzal, hogy a megyei jogú város területére is kiterjedően köteles gondoskodni azokról az ellátásokról, amelyek megszervezésére a megyei jogú város a 90. § (2) bekezdése alapján nem köteles.

(2) A fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni

a) idősek otthonának, a hajléktalanok otthonának, a hajléktalan személyek rehabilitációs intézményének,

b) a fővárosban - ha a kerületi önkormányzattal másként nem állapodik meg - a hajléktalanok éjjeli menedékhelyének és átmeneti szállásának megszervezéséről és fenntartásáról.

(3) A fővárosi önkormányzat által fenntartott szakosított ellátást nyújtó intézmények ellátási területe az egész fővárosra kiterjed.

A XV. kerületben biztosított szociális szolgáltatások:

- étkeztetés (alapszolgáltatás)
- házi segítségnyújtás (alapszolgáltatás)
- családsegítés (alapszolgáltatás)

- nappali ellátás (alapszolgáltatás)
- támogató szolgáltatás⁴⁶ (alapszolgáltatás)
- közösségi ellátások⁴⁷ (alapszolgáltatás)
- utcai szociális munka (alapszolgáltatás)
- idősek átmeneti elhelyezése (szakosított ellátás)
- átmeneti elhelyezési formák (szakosított ellátás)

A fővárosban a hajléktalanok éjjeli menedékhelyéről és átmeneti ellátásáról a Fővárosi Önkormányzat gondoskodik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2013. július 01-től állami feladat.

IV.

AZ EGYES SZOCIÁLIS ELLÁTÁSI, SZOLGÁLTATÁSI FORMÁK HELYZETE

A közigazgatási rendszer átalakításának fontos napja volt 2013. január 1-je, amikor elkezdtek működésüket a járási hivatalok. A kormányhivatalok és a járási hivatalok rendszerének létrejöttével az állam vállalja azokat a kötelező feladatokat, amelyek eddig egy-egy önkormányzatnál különböző formában jelentek meg. Így többek között, korábban az önkormányzatok által ellátott szociális és gyermekvédelmi feladatok kerültek a járási hivatalok hatáskörébe.

A Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata során a 2013. évtől eltelt időt elemezzük, ezért beszámolunk a járási hivatalba került feladatokról is.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

46 2009. 01. 01-től nem kötelező feladat

47 2009. 01. 01-től nem kötelező feladat

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lesz, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

A következőkben azokat a szociális ellátásokat, szolgáltatásokat soroljuk fel, amelyek az **1993. évi III. törvényben (Szt.)** említésre kerülnek, kötelezően előírt módon vagy lehetőségként a helyi önkormányzatok számára. A jogszabályi háttér mellett bemutatjuk az adatokkal alátámasztott, az elmúlt évekre jellemző változásokat, a jelen kerületi helyzetképet, megjelöljük az adott ellátással kapcsolatos teendőket, célokat, illetve megismertetjük az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokat.

4.1 A SZOCIÁLIS IGAZGATÁSRÓL ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKRÓL SZÓLÓ 1993. ÉVI III. TÖRVÉNY ALAPJÁN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

4.1.1 PÉNZBELI ELLÁTÁSOK

Időskorúak járadéka⁴⁸

*Szt.32/B. § * (1) * Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.*

Az időskorúak járadéka a jövedelemmel nem, vagy alacsony összegű nyugdíjjal rendelkezők szociális biztonságát hivatott szolgálni. A törvény az időskorúak körében is a legrosszabb szociális helyzetben lévők, az egyedülálló idősök életkörülményeinek javítását helyezi előtérbe. **2013. január 1-jétől a járási hivatalok által ellátott feladat az időskorúak járadékának megállapítása.**

Időskorúak járadékában részesülők száma életkor szerint (év/december 31. napján)⁴⁹

év	2016	2017	2018
Nyugdíjkorhatárt betöltött, nem egyedülálló (fő)	5	4	5
75 évesnél fiatalabb egyedülálló	13	13	16
75 évet betöltött nem egyedülálló	1	2	4

Forrás: Budapest Főváros XV. ker. Kormányhivatal

Időskorúak járadékában részesülők éves átlaga, támogatás összege (év/december 31. napján)

év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	18,58	18,33	23,67
Támogatási összeg (eFt)	6 128	6 216	8 544

Forrás: Budapest Főváros XV. ker. Kormányhivatal

48 2013. január 1-jétől nem önkormányzati feladat, megállapítása a járási hivatal hatásköre

49 Adatszolgáltatás XV. ker. Kormányhivatal

Az időskorúak járadéka önmagában alkalmatlan a megélhetés biztosítására, ezért fontos szempont volt, hogy egyéb rendszeres és átmeneti támogatásokkal (pl. átmeneti segély, tüzelőutalvány, lakásfenntartási támogatás, lakbértámogatás) is segítse az önkormányzat az érintett embereket, kiemelten kezelve az egyedülálló személyeket.

Az időskorúak járadékában részesülők száma az elmúlt években szignifikánsan nem emelkedett, ami azt jelenti, hogy kerületünkben élő nyugdíjas korú lakosság szinte mindegyike rendelkezik nyugdíjjal vagy egyéb jövedelemmel.

Aktívkorúak ellátása

*33. § * (1) * Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktívkorúak ellátására való jogosultságot állapít meg.*

(Az elmúlt években több jelentős jogszabály módosítás is történt az aktív korúak ellátásával kapcsolatban.)

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT)

A 2011. augusztus 31-én bérpótló juttatásra jogosult személyek 2011. szeptember 1-től **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT)** lettek jogosultak.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kellett vizsgálni. 2011. december 31-e után csak annak a személynek volt folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző egy évben legalább 30 nap munkaviszonyt tudott igazolni, vagy úgy, hogy közfoglalkoztatásban vett részt, vagy pedig az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedett el. A 30 napba be kellett számítani az egyszerűsített foglalkoztatást és a háztartási munkát, valamint a munkaerő-piaci programban, vagy 6 hónapot meghaladó időtartamú képzésben történő részvétel vizsgálat időszakra eső időtartamát is. Amennyiben a jogosult ezeknek a feltételeknek nem tudott eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kellett venni.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapítottak meg annak a személynek, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították kivéve, ha a rendszeres szociális segélyre való jogosultság feltételeivel rendelkezett.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a: **22.800 Ft volt**. Egy családban egyidejűleg csak egy személy részesülhetett foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás

állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től **a járási hivatal hatáskörébe került**. Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a járási hivatal jogosult. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére. Az aktív korúak ellátása keretében megállapítható ellátástípusok és az ellátásra jogosultak körei esetenként változni fognak.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályai nem változtak azon kívül, hogy a támogatást a járási hivatal állapítja meg. A támogatás havi összege változatlanul 22 800 Ft.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást (korábban rendszeres szociális segély)

Rendszeres szociális segélyt állapítottak meg annak az aktív korúak ellátására jogosult személynek, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- egészségkárosodott személynek minősült, vagy
- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltötte, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelt - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesült a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudták biztosítani, vagy
- a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelelt.

A jogosultság megállapításának további feltétele volt, hogy a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme ne haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át (25.650,- Ft) és vagyonnal ne rendelkezzenek.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben előírhatta, hogy a tízezer forintot elérő összegben folyósított rendszeres szociális segély esetében az ellátás összegéből ötezer forintot természetben nyújt. Az önkormányzat nem élt ezzel a lehetőséggel.

Megnevezés	Ellátottak száma (fő)			Kifizetett összeg (eFt)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	122	119	106	36 997	37 360	35 407
Egészségügyi szolgáltatásra való részesülők	na.	134	197	-	-	-
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	378	222	190	88 502	66 502	52 593

Aktív korú ellátottak száma és a kifizetett támogatás összege

Forrás: Budapest Főváros XV. ker. Kormányhivatal

Rendszeres szociális segély 2015. március 1-től megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhetnek jogosultságot.

Év	Rendszeres szociális segélyben regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma (2015. március 1-től érvényes módszertan szerint)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 1-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
		fő	fő	15-64 évesek %-ban	fő
2012	547			0,99%	n.a.
2013	545			1,00%	485 19,83%
2014	343			0,63%	268 13,74%
2015	333	91		0,61%	345 19,92%
2016	274	118		0,51%	211 15,26%
2017	-	119		0,42%	222 19,54%
2018	-	106			190

A rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálta. A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban állapította meg, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra jogosult.

Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosultak azok a személyek, akik azért jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősülnek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudják.

Ha vállalják a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor **foglalkoztatást helyettesítő támogatást** kaphatnak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak voltak rendszeres szociális segélyre.

Az újonnan bevezetett **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét** a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változik:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

Ha az EGYT-re jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az EGYT összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. (Ebben az esetben az EGYT maximuma 23 862 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (2015. február 28-ig az önm. 90%-áig kellett kiegészíteni a család jövedelmét. Az új szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft. mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önm. 92%-a: 26 220 Ft.)

Az Szt. 2015. február 28-ig hatályos 37/A. § (1) bekezdés alapján rendszeres szociális segély akkor állapítható meg és akkor folyósítható – kivéve az egészségkárosodásuk okán ellátásban részesülő személyeket – ha a személy nyilatkozatában vállalja az együttműködési kötelezettséget a települési önkormányzat által erre kijelölt szervvel. Az Szt. alapján az együttműködés intézményi feltételeiről a települési önkormányzat elsősorban a családsegítő szolgálat útján gondoskodott.

A rendszeres szociális segély ellátórendszerből történő kivezetésével megszűnt a családsegítés szerepe az aktív korúak ellátásában részesülők együttműködési kötelezettségének biztosításában. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult ellátotti kör részére speciális élethelyzetük miatt nem került előírásra együttműködési kötelezettség. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek pedig az **állami foglalkoztatási szervvel kötelesek együttműködni.**

Ápolási díj

Az Szt. 40. §-ában megfogalmazottak alapján ápolási díjat a Kormányhivatal állapítja meg a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére.

Év	Ápolási díjban részesülők évi átlagos száma alapszegű	Ápolási díjban részesülők évi átlagos száma emelt, kiemelt összegű	Összesen
2012	257	315	572
2013	244	331	575
2014	237	343	580
2015	303	255	558
2016	295	178	473
2017	142	141	283
2018	130	139	269

Forrás: TeIR, KSH, Kormányhivatal

Palota ápolási támogatás

2015. március 1-jétől a méltányos ápolási díjat a **Palota ápolási támogatás**⁵⁰ váltotta fel, mely formanyomtatványon benyújtott **kérelemre** állapítható meg annak a nagykorú és cselekvőképes személynek, aki 18. életévét betöltött, tartósan beteg, Budapesten lakcímrel

⁵⁰ 5/2015.(II.5.) ök. rendelet

rendelkező, és életvitelszerűen is Budapesten lakó hozzátartozója gondozását végzi. Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel és ezt az ápoló személy háziorvosa igazolja.

Nem jogosult Palota ápolási támogatásra a hozzátartozó, ha

- a) ápolási díjban részesül,
- b) családjában az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át,
- c) az ápoló személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban részesül,
- d) rendszeres pénzellátásban részesül vagy az arra való jogosultság megállapításához szükséges feltételekkel rendelkezik,
- e) nappali rendszerű képzés keretében folytat tanulmányokat,
- f) keresőtevékenységet folytat.

A Palota ápolási támogatás egészségügyi szolgáltatásra jogosít, de nem minősül szolgálati időnek.

Palota ápolási támogatásban részesülők száma, támogatás összege

év	Fő	eFt
2016	177	37 667
2017	141	31 789
2018	107	26 834

*Forrás: XV. ker. Polg. Hiv.

A megszűnő méltányos ápolási díj helyébe a XV. kerületi Önkormányzat a települési támogatások keretén belül Palota ápolási támogatás megállapítását tette lehetővé, azonban kikötés lett, hogy munkaviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező az ápolást végző.

Ezt a támogatási formát általában a munkaerőpiacról kiszoruló személyek veszik igénybe, mivel a folyósítás időtartama alatt a pénzbeli ellátáson túl egészségügyi szolgáltatásra is jogosulttá válik az ápoló.

Tervezett intézkedés: a támogatási forma a jövőben is fontos láncszeme lehet a szociális – egészségügyi ellátórendszernek, mivel kórházi, szociális otthoni elhelyezést válthat ki, amelyek köztudottan drága ellátási formák.

A 18 év feletti személyt ápolók részére nyújtott ellátás fenntartásának szükségességét indokolja, hogy a rászoruló gondozását, felügyeletét a házi gondozó szolgálat munkatársai a nap 24 órájában nem tudják biztosítani, a 4 órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkezők esetében nem is biztosíthatják. Az ápolási tevékenység ellenőrzésére azonban a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fordítani az Egyesített Szociális Intézmény munkatársainak segítségével.

Önkormányzatunk a Palota ápolási támogatás fenntartását a továbbiakban is szükségesnek tartja és biztosítja az ehhez szükséges költségvetési forrást.

Palota települési támogatás

A XV. kerületben – a hatályos önkormányzati rendelet⁵¹ alapján – Palota rendkívüli települési támogatás nyújtható, ha

- a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg 80.000 Ft-ot,
- egyedülállók esetén a 90.000 Ft-ot.

Rendkívüli segély egy családon belül csak egy személynek adható, egy hónapban egy, és egy évben egy háztartáson belül legfeljebb négy alkalommal. Összege az önkormányzati rendeletben szabályozott.

A XV. kerületben további segítséget jelenthet, hogy elemi kár miatt, vagy más rendkívüli esemény bekövetkeztekor – polgármesteri hatáskörben – családonként legfeljebb százezer forint támogatás adható. Természetben történő juttatás esetén a rendkívüli eseményhez igazodva a támogatás összege legfeljebb háromszázezer forint lehet.

A rendelet egyéb méltányosságot is lehetővé tesz ezen a területen: az illetékes bizottság méltányosságból egy naptári évben legfeljebb két alkalommal támogatást nyújthat különösen:

- a) többletkiadással járó hosszantartó betegség, baleset esetén,
- b) megélhetést veszélyeztető rendszeres kiadások (pl. a család jövedelméhez képest magas rezsiköltségek),
- c) munkahely elvesztés, elemi kár és különös méltányolást érdemlő egyéb esetekben.

A támogatás egy naptári éven belül legfeljebb százezer forint összegű lehet.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás elnevezése és tartalma 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljességében az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotnia.

51 1/2015. (I.9.) ök. rendelet a szociális és gyermekvédelmi pénzbeni és természetbeni ellátásokról

A XV. kerület Önkormányzata új rendeletet alkotott a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól, amely az átmeneti segély igénybevételének további lehetőségeit adja meg Palota rendkívüli települési támogatás címen.

Az átmeneti segélyt legtöbbször megélhetésre, a magas havi gyógyszerköltségre, kórházi tartózkodásra, a magas közüzemi számlák és közüzemi tartozások kiegyenlítésére, háztartási készülékek javíttatására, cipő, ruha, élelem vásárlására való hivatkozással kérik az ügyfelek.

Palota rendkívüli települési támogatásban részesülők száma és a segély összege (Ft/év)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	898	1052	2 359
Összesen (eFt)	44 785	39 407	46 184

Tervezett intézkedés: Önkormányzatunk e támogatási forma rendszerét folyamatosan biztosítja a kerület rászoruló lakosai részére, de szigorúan megköveteli a rendkívüli élethelyzet vizsgálatát a rászorultság megállapításakor. Legfontosabb feladat annak kiszűrése, hogy csak a ténylegesen rászorultak jussanak hozzá a támogatáshoz, valamint a tartósan rossz anyagi helyzetben lévőket lehetőség szerint a rendszeres támogatások igénylése felé kell irányítani.

Palota szociális kamatmentes kölcsön

Az önkormányzat 2012. december 15. napjától ismét biztosította annak a lehetőségét, hogy a került lakossága meghatározott feltételek mellett igényelhesse a kamatmentes kölcsönt. Az igénybevétel feltételei rendeletben rögzítésre kerültek.

Átmeneti segély szociális kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható, ha a kérelmező, azt:

- vízóra felszereléséhez kéri,
- elemi vagy bűncselekményből származó káresemény károsultja, és a kár vonatkozásában biztosítással nem rendelkezik,
- OKJ-s tanfolyamot, képzést, vagy előírt továbbképzést szeretne elvégezni,
- orvosi segédeszközt kíván vásárolni,
- rendkívüli élethelyzetbe (például kórházi ellátás, súlyos betegség, gyermekáldás) került.
- A kölcsön, meghatározott célját a kérelemben meg kell jelölni, és azt megfelelően (eredeti okirattal) igazolni kell.
- Kölcsön a meghatározottakon túl, csak azok részére nyújtható, akik a kérelem benyújtásakor (igazolt) rendszeres havi jövedelemmel rendelkeznek, és az egy főre jutó havi nettó jövedelmük meghaladja
- egyedül élőknel az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át,
- családok esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 180 %-át, és nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át.

A kölcsön egy családon belül csak egy személynek állapítható meg. A kölcsön iránti kérelmekről az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság döntött. A kölcsön összege nem haladhatja meg a 96.000,-Ft-ot. A kölcsön futamideje legfeljebb 12 hónap, mely

időtartam a jogosultság megállapítása hónapját követő 2. hónap 1. napján kezdődik. A havi törlesztő részlet összege a kölcsönösszeg és a futamidő hónapjai számának hányadosa.

Palota szociális kamatmentes kölcsönt igénylők száma és a kölcsön összege (fő/Ft)

Év	2014	2015	2016	2017	2018
Igénybevevők száma (fő)	1	-	-	-	-
Összesen (eFt)	96	-	-	-	-

Tervezett intézkedés: sajnos az elmúlt években nem vette igénybe senki a kölcsönt, amelynek oka, hogy ezt a támogatást részletekben, de vissza kell fizetni. A támogatási forma fenntartása ebben a formában nem váltotta be a célját, ezért vagy meg kell szüntetni, vagy más formában, más tartalommal kell megváltoztatni.

Palota gyógyszer-támogatás

A polgármester Palota gyógyszer-támogatásra való jogosultságot állapít meg annak a nagykorú személynek, aki esetében a havi rendszeres gyógyító ellátás költsége legalább 2 000 Ft, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) családban élő esetében 1 14 000 Ft-ot,
- b) egyedül élő esetében 1 42 500 Ft-ot.

Palota gyógyszer-támogatásban részesülők száma

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	1821	1722	1579
Összesen (eFt)	78 549	75 212	65 381

Tervezett intézkedés: Önkormányzatunk e támogatási forma rendszerét folyamatosan biztosítja a kerület rászoruló lakosai részére. Különösen az idős korosztály gyógyszerköltsége magas, amely gyógyszerek kiváltása nehézséget okoz. Ez a támogatás nyújt segítséget a kerületi időseknek a gyógyszerek megvásárlásához. Fenntartása a továbbiakban is indokolt.

Palota temetési támogatás

Támogatásra való jogosultság állapítható meg annak a személynek

- a) aki meghalt – Ptk. szerinti – hozzátartozója eltemettetéséről gondoskodott.
- (2) Nem jogosult Palota temetési támogatásra, aki az eltemettetésre – ellenszolgáltatás fejében – szerződésben vállalt kötelezettséget.
- (3)⁵² Palota temetési támogatás eseti jelleggel állapítható meg, összege
 - a) 60.000 Ft, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át nem haladja meg,
 - b) 30.000 Ft, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300 %-át meghaladja, de az 500 %-át nem haladja meg.

⁵² Módosította a 18/2018. (IX. 3.) önkormányzati rendelet 15. §-a, hatályos 2018. szeptember 10-től.

Palota temetési támogatásban részesülők száma és a segély összege (Ft/év)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	134	130	122
Összesen (eFt)	8 514	7 031	6 807

Tervezett intézkedés: az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak az emelkedő temetési költségek miatt továbbra is nehézséget okoz, hogy szeretteik temetéséről gondoskodjanak. Ezért fontos és elengedhetetlen, hogy az önkormányzat támogatást nyújtson a temetési költségek enyhítéséhez. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten indokolt az egy főre jutó jövedelemhatár emelése.

Palota lakhatási támogatás

Az önkormányzatunk a települési támogatás keretében biztosít támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. A polgármester Palota lakhatási támogatásra való jogosultságot állapít meg a szociálisan rászoruló személyek részére a háztartásuk tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez.

Palota lakhatási támogatásban részesülők száma, a támogatás összege (eFt/fő)

év	Fő	Ft
2015	520	10 283
2016	707	19 971
2017	660	16 822
2018	601	15 201

Tervezett intézkedés: az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak nehézséget okoz, magas rezsi költségek megfizetése. Ezért fontos és elengedhetetlen, hogy az önkormányzat támogatást nyújtson ezen költségek enyhítéséhez. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten indokolt az egy főre jutó jövedelemhatár emelése és a támogatási összeg emelése.

Egyéb támogatások

26. §* A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére - a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint - más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Helyi támogatás***Lakásépítés, vásárlás, korszerűsítés támogatása*⁵³**

Helyi támogatás nyújtható az önkormányzati rendeletben meghatározott méltányolható lakásigény mértékéig:

- a. lakás építése, bővítése, emeletráépítés, tetőtér-beépítés

53 17/2006. (IV. 14.) Főv. Kgy. rendelet, 31/2006. (XII. 7.) ök. rendelet

- b. lakás tulajdonjogának, tulajdoni hányadának megszerzése
- c. hőtermelő berendezés új kondenzációs gázkazánra történő cseréjéhez, és az ehhez kapcsolódó kéményépítéshez vagy –átépítéshez
- d. lakás mozgáskorlátozott személy részére történő akadálymentesítéséhez,
- e. tetőszerkezet állagának megóvása, javítása
- f. lakás állaga életveszélyességének megszüntetése és bekövetkezett kár elhárítása
- g. lakás energiaellátását biztosító napelem rendszer kiépítéséhez.

A helyi támogatás egy összegben, kamatmentes kölcsön formájában nyújtható, mértéke az előzőekben leírt célok közül

- a)–b) pontjai esetén a vételár 20 %-a, de legfeljebb 1.500.000 Ft,
- c)–g) pontjai esetén pedig a javítás, korszerűsítés, akadálymentesítés elszámolható bruttó költségének 40 %-a, de legfeljebb 500.000 Ft.

A helyi támogatás futamideje:

100.000 Ft-ig legfeljebb öt év,
100.001 – 500.000 Ft között legfeljebb tíz év,
500.000 Ft felett legfeljebb tizenöt év.

A havi törlesztő részlet összege időarányosan, a teljes futamidőre kerül megállapításra, a törlesztő részleteket minden hónap tizedik napjáig kell teljesíteni. A kölcsön törlesztésének kezdő időpontja a kölcsönszerződés megkötését követő harmadik hónap.

A helyi támogatások éves keretösszegét a korábbi években nyújtott támogatások visszafizetése fedezi.

- **az egy főre jutó havi nettó jövedelemhatár:** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2018. évben: 28.500 Ft) minimum 400 %-a, és maximum 700 %-a lehet (**114.000 Ft – 199.500 Ft**)
- **ingó és ingatlan vagyoni értékhatár: 7.125.000 Ft,** illetve az igénylő és családtagjai tulajdonában nem lehet beköltözhető lakás
- az építeni vagy vásárolni kívánt ingatlan **vételára a 25.000.000 Ft-ot nem haladhatja meg,** illetve az ingatlan nagysága az 31/2006. (XII.7.) ök. rendelet 1. sz. mellékletben meghatározott méltányolható lakásigény mértékét nem haladhatja meg.

Helyi támogatásban részesülők száma és a támogatás összege (Ft/év)

Év	2014	2015	2016
Ellátottak száma (fő)	1	2	-
Összesen (eFt)	1 000	1 200	-

A gazdasági válság, a banki eladósodások miatt, 2008. évet követően kockázatos és nehéz volt banki kölcsönhöz jutni, ezért jelentősen visszaesett a helyi támogatást igénybevevők száma. A 2016. évtől kezdődően az ingatlanpiacon változás történt, amely azonban a várthoz képest nem befolyásolta a támogatás igénybevételét, ezért megfontolandó a támogatási forma fenntartása.

Tervezett intézkedés: a támogatási forma fenntartása továbbiakban nem indokolt.

4.1.2 TERMÉSZETBEN NYÚJTOTT ELLÁTÁSOK

Természetbeni ellátás lehet különösen az élelmiszer, a közüzemi díjak, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetése, valamint a családi szükségletek kielégítését szolgáló, gazdálkodást segítő támogatás.

Köztemetés

*Szt. 48. § * (1) * A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy köz-költségen történő eltemettetéséről, ha*

a) nincs vagy nem lehető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy

b) az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

A köztemetés az önkormányzat által természetben nyújtott támogatási forma. Az esetek zömében akkor kerül sor köz-költségen való temetés elrendelésre, amikor az arra köteles személy, bár ismert, de nem képes kötelességének eleget tenni. Az esetek kisebbik hányadában az eltemettetésre köteles személy valamilyen okból nem lehető fel.

Szükség esetén a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzatnak kell gondoskodni az elhunyt személy eltemettetéséről. Ha a haláleset a XV. kerületben történt gondoskodni kell a köz-költségen történő temetésről. Nem kerületi lakos köztemetése esetén a költségeket az elhunyt lakóhelye szerinti település önkormányzatától kell visszaigényelni. Önkormányzatunkat terheli azon elhunyt személyek köztemetésének költsége, akik kerületi lakosok voltak, de más önkormányzat közigazgatási területén haltak meg, és így került sor köz-költségen történő temettetésükre.

A halálesetek többsége kórházban következik be, és mivel a XV. kerületben nem működik fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény, így a XV. kerületben a köztemetések iránti intézkedések száma alacsonynak mondható, bár az utóbbi években emelkedést mutat.

Köztemetések száma és a támogatás összege (Ft/év)

Köztemetés	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	40	80	61
Összesen (eFt)	2 967	7 619	6 244

A köztemetésre felhasznált összeg az adott évben tartalmazza az elhunyt lakóhelye szerinti települési önkormányzattól visszaigényelt és teljesített összeget, valamint az eltemettetésre köteles személy általi költségtérítést is.

Tervezett intézkedés: a XV. kerületi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a kerületben élő családok az elhunytak temetéséről megfelelően gondoskodni tudjanak. Annak érdekében, hogy anyagiak miatt ne köztemetésre kerüljön sor az érintett ügyfelek lehetőségeit figyelembe véve - részükre információt, tanácsot adnak, és anyagi segítséget nyújtanak (temetési támogatás). Fontos, hogy a köztemetés csak, mint legutolsó lehetőség maradjon meg, amennyiben más formában nem lehet gondoskodni az elhunyt eltemettetéséről. Ilyen esetben az

eddig kialakult gyakorlatot a továbbiakban is fenn kell tartani, de vizsgálni kell a kötelezett személy anyagi helyzetét.

Közgyógyellátás

Szt. 49. § * (1) A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

A jogosultságot 2015. március 1-jétől **alanyi és normatív jogcímen állapítja meg a járási hivatal.**

Közgyógyellátásban részesülők száma

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	2 089	1 325	1 805

Forrás: XV. ker. Kormányhivatal

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság⁵⁴

Szt. 54. § * (1) * A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát. *

a) * akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át,

b) aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át

nem haladja meg, és családjának vagyona nincs. *

A szociális rászorultság igazolásáról hatósági bizonyítványt állítanak ki. A bizonyítvány hatályossága 1 év. A bizonyítvány birtokában járulékfizetés nélkül lehet igénybe venni az egészségügyi szolgáltatást.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságban részesülők száma

Eü. szolgáltatásra való jogosultság	2016*	2017*	2018*
Ellátottak száma (fő)	613	134	197
Összesen (eFt)	-	-	-

Forrás: XV. ker. Kormányhivatal*

Palota adósságcsökkentési támogatás

Az Szt. felhatalmazást adott a helyi önkormányzatoknak arra, hogy rendeletük alapján adósságkezelési szolgáltatást nyújtsanak. Kerületünkben a lakó-, illetve tartózkodási hellyel rendelkező szociálisan hátrányos helyzetben lévő tulajdonosok, bérlők, hasznélvezők részesíthetők adósságkezelési szolgáltatásban. A két pilléren nyugvó, a pénzügyi támogatást és tanácsadást magába foglaló adósságkezelési szolgáltatás a további adósságok felhalmozódását

54 2013. január 1-jét követően a járási hivatal állapítja meg.

hivatott megakadályozni. Az adósságkezelési szolgáltatásban résztvevők egy éven keresztül alanyi jogon lakásfenntartási támogatásban is részesülnek.

Az adósságkezelési támogatás folyósítása a díjhátralékot nyilvántartó és kezelő cégek felé történt. A támogatás mértéke nem haladhatta meg az adósság 75 %-át, összege legfeljebb 300.000 forint lehet, kivéve a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló tartozás, melynek összege legfeljebb 600.000 forint lehetett.

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-étől hatályon kívül kerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára.

Önkormányzatunk továbbra is biztosítja e támogatási formát.

Az adósságkezelési tanácsadást továbbra is a **Család- és Gyermejkölési Központ** adósságkezelési tanácsadással foglalkozó szociális munkásai látják el. Az adósságkezelés hatékonysága szempontjából fontos elem a keret-megállapodást, amely az Önkormányzat valamint a Szolgáltatók között áll fenn. Ez a megállapodás nagyban hozzájárul ahhoz, hogy csökkent azoknak a háztartásoknak a száma, amelyek kezelhetetlen, milliós nagyságrendű tartozásokat halmoztak fel.

Palota adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma és a támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	58	35	25
Összesen (eFt)	9 035	5 552	3 763

Tervezett intézkedés: kiemelt cél a kerületi, rászoruló lakosság adósságkezelésbe történő, minél szélesebb körű bevonása a lakhatással kapcsolatos adósságterheknek enyhítésére. Szorgalmazni kell az adósságkezelési szolgáltatás igénybe vételét, valamint az **előrefizetős (kártyás) készülékek felszerelését.**

Jelzőrendszer működtetésével, tájékoztatással mind a Polgármesteri Hivatalban, mind a Palota Holding Zrt-nél segíteni kell e támogatás igénylését. Az önkormányzat a közüzemi díj tartozás csökkentése illetve elkerülése érdekében a továbbiakban is biztosít forrást e támogatási forma igénybe vételéhez.

2017-ben a magyar lakosság egy főre jutó havi összes folyó kiadása átlagosan 82,9 ezer forint volt, ami folyó áron 7,6, a fogyasztói árak alakulását figyelembe véve 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A kiadások növekedését elősegítette a bruttó és (kedvezmények nélkül számított) a nettó keresetek 12,9%-os átlagos emelkedése. Az egy főre jutó havi fogyasztási kiadások alapján 2017-ben a legtöbbet, átlagosan 22,5 ezer forintot – az előző évinél 2101

forinttal többet – élelmiszerekre és alkoholmentes italokra, 17,5 ezer forintot lakásfenntartásra és háztartási energiára, 8984 forintot közlekedésre költött a lakosság. Hírközlésre havonta fejenként 5524 forintot, kultúrára és szórakozásra 4701 forintot adtak ki a családok.

2018. decemberben a fogyasztói árak átlagosan 2,7%-kal magasabbak voltak az egy évvel korábbinál. Az elmúlt egy évben a szeszes italok, dohányárúk és az élelmiszerek ára nőtt jelentős mértékben. Összességében 2018-ban a fogyasztói árak átlagosan 2,8%-kal emelkedtek az előző évhez képest.

Az **élelmiszerek** ára 4,7%-kal nőtt, ezen belül az idényáras élelmiszereké (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) 22,4, a liszté 10,5, a kenyéré 6,4%-kal magasabb, a tojásé 26,0, a cukoré 12,9%-kal alacsonyabb lett. A **szeszes italok, dohányárúk** ára átlagosan 5,2%-kal emelkedett, ezen belül a dohányárúké 7,4%-kal. A **szolgáltatásokért** 2,3%-kal kellett többet fizetni. A **háztartási energia** 1,2%-kal drágult, ezen belül a palackos gáz 11,9, a tűzifa 8,1%-kal.

A fogyasztói árak átlagosan 2,8%-kal emelkedtek, ezen belül az **élelmiszerek** ára 4,2%-kal. A legnagyobb mértékben, 5,6%-kal a **szeszes italok, dohányárúk** drágultak. Az **egyéb cikkek** ára átlagosan 3,8, a **szolgáltatásoké** 1,6, a **háztartási energiáé** 1,4, a **ruházkodási cikkeké** 0,5%-kal emelkedett. A **tartós fogyasztási cikkekért** 0,4%-kal kevesebbet kellett fizetni.

4.1.3 EGYÉB TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

Gyermekétkeztetés támogatása⁵⁵

Az 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról rendelkezik arról, hogy a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás, illetve gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért, gyermekek átmeneti gondozásáért, valamint a fiatal felnőttek utógondozói ellátásáért térítési díjat kell fizetni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az ingyenes étkezés az elmúlt években fokozatosan került bevezetésre. A gyermekétkeztetéshez kapcsolódó normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat 5/2015. (II.5.) ök. rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultság alapján további kedvezményben részesülhetnek. Ingyenes étkeztetést kell biztosítani azon gyermekek részére, akik állami gondoskodás alatt állnak és kerületi lakóhelyű nevelőszülőknél vannak elhelyezve. Az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban a gyermekek ugyanazt az egyéni rászorultság alapján megállapított kedvezményt vehetik igénybe, amit a tanév során részükre a gyermekintézmény megállapított.

⁵⁵A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 41. §-nak és a 146.§ - 151. §-nak a fűgylembevételével

A szünidei gyermekétkeztetés keretében elsősorban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekek napi egyszeri meleg étkeztetésének biztosításához volt lehetőség támogatás igénylésére. A támogatás összege azonban nem fedezte a teljes költségeket, ezért az Önkormányzat kiegészítésére is szükség volt az étkeztetés biztosításához.

Intézményi gyermekétkeztetés

Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

- a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,
- a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést biztosítanak.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

Ingyenesen biztosítják az intézményi gyermekétkeztetést:

- ✓ a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
- ✓ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ✓ tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ✓ olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ✓ olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át (2018-ban: 119.301 Ft) vagy
- ✓ nevelésbe vették;
- ✓ az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
- ✓ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- ✓ nevelésbe vették;
- ✓ azon szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- ✓ az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
- ✓ nevelésbe vették, vagy
- ✓ utógondozói ellátásban részesül.

50%-os normatív kedvezményt biztosítanak:

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben **három vagy több gyermeket** nevelnek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény

Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény keretében az iskolás gyermek

a) az évközi szünetekben és nyári szünetben ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek, továbbá

b) ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult

ba) az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez,

bb) az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez,

bc) az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez.

10. § (4a) Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény keretében az óvodás gyermek is jogosult a (4) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti kedvezményre.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény	2017. év (fő)	Összege (eFt)
A tanévben támogatásban részesülők száma	30	410
<i>5/2015. (II.5.) ök. rend. 10. § (2) a), b), (3) a), b)</i>		
Gyermektáborokban (Siófok, Bernecebaráti)	154	1.128
<i>5/2015. (II.5.) ök. rend. 10. § (4) b)</i>		
Évközi szünetekben, nyári szünetben (Pajtás étterem, Arany János u., Napközis tábor) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő étkezők	74	1.254
<i>5/2015. (II.5.) ök. rend. 10. § (4) a)</i>		
Évközi szünetekben, nyári szünetben (Napközis táborban) ugyanazt a kedvezményt igénybe vevők, mint a tanév során	53	296
<i>5/2015. (II.5.) ök. rend. 10. § (4) b)</i>		
ÖSSZESEN:	311	3.088
<i>5/2015. (II.5.) ök. rend. 10. § (4) b)</i>		
Szünidei gyermekétkeztetés hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	114	940

évközi szünet, nyári szünet		
------------------------------------	--	--

Jogcím az 5/2015. (II. 5.) ök. rendelet alapján <i>hatályos: 2018. 09.09-ig</i>	Jogszályhely	2018. év (fő)	Összeg (Ft)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek jövedelem szerinti 40%-os kedvezmény	10. § (2) a)		
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek jövedelem szerinti 25%-os kedvezmény	10. § (2) b)		
Általános iskola 1-4. osztályába járó 2 gyermekes család gyermekei, egyedülálló szülő gyermeke részére biztosított 30%-os kedvezmény	10.§ (3) a) b)	35	562 017
Évközi szünetekben, nyári szünetben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére biztosított kedvezmény	10. § (4) a)	55	1 329 482
Gyermektáborokban és iskolai felügyelet alatt biztosított kedvezmény, valamint az évközi szünetekben biztosított kedvezmény az egyéb normatív kedvezményre jogosult gyermekek részére	10. § (4) b)	185	1 303 746

Jogcím az 5/2015. (II. 5.) ök. rendelet alapján <i>hatályos: 2018. 09.10-től</i>	Jogszályhely	2018. év (fő)	Összeg (Ft)
Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetén 40%-os kedvezmény	10.§ (2)		
Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8.évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg akkor a gyermek 20%-os kedvezményre jogosult	10.§ (3)	4	15 612
Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény: az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8.évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg	10.§ (3a)	7	35 525

meg akkor a gyermek 25%-os kedvezményre jogosult (egyedülálló szülő)			
Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: évközi szünetekben és nyári szünetekben, gyermektáborokban és iskolai felügyelet esetén biztosított kedvezmény - iskolás gyermekek esetében	10.§ (4)		
az évközi szünetekben és nyári szünetekben ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek	10.§ (4) a)		
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe amire a tanév során jogosult az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez	10.§ (4) ba)		
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe amire a tanév során jogosult az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez	10.§ (4) bb)		
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe amire a tanév során jogosult az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez	10. § (4) bc)		
Palotai szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: - óvodás gyermekek esetében	10.§ (4) a)		
			3 246 382

Tervezett intézkedés: a gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére. Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

Palota utazási bérlet támogatás

Az iskolába járáshoz kapcsolódó helyi tömegközlekedés költségeinek csökkentéséhez a tanítási év idejére Palota utazási bérlet támogatás nyújtható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekeknek, aki

- a) Budapest Főváros XV. kerületében található közoktatási intézmény 1-8. évfolyamába jár,

- b) a tanítási év valamely hónapjára vonatkozó, a diákigazolványának sorszámával vagy OM azonosítójával ellátott közoktatásban tanulóknak szóló havi Budapest –bérlettel rendelkezik, és
- c) a bérlet érvényességének hónapjában Budapest Főváros XV. kerületében bejelentett lakó-vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.

A Palota utazási bérlettámogatás pénzbeli támogatás, melynek összege bérletenként a bérlet árának 50%-a.

Utazási bérlettámogatásban részesülők száma és a támogatás összege

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	12	9	3
Összesen (eFt)	148,3	103,5	50

Tervezett intézkedés: a támogatási forma fenntartása indokolt, de meg kell vizsgálni kiterjesztésének lehetőségét azok a rászorulóknak között, akik rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülnek.

Palota iskolakezdési támogatás

A kerületi családok tanévkezdési terheinek csökkentése érdekében **egyszeri 20. 000 Ft** összegű támogatás bevezetésére került sor 2018-ban a rendeletmódosítás során. A támogatást olyan kerületi bejelentett lakó, vagy tartózkodási hellyel rendelkező az általános iskola első osztályát kezdő gyermeket nevelő személyek igényelhetik, akiknek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát. **2018-ban 128 fő első osztályos gyermek részesült iskolakezdési támogatásban, az összes kifizetés 2. 560. 000 Ft volt.**

Palota iskolakezdési támogatásában részesülők száma és a támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	-	-	128
Összesen (eFt)	-	-	2 560

Tervezett intézkedés: a támogatási forma további fenntartása indokolt, mivel a tanévkezdés a családok kiadásait jelenösen megnövelik.

Újszülöttek támogatása

A XV. kerület Önkormányzat 2013. március 14. napjától bevezette az újszülöttek támogatása érdekében indított programját. Az újszülöttek támogatásának formája egy ún. babakelengye csomag, mely egy egyszeri, természetbeni szociális ellátás volt. A csomag értéke 2013. évben 6.600,-Ft volt gyermekenként. A támogatás feltétele XV. kerületi bejelentett lakóhely. 2014-től a támogatás formája pénzbeli támogatássá vált, egyszeri 20.000 -Ft-os juttatás kifizetésével.

Újszülöttek támogatásában részesülők száma és a támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	288	267	228
Összesen (eFt)	6 069	5 340	4 921

Tervezett intézkedés: a támogatási forma további fenntartása indokolt, mivel egy kisgyermek érkezésekor sok mindenről kell gondoskodni és ezzel a támogatással lehet enyhíteni a terheket.

Oltási támogatás

A kerületi kisgyermekes családok támogatásának érdekében 2015. évben bevezetésre került az oltási támogatás. Az oltási támogatás Magyarországon törzskönyvezett védőoltások térítési díjához igényelhető és összege megegyezik a védőoltás bruttó vételárával, de legfeljebb 20.000 Ft. A pénzbeli támogatások megállapításához jövedelemvizsgálat társul.

Oltási támogatásban részesülők száma és a támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	244	154	178
Összesen (eFt)	3850	2 750	3 356

Tervezett intézkedés: a program fenntartása és az önkormányzat anyagi lehetősége szerinti bővítése az kisgyermekes szülők igénye szerint.

Palota karácsonyi támogatás

Palota karácsonyi támogatás igényelhető minden év október 15. és november 30. között azoknak az öregségi nyugdíjban, rokkantsági és rehabilitációs járadékban részesülő személyeknek, akiknek a nyugdíja, ellátása nem haladja meg a 128. 000 Ft-ot, és nem rendelkezik egyéb jövedelemmel. A Palota karácsonyi támogatás évente egy alkalommal, legfeljebb 10.000,-Ft összegben adható

Karácsonyi támogatásban részesülők száma és támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	-	-	1 403
Összesen (eFt)	-	-	14 030

Tervezett intézkedés: a program fenntartása és az önkormányzat anyagi lehetősége szerinti bővítése.

Palota egészségügyi támogatás

Orvosi javaslat alapján gyógyászati segédeszköz vásárlásához naptári évenként egy alkalommal legfeljebb 20.000,-Ft összegben Palota egészségügyi támogatás igényelhető annak a személynek, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) családban élő esetében az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 300%-át,
- b) egyedül élő esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400 %-át

Egészségügyi támogatásban részesülők száma és a támogatás összege (év/Ft)

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	-	-	22
Összesen (eFt)	-	-	300,34

Tervezett intézkedés: a program fenntartása és az önkormányzat anyagi lehetősége szerinti bővítése az kisgyermekes szülők igénye szerint.

Szépkorúak jubileumi köszöntése

Önkormányzatunk rendszeresen – igény szerint - köszönti a jubiláló 90/95/100 éves és a 100 éven felüli szépkorúakat oly módon, hogy a polgármester, az alpolgármester és a körzeti képviselők ajándékkal kedveskednek a születésnapjukat ünneplő kerületi lakosoknak.

A 100 éven felüliek száma a XV. kerületben (év/fő)

Év	2016	2017	2018
fő	22	12	19

Tervezett intézkedés: a köszöntés szép hagyományának fenntartása.

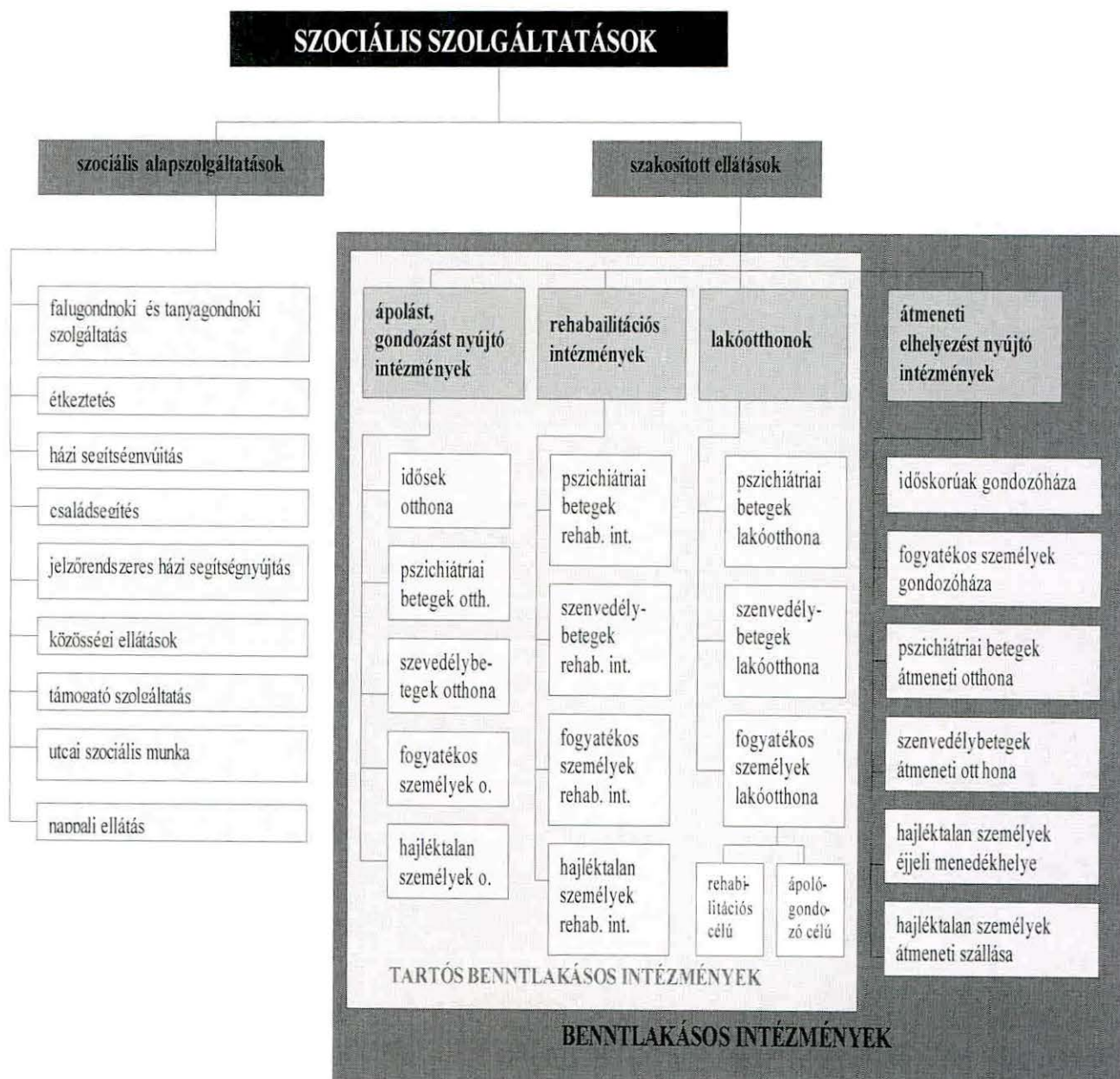
Vásárlási utalvány

A XV. kerületben élelmiszervásárlási utalvány adható egy hónapban egy családnak 2015.03.01-től maximum 6.000,-Ft értékben. Ez a természetbeni juttatás krízishelyzetben használható, amikor azonnal kell – elsősorban az étkezés biztosítása céljából – segítséget nyújtani.

Tervezett intézkedés: a vásárlási utalvány rendszerének fenntartása.

4.2 A SZOCIÁLIS IGAZGATÁSRÓL ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKRÓL SZÓLÓ 1993. ÉVI III. TÖRVÉNY ALAPJÁN NYÚJTOTT SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK (SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK)

Az Szt. 56. § (1) bekezdése szerint a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

4.2.1 Alapszolgáltatások

Szt. 59. § (1) Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

(2) A szociális szolgáltató, illetve intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti-gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, így különösen

a) az otthonápolási szolgálattal,

b) a pártfogó felügyelői szolgálattal,

c) fogyatékos személy ellátása esetén a gyógypedagógiai, nevelési szakszolgálatokkal és a fogyatékos személyek segítő, érdekvédelmi szervezeteivel,

d) pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg esetén a háziorvossal és a kezelőorvossal.

(3)

(4) A szociális alapszolgáltatást nyújtó személy - külön jogszabályban meghatározott esetekben - gondozási tervet készít az egyes ellátottak részére nyújtott szolgáltatások formáiról, rendszerességéről, időtartamáról.

Étkeztetés

Szt. 62. § (1) Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

a) koruk,

b) egészségi állapotuk,

c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik,

d) szenvedélybetegségeik, vagy

e) hajléktalanságuk miatt.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Az étkeztetés a szociális helyzetük vagy egészségi állapotuk miatt rászorulóknak napi egyszeri meleg étellel való ellátását biztosítja személyes elvitel, illetve házhozszállítás formájában. Az étkeztetés lebonyolítója az Egyesített Szociális Intézmény (a továbbiakban: ESZI). Az ebédek házhozszállítása gépkocsival történik. 1997-től ez az ellátási forma hétvégén is igénybe vehető. Ettől az időponttól kezdve a cukor- és epebetegek diétás étkeztetését is biztosítják, amennyiben az ellátott rendelkezik szakorvosi javaslatlall.

Az Időseket Segítő Szolgálat ellátottainak is rendelkezésre áll a hétfégi étkeztetés, de csak otthoni fogyasztásra. Az Időseket Segítő Szolgálat telephelyei (Klebensberg Kunó u. 20/A, ill. Arany János u. 51.) havi váltásban 8-órától 12-óráig hétfégen is nyitva tartanak, így biztosítva az ebéd elvitelét a rászorulóknak.

Törvényi változás miatt az idősek nappali ellátásából kikerült az étkeztetés, így az ellátottak is a szociális étkeztetésen belül jutnak hozzá ehhez az ellátáshoz.

A Szociális Városközpontban helyet kapó Pajtás étterembe került a Konytfa utcai telephely ellátottainak az étkeztetése, ezzel egyidejűleg a Képviselő-testület módosította a vonatkozó helyi rendeletét, amely szerint 75 éves kor helyett, 65 éves kortól lehet igénybe venni a szociálisan rászorultaknak az étkezést. Ezen túlmenően minden, elsősorban rászoruló kerületi lakosoknak lehetősége van igénybe venni a Pajtás étteremben az étkezést az étel nettó beszerzési áráért (2015. szeptembertől 535 Ft, majd 2016. szeptembertől 686 Ft/adag, 2018-ban 706 Ft/adag). A betérő vendégek „A” vagy „B” menüből választhatnak. 2016. szeptembertől a Kórház és Menzaétkeztetés Kft. biztosítja a szolgáltatást.

Étkezésben részesülők száma

Év	2016	2017	2018
Egyéni elvitel (fő)	170	115	121
Házhozszállítás (fő)	200	252	290

Az elmúlt esztendő adataiból látszik, hogy a szociális étkezésben részesülők száma (370-367-411) megemelkedett. Az ételt elvitellel igénylők létszáma csökken, míg a házhozszállítással fogyasztók száma, közel a másfélszeresére emelkedett. Ez azzal indokolható, hogy az idősödő lakosság egészségi és fizikai állapota romlik, mely közben nehézséget jelent számukra megoldani az étel elvitelét a telephelyekről.

A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2005. (IV.4) ök. helyi rendelet 8.§- a alapján ingyenes étkeztetésben azok is részesülhetnek, akik a Család- és Gyermejjóléti Központ vezetőjének írásbeli javaslata szerint, bár jövedelemmel rendelkeznek, de önmaguk, illetve eltartottjuk napi egyszeri meleg étkezéséről tartósan vagy átmeneti jelleggel nem voltak képesek gondoskodni. Így a szolgáltatást 12 hónapon belül 2 hónapig ingyenesen lehetett igénybe venni, mely időtartam legfeljebb 2 alkalommal további 2 hónappal meghosszabbítható volt.

2016. decemberben végrehajtott rendeletmódosítás során ezt a szolgáltatást a javaslatot tevő igazolása alapján 12 hónapon belül két hónapig lehet igénybe venni, mely időtartam legfeljebb egy alkalommal – a polgármester által lefolytatott jövedelemvizsgálatot követően – hosszabbítható meg további két hónappal.

Az ESZI, Területi Gondozása biztosítja a kerületben élőknek a szünidei gyermekétkeztetést a Pajtás Étteremben és az Arany János u. 51. szám alatti telephelyén.

Tervezett intézkedés: az étkeztetés fenntartása, mint alapszolgáltatás szükséges, melyhez Önkormányzat biztosítja a szükséges anyagi forrást. A térítési díj változásánál a továbbiakban is szükséges figyelembe venni a nyugdíjminimum alatt élők esetében a térítésmentesség lehetőségét. Az étkezésben részesülők létszámának növelése érdekében kiemelt feladatok, az ételkínálat változatosságának és színvonalának megőrzése, valamint a főzőkonyhával folytatott rendszeres kapcsolattartás és elégedettségi felmérések készítése az ellátottak körében.

Fontos, hogy a Pajtás étterem szolgáltatásait minél szélesebb körben ismerjék meg a kerület lakosai, amit reklámanyagok terjesztésével és a helyi média segítségével igyekszünk megvalósítani.

Házi segítségnyújtás

63. § (1)² Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

(2)² A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

(3)² Szociális segítség keretében biztosítani kell

a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,

b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,

c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást.

d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

(4)² Személyi gondozás keretében biztosítani kell

a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,

b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,

c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

(5)² Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítés vagy személyi gondozás indokolt. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

(6)² Ha a gondozási szükséglet - az annak vizsgálatáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott értékelő adatlap (a továbbiakban: értékelő adatlap) szerint - III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig házi segítségnyújtásra jogosult.

(7)² Amennyiben a házi segítségnyújtás során

a) szociális segítés biztosítása esetén személyi gondozási feladatok ellátása válik szükségessé, a gondozási szükséglet vizsgálatát ismételtelen el kell végezni.

b) szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

(8)² Házi segítségnyújtás esetén a 94.C. § (1) bekezdése szerinti megállapodást szociális segítésre vagy személyi gondozásra kell megkötöni.

(9)² A települési önkormányzat a 86. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti feladata keretében az e § szerint megállapított gondozási szükséglettel rendelkező, házi segítségnyújtást igénylő személyek ellátásáról köteles gondoskodni.

(10)² Házi segítségnyújtás esetében a gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

(11)² A (10) bekezdés szerinti esetben

a) az ellátott után központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás nem vehető igénybe,

b) nem kell alkalmazni a 63. § (5)-(7) bekezdését, a 115. § (6) bekezdését, a 116. §(1) és (3) bekezdését, valamint a 119.C. § szerinti szabályokat,

c) a 115. § (7) bekezdésének alkalmazásában felülvizsgálatnak az intézményi térítési díj megállapításának, illetve évközbeni korrigálásának időpontját kell tekinteni.

(12)² Ha a (10) bekezdés szerinti ellátott állapota indokolja, az intézményvezető döntése alapján elvégezhető a gondozási szükségletének vizsgálata. A gondozási szükséglet megállapítása esetén - amennyiben az ellátotti létszám a finanszírozási rendszerbe befogadásra kerül - az ellátott után a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás vehető igénybe, és térítési díját az V. Fejezet III. címe szerint kell megállapítani.

A **Házi Gondozó Szolgálat feladata** a XV. kerület közigazgatási határain belül, otthonában ellátni a segítségre szorulókat. A gondozónők az otthonukban nyújtanak segítséget az időseknek, betegeknek ahhoz, hogy a lehető legkésőbbi időpontban válják csak szükségessé valamilyen szintű intézeti elhelyezésük. A házi segítségnyújtást már csak főállású gondozónők végezhetik. Az egyes szociális és gyermekvédelmi törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény hatályba lépése alapján a házi segítségnyújtás során **2016-tól** a szociális segítés és a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek elváltak egymástól. Ez az igénylő szükséglete alapján hatékonyabb szolgáltatásnyújtást tesz lehetővé, annak érdekében, hogy az igénybe vevő minél tovább a saját otthonában maradhasson. A házi segítségnyújtás a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás (fürdetés, étkeztetés, bevásárlás, gyógyszerelés, stb..) a szociális segítés keretében háztartási segítségnyújtás (bevásárlás, az életvitelszerűen használt helyiségek takarítása, gyógyszerkiváltás, stb..) szolgáltatási elemet biztosít.

Nagyon sok esetben a gondozók jelentik a külvilágot, a „családot” is a gondozottnak, segítve ezzel leküzdeni az izoláció fiziológiai, pszichés és szociális következményeit.

2017-ben megkezdődött a **Levendula 60+ Önkéntes Program** bevezetése a **házi segítségnyújtáshoz** kapcsolódóan. Az önkéntes program célja az emberi erőforrás oldaláról a szakemberek, szociális gondozók mindennapi tevékenységének segítése, a hatékonyság növelése önkéntesek bevonásával. Az önkéntesek által elvégezhető feladatok: séta, kísérés, bevásárlás (akár közösen), ügyintézés, felügyelet, felolvasás, beszélgetés, kertészkedés,

lakókörnyezet rendben tartása, szabadidős tevékenységekben való közreműködés. Az önkéntes kezdetben a szociális gondozónővel párhuzamosan jár az idős igénybe vevőhöz, majd a későbbiekben egymástól függetlenül tesznek látogatást a gondozottnál. Az önkéntes programot egy koordinátor fogja össze, akinek kulcsfontosságú szerepe van a program hatékony működésében. Ismernie kell a házi gondozási rendszer működését, az ellátottakat és rendelkeznie kell a koordináláshoz szükséges szakmai ismeretekkel, készségekkel. 2017-ben az önkéntesek toborzását követően 10 jelentkező volt. **2018-ban** a képzést **6 fő** végezte el. Jelenleg 4 fő önkéntes végez szociális segítséget a házi segítségnyújtás során. Az egy éve működő programban az **önkéntesek összesen 286 órában végeztek segítő tevékenységet**.

A Házi Gondozó Szolgálat munkatársainak célja, hogy a gondozottjaik minél tovább maradhassanak saját lakókörnyezetükben és megfelelő szakképzett ellátást biztosíthassanak számukra.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma (év/fő)

Év	2016	2017	2018
Gondozottak (fő)	146	146	218

A statisztikai adatokból látható, hogy a házi segítségnyújtást igénylők száma a 2018. évre másfélszeresére emelkedett a 2017. évi adatokhoz képest. Az idős emberek egészségi és fizikai állapotának romlásán túl az tapasztalható, hogy nagymértékben megemelkedik az egyszemélyes háztartások száma, ahol az idős már nem képes magát önállóan ellátni, külső segítségre szorul, így egyre nagyobb mértékben veszik igénybe a házi gondozó szolgálat segítségét. Folyamatosan nő azoknak a gondozottaknak a száma, akik naponta többszöri segítséget igényelnek mentális, fizikai állapotuk miatt, valamint egyre több demenciával élő idős kerül a szolgálat gondozásába.

Térítési díjat az egy főre jutó jövedelem alapján az önkormányzati rendeletben meghatározott térítési díj szerint utólagosan kell fizetni a gondozott lakásán eltöltött gondozási idő szerint. A szakképzettséget igénylő naponta megújuló feladatellátás, valamint a versenyképesség megőrzése érdekében **elengedhetetlenül** szükséges a házi segítségnyújtásban dolgozók továbbképzése, és a Burn-out szindróma kivédésére a rendszeres szupervízió lehetősége.

Az elmúlt évek során szigorodott a szolgáltatás igénybevételének lehetősége, jelentősen megemelkedett a gondozási szükséglet pontértékének alsó határa, amely alapján a házi segítségnyújtás indokoltsága megállapítható. Minden olyan esetben, ahol a napi 4 órát meghaladja a **gondozási szükséglet**, ott az ellátottat és hozzátartozóját tájékoztatni kell az intézményi, (idősök otthona) elhelyezéséről.

Tervezett intézkedés: Az idős embereket otthonukban, önfenntartásukban szükséges támogatni. A házi segítségnyújtás kibővíthető a családtagok részére adott otthonápolási tanácsadással, képzéssel, a családtagokkal való rendszeres konzultációval, életvezetési tanácsokkal, szakemberek ajánlásával.

A házi gondozás szolgáltatásba bevezetett Önkéntes Program bővítésével a szakemberek, szociális gondozók mindennapi tevékenysége megsegíthető, leterheltségük csökkenthető.

Idősek nappali ellátása

*Nappali ellátás**

65/F. §^a (1)^a A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

a) tízenyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,

b)^a az Szt. 93. § (4) bekezdése szerinti kivétellel a tízenyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézetit kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.

(2)^a Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

(3)^a A fenntartó a 92/B. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti szakmai programban meghatározhatja, hogy az intézmény az (1) bekezdésben meghatározottak közül melyik ellátotti csoportokat látja el. Ez a rendelkezés nem érinti a 86. § (2) bekezdésének b)-d) pontja szerinti önkormányzatok ellátási kötelezettségét.

(4)^a A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított, Gyvt. szerinti gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a nappali intézményben ellátott fogyatékos gyermekek ellátása során nyújtott étkeztetésre.

Az Időseket és Demenciával Élőket Segítő Szolgálat, valamint az Időseket Segítő Szolgálat a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra. A XV. kerületi Önkormányzat fenntartásában a kerület három településrészén működik a szolgáltatás. Pestújhelyen, Rákospalotán és Újpalotán.

A Segítő Szolgálatokban folyó gondozás célja:

- a hiányzó családi gondoskodás pótlása, az egyedüllét megszüntetése,
- a pihenés, kikapcsolódás biztosítása,
- a tisztálkodás biztosítása,
- a tétlenséggel, unalommal járó káros hatások megelőzése, az egészségi, mentális, higiénés és szociális viszonyok javítása.

A Szolgálatokban gondoskodnak a szabadidő hasznos eltöltéséről és lehetővé teszik különböző szolgáltatások helyben való elérését. Egészségügyi felvilágításokat szerveznek, gyógytornász és jógaoktató foglalkozik az idősekkel. Szükség szerint fodrászt és pedikűröst biztosítanak a részükre. A napi programot az ellátást igénylők és a gondozók együtt állítják össze, az igényeknek megfelelően. Sok séta és kisebb-nagyobb kirándulás szerepel a programok között. Az év folyamán megünneplik a jeles ünnepeket, valamint a névnapokat is. Számos rendezvényt szerveznek az idős korosztály számára az év során. Évente két alkalommal egyhetes nyaraláson vesznek részt, gyógyvizes üdülőhelyeken.

Fontos megjegyezni, hogy **a nappali ellátás intézménye átjárható**, ami azt jelenti, hogy a programjaikon szívesen látják a másik telephelyről érkezetteket is. A törvény változása miatt az étkeztést nem igénylő ellátottaknak a szolgáltatások igénybevételéért jelenleg **napi gondozási díjat** kell fizetnie, amelynek összegét a helyi önkormányzat rendeletben szabályozta.

Az **aktív idősödés** és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évének (2012) célja volt tudatosítani, milyen hasznos szerepet töltenek be a társadalomban az idősebb emberek, és támogatni azokat az intézkedéseket, amelyek jobb lehetőségeket teremtenek az idősök számára arra, hogy aktívak maradjanak.

Az idősebb emberek lehetőségeinek és helyzetének javítása, hogy önkéntesként vagy beteget ápoló családtagként a társadalom hasznos és aktív tagjai lehessenek, elkerülve ezzel a társadalmi elszigeteltséget és a vele járó számos problémát és veszélyt.

Egészségfejlesztés és megelőző egészségügyi ellátás olyan intézkedések révén, amelyek maximalizálják az egészséges élet éveket, segítenek megelőzni a másoktól való függést, és „**idősbarátabbá**” teszik a környezetet (középületek, infrastruktúra, közlekedés, épületek), lehetővé téve, hogy az idősök minél önállóbbak lehessenek.

A 2013. október hónapban megtörtént a kerületi **Idősügyi Koncepció** felülvizsgálata. A program öt évre szóló távlatot nyújtott az idősügyi ellátások modernizációs terveinek megvalósításához – melyet a kerület vezetősége és az idősöket képviselő **Idősügyi Tanács** tagjai is örömmel üdvözöltek. A következő öt évre szóló terv felülvizsgálata a közeljövőben történik.

A XV. Kerületi **Idősügyi Program** a „**Levendula 60+**” az Aktív Időskor Gyógyító Programja elnevezést kapta. A program legfontosabb célkitűzése, hogy a nyugdíjas korosztály minél szélesebb rétegét tudja megszólítani. Sikerét mutatja, hogy 2014-ben elnyertük az „**Idősbarát Önkormányzat Díj**”-at. Az elmúlt évek bevált kezdeményezései ma már hagyománnyá váló rendezvényeket és kedvezményeket jelentenek a programjainkon résztvevő idősöknek. (Konferencia az időskori problémák feltárásáról, Idősbarát vállalkozók által felajánlott kedvezmények igénybevétele, „Levendula” kirándulások, generációs együttműködések, az önkéntes munka lehetőségeinek felkutatása, önálló kezdeményezések támogatása).

Idősök nappali ellátásának kiterjesztése a demenciával élők körére

Új feladatot jelent azokkal az idősökkel való foglalkozás, akik gyakran egyedül élnek és önmagukról nem képesek gondoskodni, nem fejleszthetők, állapotukban javulás nem várható. **Nagy teher hárul** a demenciával élőket gondozó családokra, hiszen a napközbeni ellátást általában a közeli családtagok végzik.

A **Területi Gondozásban, 2016.** augusztus-szeptember hónapokban megtörtént a **Kontyfa utcai** (akkori elnevezés szerint) Idősök Klubja **épületrésznek a felújítása**, mely által lehetővé vált 12 fő demens beteg nappali elhelyezésének biztosítása. Megtörtént az új helyiségek bútorainak és eszközeinek a beszerzése, mellyel párhuzamosan folyamatos tájékoztatást adtak a munkatársak a kerületi lakosok számára a demens betegek nappali ellátásáról és a hozzátartozóknak lehetősége volt az előzetes regisztrációra. **2016 tavaszán** a Területi Gondozás elindította az **Alzheimer Café-t**, ahol az érintett betegek és családtagjaik megoszthatják egymással tapasztalataikat, a sorstársaktól lelki támogatást kaphatnak és a szakemberektől is tanácsot kérhetnek. A *Család- és Gyermekjóléti Központ* munkatársai **hozzátartozói csoportot indítottak** az Alzheimer-kórral küzdők családtagjai, hozzátartozói részére. **ő 2017. február havában az Idősöket és Demenciával Élőket Segítő Szolgálatban 12**

férőhellyel, új szolgáltatásként elindult a **demens betegek nappali ellátása**. Az első pillanattól kezdve nagyon népszerű szolgáltatást **2017-ben** összesen **11 fő** (4 férfi és 7 nő) **828 alkalommal** vette igénybe. **2018-ban** összesen **14 fő** vette igénybe a demens betegek nappali ellátását.

	Idősek nappali ellátásában részesülők létszáma, 2012-2018 év (fő)	Demens nappali ellátásban részesülők létszáma, (fő)
2012. év	240	
2013. év	292	
2014. év	294	
2015. év	281	
2016. év	295	
2017. év	306	11
2018. év	389	14

Tervezett intézkedés: Időseket és Demenciával Élőket Segítő Szolgálat fejlesztése, a férőhely kapacitás kihasználtságának érdekében a megfelelő toborzás, kiválasztás. A Segítő Szolgálatokban a generációkat összefogó, többgenerációs programok fejlesztése, az önkéntes segítő tevékenységek ösztönzése. A Kontyfa utca 3. szám alatt működő telephelyen a már korábban elfogadott terveknek megfelelően felújítási munkálatok folytatása, mely lehetővé teszi az igényeknek megfelelő konyha, foglalkoztató-közösségi terem átalakítását.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A XV. kerületben a családsegítéssel és a gyermekjóléti alapellátással kapcsolatos feladatokat az **Egyesített Szociális Intézmény** keretei között működő **Család- és Gyermekjóléti Központ** látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ munkáját az 1993. évi III. törvény, valamint az 1997. évi XXXI. törvény és rendeletei határozzák meg. A 2016. január 1-jén létrejött új intézményegység integráltan magában foglalja és biztosítja a klasszikus családsegítés és a gyermekjóléti alapellátás minden elemét, valamint a hajléktalan személyek ellátását. Az új intézményben négy, jól elkülöníthető szakmai csoport működik.

Tevékenységeinek fő célja, hogy a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok, valamint közösségi csoportok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtson szolgáltatásokat. Az intézmény folyamatosan fejlődik, a kerületben élők igényeinek és a törvényi szabályoknak megfelelően változik.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint világosan elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Kizárt a párhuzamos gondozás, felmérhető a szükséges szolgáltatások köre, nyomon követhető a meglévő kapacitás, ami lehetővé teszi az erőforrások optimalizálását. A telephelyek közötti

együttműködés és információáramlás folyamatos, a munkatársak kompetencia- és hatásköre egyértelmű és átlátható. Az első év tapasztalatai alapján elmondható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevők száma nem csökkent, sőt, enyhe emelkedést mutatott. A jelzőrendszerrel érkezett jelzések túlnyomó többsége ugyan veszélyeztetett gyermekekre és családjaikra hívta fel a figyelmet, de néhány esetben felnőttek számára is kértek szociális vagy mentálhigiénés segítséget.

Az első három év adatait összevetve általánosságban megállapítható, hogy az intézmény segítő szolgáltatásait évről évre egyre többen veszik igénybe. Néhány adat, mely bemutatja az intézmény 2016 és 2018 között végzett tevékenységét:

Tevékenységek, szolgáltatások adatai	2016. év	2017. év	2018. év
Éves forgalom (alkalom)	11 570	13 045	16 318
Szolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)	5 227	6 729	7 797
Szolgáltatásokat igénybe vevő családok száma	2 187	3 018	1 944
Szolgáltatásokat igénybe vevő gyermekek száma (fő)	1 572	1 996	2 190
Alapellátásban gondozottak száma (fő)	3 723	4 496	5 127
Alapellátásban gondozott gyermekek száma (fő)	1 269	1 327	1 308
Kliensek ügyében érkezett levelek (db)	4 034	4 461	3 977
Kliensek ügyében küldött levelek (db)	3 528	4 493	3 992
Családlátogatások (alkalom)	1 665	2 028	2 374
Jelzés veszélyeztetett gyermekek ügyében (db)	652	762	743
Jelzés veszélyeztetett felnőttek ügyében (db)	23	24	25
Esetkonferencia (alkalom)	52	64	38
Szakközi megbeszélés (alkalom)	20	22	17
Pszichológiai tanácsadás (alkalom)	799	659	771
Jogi tanácsadás (alkalom)	435	417	333

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ, amely alapszolgáltatást biztosít, a Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ, amely a gyermekvédelmi hatósági eljárásokban működik közre, a Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI), valamint a Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat.

1997. évi XXXI. törvény

Család- és gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.

(2) A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezeti, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forráshól megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.

f) felkérésre környezettanulmányt készít.

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését.

h)

i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégéséhez szükséges helyiségeket.

j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban 2018-ban 5.127 fő, 10.978 alkalommal vette igénybe a különböző szolgáltatásokat, tanácsadásokat, amely továbbra is jelentős emelkedést mutat az előző évekhez képest. Az új igénybe vevők létszáma **1.311 fő** volt, ami hasonló, mint 2017-ben. A korosztályi megoszlást vizsgálva elmondható, hogy az aktívkorú lakosság (3.819 fő) és a gyermekkorú kliensek (1.308 fő) aránya hasonlóan mutatkozik, mint az előző évben. A kapott jelzések (743 levél) túlnyomó többsége (718 levél) gyermekek veszélyeztetettségéről szolt, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot, szélesebb körű szakmaközi konzultációt igényelt. A felnőtt korúakra vonatkozó jelzések mindegyike (25 levél) egyedül élő, alacsony jövedelmű, önellátásában korlátozott, idős emberekkel kapcsolatban kérte a Központ segítségét. Ezekben az esetekben az ESZI Területi Gondozás munkatársaival való szoros együttműködésben próbáltak támogatást nyújtani a rászorulóknak. Több esetben szükséges volt más társintézmények, elsősorban az egészségügyi szolgáltatók vagy az illetékes gyámhivatal bevonása. Sajnos egyre többen vannak azok a rászorulók, akik a legalacsonyabb térítési díjat sem tudják önerőből kifizetni, így a szociális étkezés és a házi segítségnyújtás szolgáltatásait külső anyagi forrás biztosítása nélkül nem tudják igénybe venni. Az egyéni esetkezelések során, az élethelyzet javítása érdekében szinte minden megállapodásnak része volt a sok problémára fókuszáló komplex esetmenedzselés, vagy a kerületben működő más segítő szervezetekkel való együttműködés. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **1.769** alkalommal. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Az egyes gyerekek érdekében a családsegítők rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra. Több esetben volt szükséges tanúként megjelenniük egy-egy büntetőeljárás során az eljárást lefolytató nyomozó hatóságnál. Munkájuk során folyamatosan egyeztettek a Fióka esetmenedzserével. 2018-ban **38** esetben tartottak úgynevezett esetkonferenciát, melyeken családsegítő és esetmenedzser is egyaránt részt vett.

Szociális étkezés

A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2005. (IV. 4.) 1 önkormányzati rendelet értelmében a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai közreműködnek a szociális étkezéshez való hozzájutásban azon rászorulóknak számára, akik önmaguk, illetve eltartottjuk napi egyszeri meleg étkezéséről tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek gondoskodni. Így a szolgáltatást 12 hónapon belül két hónapig ingyenesen lehet igénybe venni, mely időtartam legfeljebb egy alkalommal további két hónappal meghosszabbítható. A krízishelyzetben lévőknek legfeljebb öt napig, napi egyszeri tartós élelmiszert tudnak biztosítani az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban.

Kiosztott tartós élelmiszerek száma (hónap/adag)

Év	2016	2017	2018
Január	3	11	1

Február	6	11	6
Március	8	4	0
Április	1	2	1
Május	2	4	3
Június	9	12	8
Július	6	10	7
Augusztus	9	6	5
Szeptember	7	5	4
Október	5	7	2
November	13	8	9
December	14	12	22
Összesen:	83	92	68

Speciális tanácsadások

A Jogi tanácsadást az év folyamán **105** fő kereste fel, összesen **333** alkalommal. A Mentálhigiénés tanácsadást, a Pszichológiai és életvezetési tanácsadást, a Pár- és családkonzultációt az igénybe vevő **107** fő **784** alkalommal kereste fel. Kiemelkedő problématípusoknak számítanak a familiáris, kapcsolati konfliktusok, az ezeket kísérő krízisek, életvezetési nehézségek, gyermeknevelési problémák, illetve az identitás krízis, valamint néhány pszichiátriai kórkép. Mediációra **57** alkalommal került sor. Álláskereső Klub **201** napon működött, **301** alkalommal vették azt igénybe. Adósságkezelési tanácsadásért **741** alkalommal keresték fel a családok, illetve egyének a központot. A Hálózat Alapítványhoz benyújtott támogatási kérelmek száma **72** volt. Az adósságkezelési szolgáltatás keretében **19** kérelmet továbbítottak adósságcsökkentő támogatás igénybevételére. A tanácsadás elsődleges célja, hogy a lakhatási költségekkel hátrálékba kerülők:

- fizetőképessége helyreállhasson,
- díjtartozása jelentős mértékben csökkenhessen,
- életvezetési gondjaik megoldásához segítséget kapjanak.

Az integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultációt, melynek célja, hogy a nehézségek során támogatást nyújtson a családoknak abban, hogy a szülők megtalálják saját, személyre szabott és mindenki számára elfogadható megoldásaikat, 2016 őszén vezettük be, és azóta egyre népszerűbb a szakemberek és a szolgáltatásainkat igénybe vevők körében. 2018-ban **29** család **225** alkalommal vett rész konzultáción.

Speciális szolgáltatások forgalmi adatai

Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ			
Szolgáltatás, tanácsadás típusa	2016. év	2017. év	2018. év
Igénybe vevők éves forgalma (alkalom)	7 388	9 147	10 978
Új igénybe vevők száma (fő)	862	1 241	1 311
Pszichológiai tanácsadás (alkalom)	594	580	502
Jogi tanácsadás (fő)	217	225	216
Álláskereső Klub (alkalom)	597	367	301
Adósságkezelési tanácsadás (alkalom)	1 094	1 348	741

Az egyéni esetkezelés mellett továbbra is szerepet kapott a **csoporthal** végzett szociális munka, melyen az év során **432 fő** vett igénybe:

- Napsugár klub,
- Hozzátartozói csoport az Alzheimer beteget ápolók számára
- Kamasz klub,
- Biblia-kör
- Kanga Klub,
- Közösségépítő nyári tábor,
- Családi konfliktuskezelő, stresszoldó tréning,
- Húsvéti, Karácsonyi kézművesnapok.

1997. évi XXXI. törvény

Család- és gyermekjóléti központ

40/A. § (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járászékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

(2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

aa) utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát,

ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,

ac) - ha a helyi viszonyok azt indokolják - kórházi szociális munkát,

ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,

ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,

af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

ag) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,

bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnméltetés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

be) utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;

d) elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64.A. §-a szerint.

(3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.

(4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)-ac) és ae)-af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezettel által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.

(5) A család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ a szolgáltatással érintett

a) gyermek tekintetében a Gyvt. 139. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást,

b) nagykorú személy tekintetében az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartást vezet.

(6) A 139. § (1) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartás a változások nyomon követhetőségét biztosító elektronikus úton is vezethető.

Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ

Tevékenységeinek célja elsődlegesen a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, feladata ennek érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani. A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak számára, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek mindenek felett álló érdekét. Kiemelt feladat a védelembe vett, a családból ideiglenes hatállyal kiemelt, vagy nevelésbe vett gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése, valamint átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült gyermek vagy fiatal felnőtt utógondozásának biztosítása, illetve annak elősegítése.

A Fióka munkájának legjelentősebb eleme 2018-ban a gyermekvédelmi, hatósági eljárásban közreműködő egyéni esetkezelés volt. Az év során **689** gyermeket és családjukat gondozták. Miközben a központ alacsony számban (2018-ban csupán 9 fő esetében) tett javaslatot a gyermekek családból való kiemelésére, a nevelésbe vett gyermekek száma is csökkenő tendenciát mutat.

A Fióka munkatársai 2018-ban **1.723** levelet kaptak és **1.194** levelet írtak az egyes gyerekek érdekében, illetve ügyében. A gyerekek érdekében az esetmenedzserek rendszeresen jártak óvodákba, iskolákba megbeszélésekre, esetkonzultációkra, a hatóságok által összehívott tárgyalásokra.

A gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel, illetve a gyerekek ügyében kompetens döntéshozókkal az ún. „**Éves tanácskozáson**” áttekintették a kerület gyermekvédelmi helyzetét.

A hatósági intézkedés keretén belül gondozott családokban **455** olyan gyermeket gondoztak, akik nincsenek védelembe véve, vagy szakellátásban. Ennek keretében felvilágosítást, tanácsot adtak az igénybe vehető - gyermekekkel kapcsolatos - ellátásokról, támogatásokról, szabadidős programokról. A segítő kapcsolatban terápiás jellegű segítséget kínáltak a nehézségek megoldásában, illetve tanácsot adtak konkrét problémákban. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, összesen **605** alkalommal. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Kirendelt családgondozás keretében, hatósági végzés alapján nyújtottak segítséget azon családok számára, amelyek az önkéntes együttműködés keretében nem tudták, vagy nem akarták a gyermekeiket veszélyeztető gondjaikat megoldani. 2018-ban védelembe vétel keretein belül **80** gyermeket gondoztak. A gyámhivatali eljárások során munkatársaik részt vettek a hatóság által összehívott tárgyalásokon, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel. Szüleiktől kiemelve, szakellátásban nevelkedő **119** gyermek ügyében **68** családnak nyújtottak segítséget annak érdekében, hogy a gyermek(ek) visszafogadására alkalmassá és képessé váljanak. Ennek során ún. hazagondozási tervet készítettek, melyben kijelölték az elérni kívánt célokat, az azok elérését segítő

feladatokat. Az utógondozás keretén belül 7 családból 9 gyereknek nyújtottak támogatást. Ők családjukba visszakerült gyermekek, akik a visszailleszkedéshez kaptak segítséget.

Speciális tanácsadások

A gyerekekkel (és családjaikkal) való szociális segítő munka kiegészítője a pszichológiai segítségnyújtás, a jogi tanácsadás, illetve a fejlesztés.

A pszichológusok tevékenysége

A pszichológusok tanácsadást, rövid terápiát, konzultációs beszélgetéseket folytatnak gyerekekkel, azok szüleivel külön-külön, vagy együtt. A terápiás titok megtartása mellett a pszichológusok folyamatosan konzultálnak az érintett családokkal foglalkozó szociális munkásokkal. 2018-ban 21 gyermek és családtagja vett igénybe pszichológiai segítséget, őket összesen 282 alkalommal fogadták a pszichológusok.

Jogász tevékenysége

Jogi tanácsadás keretében többféle jogi tevékenység zajlik az intézményben. A jogász egyrészt a szociális munkásokat segíti jogi tanáccsal a kliensek ügyeinek vitelében, valamint a családok tagjai személyesen is konzultálhatnak vele. 2018-ban jogi tanácsadásban 117 alkalommal találkozott klienssel.

Fejlesztő pedagógiai tanácsadók tevékenysége

2018-ban 1294 alkalommal foglalkoztak fejlesztésre szoruló gyerekekkel a fejlesztő pedagógiai tanácsadók. A gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik megoldásához igényelik, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni. Az esetek többségében a tanulási alpműveletek (olvasás, helyesírás, számolás) nagyon hiányosak. Tovább nehezíti a haladást a szegényes szókinész. Ezek a halmozott problémák abból adódnak, hogy a gyerekek sokszor már az órákon nem értik a hallottakat és az otthoni információszerzés is nehezített. A fejlesztőpedagógusok munkája sok magántanuló számára az utolsó esélyt jelenti arra, hogy tanulmányai ne szakadjanak meg.

Speciális szolgáltatások forgalmi adatai

FIÓKA Család- és Gyermejkölési Központ			
Szolgáltatás neve	2016. év	2017. év	2018. év
Készenléti szolgálat (nap)	365	365	365
Kapcsolattartási ügyelet (fő)	106	255	458
Kórházi szociális munka (fő)	12	29	57
Pszichológiai tanácsadás (alkalom)	205	352	282
Jogi tanácsadás (alkalom)	218	192	117
Fejlesztés (alkalom)	1 306	1 098	1 294

Óvodai és iskolai szociális segítség

2018 szeptemberétől 8 fővel bővült a Központ álláshelyeinek száma, hogy a XV. kerület mindegyik óvodájában és iskolájában biztosítani tudják a szociális segítő tevékenységet. Az álláshelyek betöltése nagyon nehéz feladatnak bizonyult, ezért - átmenetileg – a 4 új munkatárs mellett néhány régi, tapasztalt családsegítő is feladatot vállalt a segítő tevékenységben. Az óvodai és iskolai szociális segítők csoportja a Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ Pestújhelyi út 32. szám alatti telephelyén kezdte meg működését. Az egyedi igények felmérését követően 37 nevelési, oktatási intézménnyel kötöttek együttműködési megállapodást. A korábbi évek előkészítő munkájának köszönhetően az új feladatellátás bevezetése zökkenőmentes volt, az oktatási, nevelési intézmények munkatársai már várták a szociális szakembereket.

Szociális diagnózis

A család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája

A korábbi évekhez hasonlóan, legnagyobb számban, az alacsony iskolai végzettséggel, rendelkező fiatalokkal foglalkoztak. A fiatalok életkorát tekintve, a 16-25 év közötti, nem tanuló, munkát kereső, kallódó fiatalok használták legnagyobb számban szolgáltatásokat, amelyek széles skálája miatt az igénybe vevők köre demográfiai és szociológiai szempontból is vegyes. **Az Irodát főként halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok keresik fel.**

Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodáját felkeresők száma (fő)

	2016	2017	2018
Igénybe vevők száma	156	73	111
Forgalom	3531	3075	1740

2018. évben az **Álláskereső klubot** minden nap működtették. A munkaerőpiacra való bejutás kudarcra vagy az állásvesztés negatív hatással van az egyénre, családra, olyan élethelyzet-változás, melyre nem lehetséges előre felkészülni. A munkanélküliség az anyagi biztonság hiányát, a családi szerepekben és az emberi kapcsolatokban történő negatív változást is előidéz. Különösen nehéz élethelyzetbe kerülnek azok a fiatalok, akik tartósan munkanélküliek, szakképzetlenek, alacsony iskolai végzettségűek, valamint a gyermeküket egyedül nevelő nők. *A szolgáltatást igénybe vevők körével kapcsolatban elmondható, hogy a korábbi időszakhoz viszonyítva, megnövekedett azoknak a fiataloknak a száma, akik olyan családban élnek, ahol a szülő(k) is munkanélküli, díjhátralékkal küzd, lakhatása bizonytalan.*

Ez az élethelyzet még inkább gyengíti a fiatalok munkaerő piaci elhelyezkedési esélyeit, illetve azt, hogy munkahelyüket meg tudják tartani.

A **MUFTI**-ban a **klubélet** keretében közösségi, szabadidős és sportprogramokat szerveztek az igénybe vevők aktív közreműködésével. A klubfoglalkozások keretében szervezett programok között továbbra is a **filmklub**, a **gasztro-klub**, a **társasjáték klub** és a **kézműves foglalkozások** a legnépszerűbbek. A foglalkozások célja egyrészt, hogy alternatívát és közösséget kínáljon azon - a különösen a többgenerációs munkanélküli családból származó és tartósan munkanélküli - fiatalok számára, akiknek élethelyzetük miatt kapcsolatrendszerük beszűkült, emiatt támogatásra szorulnak szabadidőjük hasznos eltöltéséhez. A klubfoglalkozásokon összesen **349 fő** jelent meg.

Egyéb szakmai tevékenység

2018. évben négy alkalommal szervezett a MUFTI pályaorientációs, a munka világára felkészítő foglalkozásokat kerületi közép- és általános iskolások számára. A programokon **65** fő vett részt. A MUFTI 2018-ban részt vett a XV. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában, közreműködött azok rendezvényein, a területekre vonatkozó helyi stratégiák, cselekvési tervek kidolgozásában, megvalósításában. Részt vettek a MUFTI munkatársai a GYIÖK által szervezett „**Szenvedélyes nap**” rendezvényen, ahol **290** fő vett részt és a XV. kerületi Ifjeszt rendezvényen, ahol **165** fő volt jelen. 2018. májusban a Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium aulájában rendezték meg a **Diákmunka Börzét**. A program keretében öt diákmunka szervezet munkatársai nyújtottak tájékoztatást a munkavállalás lehetőségeiről az érdeklődőknek. Az eseményen **72** diák vett részt. A rendezvényen résztvevő diákmunka közvetítő stúdiók és a MUFTI között folyamatos a munkakapcsolat.

A nyár folyamán két alkalommal települt ki a MUFTI a XV. kerületi Fő térre, lakótelepi ifjúsági munka keretében, ennek során **26** fő fiatallal, családdal kerültek kapcsolatba.

Az **Állásbörze** 2018 októberében az Újpalotai Közösségi Házban került megrendezésre. Az állásbörze célja, hogy a munkáltatókkal kapcsolatot kiépítve, (munkaerő) igényeiket, az általuk kínált álláslehetőségeket jobban megismerve, közvetlen módon tudják a munkakereső fiatalokat hozzájuk irányítani, növelve ezzel elhelyezkedési esélyeiket. Az eseményen **24** kiállító - munkaadók, munkaerő közvetítő cégek, diákmunka közvetítő szövetkezetek, külföldi munkát ajánló cégek mellett egy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató szervezet - és **89** fő érdeklődő vett részt.

2018 novemberében a Bethlen Gábor Szakgimnáziumban szervezték meg a **Továbbtanulási és Képzési Börzét**. A rendezvényen az oktatással, képzéssel és pályaorientációval foglalkozó intézmények, szervezetek vettek részt „kiállítóként”, összesen **12** intézmény képviselte magát. A börzén széles kínálatot vonultattak fel a kiállítók, az Új Nemzedék program pályaorientációs programmal várta a tovább tanulni szándékozókat, itt a pályaválasztást segítő tesztekkel tölthettek ki a fiatalok. E mellett a résztvevő középiskolák különböző szakmákat - például a vendéglátás, kereskedelem, idegenforgalom, táncművészet, építőipar, vegyipar, környezetvédelem, informatika, idegen nyelvek tanulása stb. - ismerhettek meg. A rendezvény

íránt nagy volt az érdeklődés a kerületi oktatási intézmények részéről, a program **52** fő fiatal részvételével valósult meg.

Az iskolai szociális segítő tevékenységbe bekapcsolódva, két alkalommal tartottak közösségfejlesztő foglalkozásokat a Hartyán Általános Iskolában.

A MUFTI befogadó, közösségi tér jellegű működését tovább erősítette a XV. kerületi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal való szorosabb együttműködés, a kerületi ifjúsági, bűnmegelőzési rendezvényeken és az iskolai színtereken való intenzívebb megjelenés.

Tervezett intézkedés: a Szociális Városközpont kialakításakor az Újpalotai Családsegítő Szolgálat a „Spirálházba” költözött. Az integráció után az abban kialakított modern és jól felszerelt intézmény ad helyet az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központnak, valamint a MUFTI-nak. A Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ Kolozsvár utcában valamint Pestújhelyi úton lévő telephelyei az elfogadott tervek szerint az Árendás köz 4. szám alá költözik. Így a három telephely földrajzi közelsége meg fogja erősíteni a kialakult Szociális Városközpontban a különböző feladatkörrel, de azonos céllal működő szociális, gyermekjóléti, családi szolgáltatások hozzáférhetőségét, valamint a munkatársak egymás közti kommunikációját, ez által is növelhetővé válik a hatékonyság.

Utcai szociális munka

Szt. 65/E. § (1) Az utcai szociális munka keretében biztosítani kell az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megítélését.

(2) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter regionális illetékességgel diszpécserközpontokat jelöl ki az utcai szociális munkát végző, jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szervezetek közül. A kijelölés visszavonásig szól.

3) A szociál- és nyugdíj politikáért felelős miniszter a -10°C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27°C feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése esetén a regionális diszpécserközpontokon keresztül vörös kód figyelmeztetést ad ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények - a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján - a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megővéséhez szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani. Az ellátás ideje alatt intézményi jogviszony nem jön létre. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a Szociális Ágazati Portálon a vörös kód ideje alatt alkalmazandó eljárásrendet tesz közzé.

A XV. kerületben a Család- és Gyermekjóléti Központon belül működő Nappali Melegedő és Utcái Gondozó Szolgálat végzi az utcai szociális munkát. Az utcai szociális munka célja a XV. kerületben, az utcán, közterületen életvitel szerűen tartózkodó, hajléktalan, vagy hajléktalanságnak kitett személyek, csoportok felkutatása, szociális és mentális segítése.

Az utcai munka a szociális munka egyik speciális szakterülete, olyan önálló szakmai tevékenység, amely az intézményi ellátáson kívüli célcsoportok elérésére irányul, feladata elsősorban az ellátásokból kimaradtak felkutatása, segítése és felderítő-elérési munka végzése a megelőzés, integrálás céljából.

A 2018. évben az utcán élő gondozott hajléktalanok száma a december 31-i állapot szerint **42** fő volt, az egész év során **82** fő részesült ellátásban. Az utcai életmód felszámolásával kapcsolatban **24** fő esetében nyújtottak segítséget. Az ügyfelek 95%-a aktív korú. A kliensek nemenkénti megoszlása, 17 nő és 25 férfi. Az aktívkorúak közül a férfiak száma a legmagasabb. Az előző évi adatokhoz hasonlóan továbbra is az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők vannak többen. A férfiak 36 %-a, a nők 27%-a 8 általános iskolai végzettséggel

rendelkezik. A nyolc osztályt, illetve a nyolc osztálynál kevesebb végzettséggel rendelkező kliensek nagy részének csupán az alkalmi munkák, illetve a közmunkaprogramok jelentenek bevételi forrást. Az utcai szociális munka során folyamatosan változó kliens létszámmal dolgoztak. Az év során – hasonlóan az előző évekhez - számos klienst sikerült valamilyen intézményes elhelyezés vagy önálló lakhatás elősegítésével kigondozni, akik közül csak elenyésző számú kliens került vissza az ellátórendszerbe. Az utcán élő hajléktalanokat a 2018-as év során összesen **2.439** alkalommal látták el.

A téli krízisidőszak megkezdésekor megbeszélést hívtak össze a 15. kerületben tevékenykedő hatóságok, civil szervezetek részvételével. A megbeszélés célja, hogy a korábbi évek tapasztalatai alapján, és a területet érintő jogszabályváltozások tükrében összehangolt stratégiát dolgozzanak ki a téli krízisidőszak feladataira vonatkozóan. A hajléktalan személyekkel összefüggésbe hozható lakossági bejelentésekre való hatékony és gyors reagálást segítette, hogy az Utcai Gondozó Szolgálat szociális munkásai és a Polgármesteri Hivatal Rendészeti Osztály Közterület-felügyeleti munkatársai szoros kapcsolatban álltak, és – szükség esetén - közösen látogatták azokat a helyszíneket, ahonnan jellemzően hajléktalan személyekkel kapcsolatos lakossági bejelentések érkeztek.

Gondozásban lévő hajléktalan személyek száma (év/fő)

Év	2016	2017	2018
Gondozottak	67	44	42

A **Hajléktalanokért Közalapítvány** által 2013. március 25-én „*Személygépjármű használatba és üzemben tartásra adása utcai szociális munkát végző szolgálatok számára*” című, 2013 – SZGK kódú pályázati felhívás keretében a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye XV. kerület Újpalota, Pestújhely, Újpalota, Kertváros ellátási területre beadott pályázatát az Emberi Erőforrások Minisztériuma kétkerék meghajtású Suzuki SX4 típusú személygépjármű használatba és üzembe adásával elfogadta és támogatta. A megnyert pályázat eredményeképpen 2013 augusztusában birtokba vehettük a saját logóval ellátott, MKS-394 rendszámú **Suzuki SX4 típusú** személygépjárművet, mely a kerületben végzett utcai szociális munka hatékonyabb és professzionálisabb munkavégzését segíti elő. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által meghirdetett, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást, utcai szociális munkát, krízisközpontot, titkos menedékházat, Biztos Kezdet Gyerekházat működtető és befogadott szolgáltatók feltételeinek fejlesztéséről szóló **pályázaton nyert 3.744.924 Ft** támogatás segítségével lehetőségük volt egy új **Dacia Dokker** személygépkocsi vásárlására.

Tervezett intézkedés: tervet készíteni arra, hogy milyen új szolgáltatások bevezetésével biztosítható a hatékonyabb rehabilitáció, társadalmi reintegráció. Annak ellenére, hogy kiegyensúlyozott az intézmény együttműködése a SZÉRA, valamint a BMSZKI szociális szakembereivel, az általuk biztosított ellátási formák nem elégségesek, hiánypótló szolgáltatást nyújthat egy éjjeli menedékhely kialakítása.

Az utcai szociális munka pályázati rendszerben való működtetésének fejlesztése, a már kialakult civil kapcsolatok, együttműködések erősítése.

Hajléktalan nappali ellátás

Szt.65/F. § (1) A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő.

a) tízenyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek.

b) az Szt. 93. § (4) bekezdése szerinti kivétellel a tízenyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek.

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.

A Magyar Közlöny 2018. évi 158. számában (2018. október 12.) megjelent az emberi erőforrások minisztere 36/2018. (X. 12.) EMMI rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításáról. A szakmai rendelet módosítása alapján, **2018. október 15-től a nappali melegedők a hét minden napján legalább 8.00 és 18.00 óra között tartanak nyitva.** A meghosszabbított nyitvatartási idő biztosításához 2019. január 1-től 1 álláshellyel bővül a Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat álláshelyeinek száma.

A **Nappali Melegedő** lehetőséget biztosított a hajléktalan személyek részére közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására. A hajléktalanok számára egész évben a fürdés, borotválkozás lehetőségét (szükséges eszközökkel együtt), téli krízis időszakban étkezési lehetőséget (zsíros, margarinos, májkrémes, vajkrémes kenyér, tea) biztosítottak. Alkalmi jelleggel ruhát, cipőt osztottak. A munkakeresést az internetezési és telefonálási lehetőséggel segítették, valamint minden hétköznap frissülő álláslistát bocsátottak az igénybe vevők rendelkezésére. A hivatalos ügyek intézésben támogatták a hajléktalanokat. A jogi és mentálhigiénés tanácsadást az Újpalotai Család- és Gyermejköléti Központ biztosította az ügyfelek számára. A munkatársak rendszeresen **klubfoglalkozásokat** tartottak a Melegedőben megjelenő igénybe vevők számára, melynek célja a szabadidő hasznos eltöltésére szánt idő megfelelő mértékű strukturálása. A rejtvény klub, az olvasókör és a filmklub mellett a kreatív foglalkozások és a közös zenélés voltak a legnépszerűbbek.

A Nappali Melegedő szolgáltatásait **200 fő 4.698 alkalommal** vette igénybe. Rendszeresen kapcsolatot tartottak a kerületi és a fővárosi hajléktalan ellátó szervezetekkel, intézményekkel. Részt vettek rendszeresen fővárosi megbeszéléseken, pl. "Tízec Tanácsa", Téli krízis megbeszélés, Menhely team.

Nappali Melegedő forgalmi adatai (év/alkalom)

Év	2016	2017	2018
Igénybe vevők	6 355	6 506	4 698

Szociális Mosoda

Folyamatosan működött, amely a XV. kerületben életvitel szerűen élő hajléktalanok, és pillanatnyi helyzetükből rászoruló családok részére biztosít mosási lehetőséget. Két mosó-szárítógép áll az ügyfelek rendelkezésére. Az adatokból kikövetkeztethető, hogy az igénybe

vevők száma ugyan nem csökkent, de 2018-ban jóval kevesebbszer vették igénybe ezt a szolgáltatást.

Szociális Mosoda forgalmi adatai (év/fő/alkalom)

Megnevezés	2016	2017	2018
Igénybe vevők száma (fő)	185	161	160
Igénybe vevők forgalma (alkalom)	1 040	1 004	334

Tervezett intézkedés: a Nappali Melegedő jelenleg egy elhasznált állapotú, nehezen tisztán tartható, felszereltségében és állapotában erősen lelakott faházban működik a Kontyfa utca 3. szám alatt. A már korábban megkezdett Kontyfa utcai épület felújításának folytatása elengedhetetlen. Ez teszi lehetővé a Nappali Melegedő jelenlegi elhelyezésének kiváltását úgy, hogy az összes szolgáltatás áthelyezésre kerül a kőépületbe.

A megüresedő faház új, raktárként való működése biztosítaná az ESZI egységei számára a raktározási hátteret.

Közösségi ellátások⁵⁶

Szt. 65/A. § (1) *Közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott (2) bekezdésben meghatározott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott (3) bekezdés szerinti alacsonyküszöbű ellátás.*

(2) *A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell*

a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,

b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,

c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,

d) a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,

e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,

f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

(3) *A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás keretében a (2) bekezdés e)-f) pontjában meghatározottakon túl biztosítani kell*

a) a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,

b) a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

Pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek nappali és átmeneti ellátása

A kötelezően előírt szolgáltatások közt hiánypótló volt a **Humán Sztráda Nonprofit Kft.**, a **Félúton Alapítvány** és a XV. kerületi Önkormányzat között létrejött ellátási szerződések, amelyek által a szenvedélybetegek és a pszichiátriai betegek számára hozzáférhetővé vált a közösségi, a nappali és az átmeneti ellátás is. Az Újpalotai Családsegítő Szolgálat 2007. júliustól igény szerint fogadóhelyiséget biztosít a közösségi gondozók és a kliensek együttműködéséhez, amennyiben erre az igénybevevő otthonában valamilyen zavaró tényező miatt nincs mód.

A Humán Sztráda az ügyfelei számára ingyenesen biztosítja a szolgáltatásokat, amelyek többek között az alábbiakból állnak:

- Kommunikációs nehézségek leküzdése

- Készségfejlesztés
- Hivatali ügyintézés
- Napi tevékenység szervezése
- Életminőség javítása
- Segítő beszélgetés
- Munkahelykeresés
- Foglalkoztatás
- Szabadidő szervezés

Tervezett intézkedés: az önkormányzat, az ellátási szerződés alapján történő hozzáférést a szolgáltatásokhoz a továbbiakban is biztosítja.

Fogyatékosok nappali ellátása

Az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (a továbbiakban: ÉNO) a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat személyes gondoskodást nyújtó intézménye a XV. kerületben élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

A nappali ellátás az igénybevevők részére, szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelően, napi életritmust biztosító szolgáltatás, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. A szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működik. Tárgyi feltételeit tekintve, rendelkezik közösségi együttlétre, a pihenésre, a személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiségekkel. Többfunkciós helyiségeiben lehetőség van foglalkoztatásra, szabadidős program lebonyolítására.

A nappali ellátás által nyújtott szolgáltatás elemek:

- tanácsadás,
- készségfejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- étkeztetés,
- esetkezelés,
- felügyelet,
- gondozás és közösségi fejlesztés
- gyógypedagógiai segítségnyújtás
- pedagógiai segítségnyújtás.

Az intézmény által nyújtott egészségügyi ellátás körébe tartozik a felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról, gyógytorna lehetőségének biztosítása, valamint a mentális gondozás.

A szakmai team tagjai a kliensek és azok hozzátartozóinak aktív közreműködésével dolgozzák ki az egyéni gondozási és foglalkoztatási terveket a képességek megőrzése, szinten tartása és fejlesztése érdekében. Elsődleges pedagógiai alapelv a kliens igényeire épülő egyénre szabott, differenciált fejlesztés és hatékony módszerek alkalmazása életkor és fejlettségi szint szerint.

Az ÉNO-ban biztosított a **gyógypedagógiai fejlesztés** egyéni és kiscsoportos formában egyaránt. A **szocioterápiás csoportban** személyre szabottan, fizikai, pszichés és mentális állapotuknak megfelelően fejlesztésben van része az igénybe vevőknek. A munkára alkalmas személyeket felkészítik a munkavállalásra.

A szakmai program kiemelt eleme a mozgásállapot megőrzése. Ennek érdekében széleskörűen biztosítanak sportolási lehetőségeket: gyógytorna, terápiás lovaglasi, terápiás lovaglás, úszás kerékpározás, túrázás mindennapos testnevelés.

Az értelmi akadályozottsággal élő ember egész életén át pedagógiai, szociális segítséget igényel saját emberi életének megvalósításához. A felnőtt életkorban egyre nagyobb teret kell adni a szociális jellemzőknek. A nevelés célja nem csupán hosszú idejű intellektuális segítség, irányítás a fejlődésben, hanem legalább annyira az adaptív viselkedés, magatartás kialakítása és a szociális kompetencia elérése, valamint a személyes és szociális integrációra törekvés. Az ÉNO-ban nagy hangsúly helyeződik a **terápiás értékű művészeti nevelés** fontosságára. Az igénybe vevők személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását, lelki egészségük megőrzését, önkifejezési képességük megtalálását szolgálja a professzionális művészeti nevelés, ami a fejlesztő munka meghatározó módszere. Speciális művészetterápiás foglalkozásokat szerveznek, társastánc és néptánc csoportot működtetnek. Évente több alkalommal szerveznek kirándulást, nyaralást, rekreációs táborokat. Rendszeresen megemlékeznek állami- és egyházi ünnepeinkről.

A **Figura táncsoport** koreografálását és szakmai munkáját, valamint a *Más-kép műhely* vezetését külsős munkatársak látják el. A *Kerámia műhelyben* a foglalkoztatás keretében végzett tevékenységek szakmai alapismereteinek oktatása, szintén külsős szakember bevonását tette szükségessé. **2018-ban** Újpalota - a XV. kerületi önkormányzat által támogatott kerületi rendezvényként - már **hatodik alkalommal** adott otthont a **SpeciART** - Speciális Kulturális Fesztiválnak, ahol 450 fő fogyatékkal élő amatőr művész lépett fel és az évek alatt a közönség létszáma is többszázas nagyságúra növekedett. Az ÉNO-ban biztosított a **gyógypedagógiai fejlesztése** egyéni és kiscsoportos formában egyaránt. A *Szocioterápiás csoportban* személyre szabottan, fizikai, pszichés és mentális állapotuknak megfelelően fejlesztésben van része az igénybe vevőknek. A munkára alkalmas személyeket felkészítik a munkavállalásra. **2016-ban** jött létre a korongokkal és égető kemencével felszerelt **Kerámia Műhely**. Szintén a művészeti tevékenység és a foglalkoztatás fejlesztését szolgálta egy grafikai és vágó programmal felszerelt számítógép beszerzése.

Havonta szülőklubot tartanak, ahol megbeszélhetik az aktuális problémákat, teendőket, valamint támogatást nyújthatnak, egymás számára. A kliensek hozzátartozóin túl szívesen látják a téma iránt érdeklődő kerületi lakosokat.

A magasabb szakmai minőség megvalósulása érdekében folyamatosan kutatják a pályázati lehetőségeket. A hatékonyság jegyében és a pályázati forrásoktól meghatározottan lehetőség szerint havonta szerveznek szabadidős tevékenységet- kézműves műhely, táncház, film klub azoknak, akik jelenleg nem veszik igénybe a szolgáltatást, de hosszabb távon kliensekké válhatnak.

Alternatív szociális szolgáltatásként működik a befogadó csoport. Célja: nappali ellátás és gyógypedagógiai fejlesztés biztosítása súlyos-középsúlyos értelmi fogyatékos felnőttek számára, akik életkörülményeikből adódóan csak meghatározott időre igénylik a szolgáltatást. A szolgáltatás feladata: biztonságos felügyelet, egyénre szabott egyénre szabott differenciált fejlesztés, szabadidő hasznos eltöltése, információ nyújtása a szociális ellátásokról és a fogyatékos-ügyi kérdésekről, szakmai tanácsadás. „Zsilipelő” funkciót tölt be a család és a nappali ellátás között.

Az **Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonának** engedélyezett férőhelyeinek száma 32 fő. Jelenleg 34 fő rendelkezik jogviszonnyal. Az ellátottak átlagéletkora 36 év. Várakozók létszáma 2018. év végén 14 fő.

Terepintézménye az ELTE BGGYTF karának, valamint a szociális munkás képzésnek és a szociális ápoló gondozó szakképzésnek.

2017-ben átszervezésre került az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában működtetett fogyatékkal élők foglalkoztatása. 2017. március 31-én megszűnt az intézményen belüli szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitáció és fejlesztő-felkészítés), amelynek helyét áprilistól a **fejlesztő foglalkoztatás** vette át.

A fejlesztő foglalkoztatás

Célja a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Fejlesztő foglalkoztatásban részesülhet a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig az, aki intézményi jogviszonya alapján

- a) közösségi alapellátást,
- b) támogató szolgáltatást,
- c) nappali ellátást,
- d) átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást,
- e) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátást,
- f) rehabilitációs intézményi ellátást,
- g) lakóotthoni ellátást vagy
- h) támogatott lakhatást vesz igénybe.

A foglalkoztatás formái:

- a) **Mt.** szerinti határozott idejű **munkaviszonyban** vagy
- b) **Szt.** szerinti **fejlesztési jogviszonyban**

Az **Mt.** szerinti határozott idejű munkaviszonyban történő foglalkoztatás célja az önálló munkavégzést segítő képességek, készségek fenntartása, fejlesztése, új munkafolyamatok megismerése, új szakma elsajátítása, az ellátott felkészítése a nyílt munkaerőpiacon történő munkavégzésre.

Az **Szt.** szerinti fejlesztési jogviszonyban történő foglalkoztatás célja az ellátott testi és szellemi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.

Fejlesztési jogviszonyban végzett tevékenységek:

Fűszer-, aroma-, gyógynövény termesztése (TEÁOR 08: 01.28)

Egyéb feldolgozóipari tevékenység (TEÁOR 08: 32.99)

- Szivacsfeldolgozás, papíripari tevékenység, gyümölcsaszalás, csomagolás, Ajándéktárgy készítés.

Divatékszer gyártása (TEÁOR 08: 32.13)

Egyéb kerámiatermék gyártása (TEÁOR 08: 23.49)

Csomagolás (TEÁOR 08: 82.92)

Mt. szerinti határozott idejű munkaviszonyban végzett tevékenységek:

Általános épülettakarítás (TEÁOR 08: 81.21)

Egyéb feldolgozóipari tevékenység (TEÁOR 08: 32.99)

Zöldterület-kezelés (TEÁOR 08: 81.30)

Tésztafélék gyártása (TEÁOR 08: 10.73)

Piaci kiskereskedelem (TEÁOR 08: 47.89)

A munkavégzés jelenleg 7 műhelyben zajlik, kiscsoportos formában, folyamatos segítői kontrollal.

Tervezett intézkedés: az Árendás köz 4-6 sz. alatti telephely alapterületbővítése megtörtént, de az ÉNO férőhelyeinek növeléséhez további átalakítások szükségesek, kiemelten a vizes blokkok és a szociális helyiségek tekintetében. A fejlesztő foglalkoztatás folyamatos biztosítása.

Fejlesztési javaslat: Fejlesztő Gondozó Központ és az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona az elmúlt években felmérte a Támogatott lakhatás XV. kerületi bevezetésének lehetőségét. Ennek megvalósítását is lehetővé teszi az ESZI összes egységét érintő VEKOP-6.2.1-15-2016-00005 azonosító számú pályázati program.

Termékfejlesztés a fejlesztő foglalkoztatásban.

Fejlesztő Gondozó Központ (a továbbiakban: FENO)

Az Egyesített Szociális Intézmény szervezeti keretén belül működő szintén fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézmény a Fejlesztő Gondozó Központ, ahol súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek és felnőttek nappali ellátását végzik, mint szociális alapszolgáltatást. Továbbá a Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola és

Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola számára telephelyként helyet ad a fejlesztő nevelés-oktatási feladat ellátására. Korcsoportok szerinti bontásban, két tanköteles korúak csoportja és négy felnőtt csoport működik a FENO-ban. 2018-ban 36 férőhelyen 36 fő ellátását végzi az intézmény, a kisgyermekkor (6 éves kortól) követően egész életen át végig kísérő ellátást biztosítva súlyosan halmozottan sérül személyek részére. Az átlagéletkor 27 év.

A tanköteles korú ellátottak számára tankötelezettségük teljesítését a Salkaházi Sára Katolikus Iskola látja el a FENO épületében fejlesztő nevelés-oktatás keretei között, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében foglaltak szerint minden nap 8-12 óra között. A két intézmény folyamatos kapcsolattartással, egyeztetéssel információ átadással biztosítja a fejlesztő nevelés-oktatásban résztvevők ellátásának folyamatosságát.

Az intézmény szolgáltatásai:

- a nappali ellátás által nyújtott szolgáltatás elemek,
- egyénre szabott, sérülés-specifikus gondozás, fejlesztés,
- napi háromszori étkezés,
- szükségleteknek megfelelő higiénés ellátás,
- segítségnyújtás az ellátottak társas kapcsolatainak kialakításában,
- kommunikáció, interakció kiemelt fejlesztése,
- tartalmas, hasznos szabadidős programok szervezése,
- az egészségügyi szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- családok támogatása hivatalos ügyeik intézésében, mentálhigiénés státuszuk megtartásában.

Igénybe vevők lakóhely szerinti megoszlása és száma 2018. évben

Település neve	Igénybe vevők száma
Csörög	1
Dunakeszi	1
Örbottyán	1
Bp. IV. kerület	5
Bp. VII. kerület	1
Bp. X. kerület	2
Bp. XIII. kerület	2
Bp. XIV. kerület	3
Bp. XV. kerület	16
Bp. XIX. kerület	1
Bp. XVI. kerület	3
Összesen	36

Alkalmazkodva a klienskör változó igényeihez (átlag életkor növekedése, társuló pszichés problémák gyakoriságának emelkedése, társuló mozgásstátusz romlás, tanköteles kor megszűnése) az alábbi tevékenységeket folytatták, illetve az alábbi tevékenységekkel egészültek ki a napi programok az elmúlt években:

- kutya asszisztált fejlesztő pedagógia,
- színes kotta módszer,
- hangpancsi módszer,

- udvari tevékenységek, tankert beépítése a terápiás programokba,
- a folyamatosan megújuló terápiás tevékenységekhez alkalmazkodó speciális fejlesztő eszközpark bővítése, szinten tartása,
- terápiás útmutató és módszertani ajánlás kidolgozása,
- csoportok összetételének, elhelyezkedésének átstrukturálása speciális szükségletek szerint,
- szakmai team munkájának átszervezése, mentálhigiénés segítése (projekt –és forgó rendszer a csoportok között, belső és külső szakmai továbbképzések, intézménylátogatások, felsőfokú tanulmányok lehetőségének biztosítása),
- egészségügyi szűrésekhez való hozzáférés szervezése, segítése, kiszélesítése a Magyar Vöröskereszt bevonásával, kíséréssel, helyben történő szűrővizsgálatok szervezésével,
- szemléletváltó programok szervezése, megvalósítása (kisbuszos kirándulások, tematikus érzékenyítő programok lebonyolítása, közösségi szolgálat terephelyszíne),
- Szülőklub facilitálása, pályázati programok megvalósítása a Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvánnyal szoros együttműködésben,
- pályázatfigyelés, pályázatírás az alapítvánnyal közös munkában, illetve intézményi szinten,
- az ellátottak jövőképtervezésének, gyakorlati megvalósításának segítése (bentlakásos intézmények látogatása, jelentkezési lapok beszerzése, kapcsolattartás az adott intézménnyel, helyi lehetőségek feltérképezése).

Az intézmény folyamatosan kapcsolatot tartott a gyermekek, fiatalok, felnőttek lakóhelye szerinti illetékes önkormányzatokkal annak érdekében, hogy bővüljön azok köre, akik esetében ellátási szerződést köt a XV. Kerületi Önkormányzat a férőhelyek biztosítására és a költségek megosztására (beszámolók küldése az illetékes önkormányzatok felé az intézmény munkájáról és az adott ellátott fejlesztő-neveléséről, meghívás az intézmény programjaira, nyílt napjára, személyes kapcsolattartás a szülőkkel, egyeztetés a hivatali ügyintézőkkel).

2018-ban Jószolgálat-díjban részesült az intézmény, **a hivatásszerűen végzett szociális munka szervezeti kategóriájában.** A díj kapcsán nagy nyilvánosságot kapott az intézmény szakmai tevékenysége, ez lehetőséget teremtett arra is, hogy a szélesebb társadalom is képet kaphasson a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek helyzetéről, az őket gondozó családok problémáiról.

A tárgyi feltételek folyamatosan alkalmazkodtak a szakmai programban megvalósítani kívánt tevékenységekhez. Az intézmény fejlesztési programjának mára jelentős részét képezik a terápiák (kutya asszisztált fejlesztő pedagógia, AAK, soundbeam, hangpancsi, hidromasszázs kád, egyéni és csoportos snoezelen, színes kotta, tankert).

Az új terápiák helyi igényekhez igazodó módszertanát kidolgozták, létrehozták az ehhez szükséges eszközparkot. **2017. szeptember** elejére elkészült a Fejlesztő Gondozó Központban az **udvar felújítása.** A gumiburkolat sorvezetővel, kontrasztos színekkel teszi elérhetővé a fejlesztést a szabadlevegőn is. Az akadálymentes haladást, közlekedést az épületben az új rámpák teszik könnyebbé az ellátottak és a segítők számára is. A XV. kerületi Önkormányzat által meghirdetett **„Tiszta porta, virágos kert”** pályázaton a FENO **2017-ben és 2018-ban** is sikerrel vett részt, a pályázati forrásból tovább fejlesztették a kertterápiát. A FENO a

fejlesztőeszközök beszerzésében nagy segítséget kap a **Gondoskodás Gyermekünkért Alapítványtól**.

A társadalmi integráció elősegítése érdekében szorosabb együttműködést folytattak érdekképviselői, illetve szakmai szervezetekkel (Társaság az Emberi Szabadságjogokért, Kézen Fogva Alapítvány, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.(FSZK), Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete- MAGYE (súlyosan, halmozottan fogyatékosok szakosztálya).

Az elmúlt években a VEKOP-6.2.1-15-2016-00005 azonosító számú pályázati program keretében megtörtént a kerületben a támogatott lakhatás (TL), mint új szolgáltatási forma bevezetési lehetőségének felmérése.

A témával évek óta foglalkoznak az ESZI szakemberei, célzott szakmai programokon, képzéseken vesznek részt, folyamatos kapcsolatot tartanak fent civil szervezetekkel a TL kapcsán.

Tervezett intézkedés: az önkormányzat a FENO fenntartását biztosítja, de a nem kerületi ellátottak esetében igényt tart az érintett önkormányzat anyagi hozzájárulására. Az intézménynek az érintett önkormányzatokkal folyamatosan fenn kell tartania a kapcsolatot. A lehetséges szolgáltatásfejlesztés vizsgálata, szakosított ellátási forma, támogatott lakhatás lehetőségeinek megvizsgálása.

Javaslatok:

- Folyamatosan alkalmazkodni kell az igénybe vevők változó speciális szükségleteihez. Ezt részben újszerű terápiák, módszerek bevonásával, ehhez kapcsolódó fejlesztő eszközök beszerzésével, részben pedig a szakemberek továbbképzéseken való részvételével kell biztosítani. A tankötelesség köznevelési szabályaihoz alkalmazkodva kell szervezni az intézmény csoportbontását.
- A Támogatott Lakhatás (TL) VEKOP-6.2.1-15-2016-00005 azonosító számú pályázati program keretében történő létrehozása. A TL ellátási forma fő célja az ellátottak minél teljesebb autonómiájának és társadalmi integrációjának elérése, amelyet a normalizáció – integráció – participáció elveinek szem előtt tartásával, normalizált életfeltételek és életritmus kialakításával, a szükséglethez és igényekhez igazodó esztétikus és kísérő támogatás nyújtásával lehet elérni. A személyes gondoskodás keretében nyújtott határozott vagy határozatlan időre szóló TL közvetlenül a sérültséggel élőknek, közvetve a hozzátartozóknak nyújt segítséget. A ***TL által biztosított teljes körű ellátásra*** olyan esetekben mutatkozik igény, amikor a sérült otthoni, családban történő ellátása, gondozása valamilyen körülmény, élethelyzet, krízis miatt nehezebbé vagy megoldhatatlan, ugyanakkor állandó felügyeletet, szakszerű gondoskodást igényel.

Célcsoport/indoklás: A kerületben számos család veszi igénybe fogyatékosok nappali ellátását, mint szociális alapellátást, részben a Fejlesztő Gondozó Központban, részben a kerületi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában. Ilyen módon adott az igény arra, hogy

amennyiben a szülők már nem lesznek képesek napi szinten ellátni családtagjaikat, vagyis igénybe venni a fent említett szolgáltatást, legyen számukra lakóhelyükhöz közel eső olyan ellátási forma, ami részben segítséget nyújthat krízis helyzet esetén, részben pedig szükséglet központú ellátást nyújtana. Mindezt annak érdekében, hogy a szülők képesek legyenek energiáikat megújítani bizonyos időnként, hogy a jövőben is el tudják látni napi szinten a rájuk háruló feladatot. Mindezt úgy, hogy a kapcsolatot napi szinten tartani tudják gyermekükkel, illetve a gyermekük is velük.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy mind a két intézményben növekszik azon krízis helyzetek száma, amik a nappali ellátás keretein belül már nem megoldhatók. A magánháztartásokban élő ellátottjaink és családjaik számára a helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése iránti igény, elsősorban támogatott lakhatás, a szülőket tehermentesítené időről időre, illetve a szülő akadályoztatása esetén (pl. kórházi kezelés, betegség) tudná az érintett támogatását megoldani, a jövőképtervezés nem feltétlenül lenne számukra negatív előjelű.

Támogatott lakhatás

Szt. 75. §² (1) A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek - ide nem értve a demens személyeket - és a szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja

- a) a lakhatási szolgáltatást,*
 - b) az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében a mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt,*
 - c) a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást,*
 - d) az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén*
 - da) a felügyeletet,*
 - db) az étkeztetést,*
 - dc) a gondozást,*
 - dd) a készségfejlesztést,*
 - de) a tanácsadást,*
 - df) a pedagógiai segítségnyújtást,*
 - dg) a gyógypedagógiai segítségnyújtást,*
 - dh) a szállítást,*
 - di) a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtást.*
- (1a)² Támogatott lakhatásban az (1) bekezdés szerinti személy gyermeke is ellátható.*
- (2) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatási elemeket a fenntartó*
- a) a (3) bekezdés szerinti szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel a szolgáltatási elem nyújtására kötött megállapodás útján,*
 - b) a támogatott lakhatás részeként, a szakmai létszám és tárgyi feltételek teljesítésével,*
 - c) a szintén saját fenntartásában álló, (3) bekezdés szerinti szociális szolgáltatások útján, vagy*
 - d)² az (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatási elemekre kiterjedő tevékenységi köre szerinti működési feltételeknek megfelelő szervezet útján, az intézményi szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint biztosíthatja.*

A támogatott lakhatás olyan ellátási forma, amely többek között fogyatékos személyek részére biztosít ellátást életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően. Az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében:

- a) lakhatási szolgáltatást,
- b) esetvitelt,
- c) segítségnyújtást,
- d) az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén egyéb szolgáltatásokat tartalmaz.

A támogatott lakhatás lakhatási szolgáltatása legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy legfeljebb ötven fő elhelyezésére szolgáló lakások, épületek együttesében biztosítható. A helyi, illetve kistérségi igények felméréseivel, a nyilvántartási rendszerek adatai alapján körvonalazódhat a támogatott lakhatás, mint szolgáltatás által kínált lehetőségek kihasználhatósága helyi szinten. A súlyos fogyatékossgal élő emberek számára nagyon fontos a személyre szabott támogatás, minél kisebb létszámú otthonban és természetes támogató közegük (családjuk) közelében.

Más típusú fogyatékkal élő személyek nappali ellátása

A fogyatékosok más kategóriába sorolt személyek (hallássérültek, mozgássérültek, látássérültek) a tapasztalatok és felmérések szerint, illetve érdekvédelmi szervezeteik jelzései alapján - különböző okok miatt - nagyon csekély mértékben vennék igénybe a folyamatosan biztosított nappali rendszerű ellátást, ezért a részükre a konkrétan felmerült igény(ek) kapcsán jöhet szóba a szolgáltatás(ok) biztosítása. A lehetséges igények folyamatos felmérése és a megoldások keresése továbbra is feladat.

4.2.2 SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK

Szt. 66. § (1) Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

(2) A szakosított ellátási formákat igénybe vevő személyek ellátásáról, az állapotuk változásáról, valamint a részükre biztosított gondozási, terápiás, valamint ápolási, illetve egyéb szolgáltatások tartalmáról - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - gondozási tervet kell készíteni.

(3)-(5)

67. § (1) Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textiltával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. A 68. § (5) bekezdése szerinti személy ellátása esetén az ellátás tartalmát a 94.C. § szerinti megállapodás határozza meg.

(2) Ápolást, gondozást nyújtó intézmény az idősek otthona, a pszichiátriai betegek otthona, a szenvedélybetegek otthona, a fogyatékos személyek otthona, valamint a hajléktalanok otthona.⁵⁷

4.2.2.1 Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

80. § (1) Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények - a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével - ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

(2) Az átmeneti elhelyezés különös méltánylást érdemlő esetben az intézmény orvosa szakvéleményének figyelembevételével egy alkalommal, egy évvel meghosszabbítható.

(3) Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai:

a) időskoriúak gondozóháza;

b) fogyatékos személyek gondozóháza;

c) pszichiátriai betegek átmeneti otthona;

d) szenvedélybetegek átmeneti otthona;

e) éjjeli menedékhely;

f) hajléktalan személyek átmeneti szállása;

g)

81. §

⁵⁷ Az önkormányzatnak nem kötelezően ellátandó feladata.

Időskorúak gondozóháza

Szt. 82.§ Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

1999. január 1-től működik - az Egyesített Szociális Intézmény szervezeti keretén belül – a szakosított ellátást biztosító átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak Gondozó Háza.

Az intézmény az újpalotai Nyugdíjas Ház épületében (1157 Bp. Erdőkerülő u. 34.) helyezkedik el, amelyben három lakásban végzik a gondozási feladatokat. A Gondozó Házban olyan 18 életévüket betöltött beteg emberek elhelyezése biztosítható, akik önmagukról átmenetileg nem képesek gondoskodni. Az ellátásnak azonban feltétele, hogy az igénylő részben önálló legyen, ne igényeljen állandó egészségügyi ellátást, mivel ennek feltételei nem adóttak.

Ez az átmeneti ellátási forma egy évig vehető igénybe, de indokolt esetben az intézmény vezetője ezt - orvosi javaslatra - további egy évvel meghosszabbíthatja. A téli hónapokban az elhelyezés iránti igény nő, mert a saját otthonukban élők a fűtési gondjaikat nem tudják megoldani. A nyári időszakban jellemzően azok veszik (vennék) igénybe a szolgáltatást, akiknek a hozzátartozói nyaralni szeretnének, vagy például lakásukat újítyják fel.

A kétszintes panelszerkezetes épületnek több földszinti folyosóján kerültek kialakításra a Gondozó Ház működtetéséhez elengedhetetlen közösségi-, kiszolgáló helyiségek. Így az étkező, mosó és fürdőszoba, valamint a lakóegységek mind különböző folyosón találhatóak. Mivel az épület zárása a Nyugdíjas Ház lakói miatt nem megoldott, így a demenciával élő betegek ellátását nem tudják megoldani.

2014-2015-ben építészeti koncepcióterv készült arra vonatkozóan, hogy hogyan lehetne a *Gondozó Ház* által nyújtott idősek átmeneti otthoni elhelyezését fejleszteni a XV. kerületben. Az volt a javaslat, hogy a volt Észak-Pesti Kórház 3-as épületében kerüljön kialakításra egy olyan idősellátó centrum, amely a megnövelt férőhelyszám mellett, gondoskodik a demenciával élő betegek átmeneti otthoni ellátásáról is. Ennek a fejlesztési tervnek a megvalósítása kivitelezhetetlenné vált a közben elfogadott jogszabályváltozás (Szt. 138. § (4) bekezdése) miatt, miszerint idősek számára átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 2022. december 31-ig működhet, ezt követően ez az ellátási forma megszűnik.

A Gondozóházban az igénybevevők száma (fő/év)

Év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Igénybe vevők	24	18	24	26	22

Tervezett intézkedés: a fent említett jogszabályváltozás (Szt. 138. § (4) bekezdése) következtében, intézkedési tervet kell létrehozni, hogy az idősek számára átmeneti elhelyezést nyújtó szolgáltatás 2022. december 31-ig zökkenőmentesen kerüljön kivezetésre, miután ez az ellátási forma megszűnik.

Fogyatékos személyek gondozóháza

Szt. 83. § A fogyatékosok gondozóházában azok a fogyatékos személyek helyezhetők el, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokoltá.

A fogyatékkal élőkkel szembeni előítélet változása társadalmi szinten lassú folyamat. A családok sokszor erőn felül cselekedve, a családtagok mentális, testi egészségének veszélyeztetése ellenére is kitartanak a fogyatékos ember családban tartása mellett. Nem akarják gyermekeiket gondnokság alá helyezni, nem minden esetben gondoskodnak a sérült ember jövőjéről, arról az időről, amikor majd elveszíti családtagjait. Bár a szülők tudnak róla, hogy a bentlakásos fogyatékos otthonok férőhelyei telítettek - a várakozási idő több év is lehet – mégsem tartják etikusként, hogy várólistára vetessék gyermeküket. Szükség lenne egy olyan típusú átmeneti gondozóháza, amely megoldást nyújt a krízishelyzetek kezelésére, illetve átmeneti segítséget nyújt a családoknak, ha azok egy-egy hosszabb-rövidebb időszakra a rászoruló sérült ellátásában akadályoztatva vannak. Az érintett intézmények munkatársainak tapasztalatai szerint a XV. kerületben is számottevő igény van a szolgáltatásra, ezért a fogyatékosok átmeneti otthonának kialakításának a lehetőségét, terveit - a lakóotthonnal együtt kezelve - ki kell dolgozni. A fogyatékkal élők gondozóházának biztosítását továbbra is a megvalósítandó feladatok között kell szerepeltetni (lásd előzőekben).

Pszichiátriai betegek átmeneti otthona

Szt. 83/A. § A pszichiátriai betegek átmeneti otthonában az a pszichiátriai beteg helyezhető el, akinek ellátása átmenetileg más intézményben vagy a családjában nem oldható meg, viszont tartós bentlakásos intézményi elhelyezése vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelése nem indokolt.

A szolgáltatás ellátására (nem kötelező önkormányzati feladat) a XV. kerületi Önkormányzat ellátási szerződést kötött a **Félúton Alapítvánnyal**, mely által a pszichiátriai betegek számára is hozzáférhetővé vált az átmeneti-otthoni ellátás. A Félúton Alapítvány "Your Self" (YS) Centruma végzi a pszichiátriai betegek nappali és átmeneti ellátását. A pszichiátriai betegeket kezelő intézet, - a "Your Self" (YS) Centrum - a Félúton Alapítvány második önálló szociális és egészségügyi szakintézménye. Az intézményben 50 fő nappali és 15 fő bentlakásos ellátását tudják egy időben biztosítani. Olyan krónikus pszichiátriai betegségekkel (pl.: depresszió, krónikus szorongásos problémák, skizofrénia) küzdő személyeknek nyújtanak segítséget, akik túl vannak az aktív kórházi kezelésen, állapotuk stabilizálódott, de a társadalomba való visszailleszkedéshez még segítségre van szükségük.

Szenvedélybetegek átmeneti otthona

Szt. 83/B. § A szenvedélybetegek átmeneti otthonában az a személy helyezhető el, akinél szakorvosi (addiktológus, pszichiáter) szakvélemény alapján szenvedélybetegség került megállapításra, és ellátása átmeneti jelleggel családjában vagy lakókörnyezetében nem oldható meg.

A pszichiátriai betegek átmeneti otthonához hasonlóan – ellátási szerződés keretei között – ezt a szolgáltatást (nem kötelező önkormányzati feladat) is az erre szakosodott **Félúton Alapítvány** biztosítja a XV. kerületben. A Félút Centrumban a kliensek elhelyezéséről az intézmény 4 db, egyenként 3 ágyas szobában gondoskodik. Azok az alkoholbetegek részesülnek ebben a szolgáltatásunkban, akik kiértékelési eljárásunkban az intézményi felvételre alkalmasnak bizonyulnak.

Szolgáltatásaik:

- ❖ napi háromszori étkezés,
- ❖ 24 órás nővéri felügyelet,
- ❖ szakorvosi ellátás,
- ❖ folyamatos, az egész napot lefoglaló program,
- ❖ a Névtelen Alkoholisták gyűléseinek rendszeres látogatása,
- ❖ az alkoholbeteg családjának segítése a társfüggőségi programunkon belül (ez utóbbi alkoholbetegek hozzátartozói számára külön is igényelhető szolgáltatás).

Elsősorban azoknak az alkoholbetegeknek tudják vállalni az ellátását, akiknek a hozzátartozói bizonyos előre megbeszélte programrészeknél aktívan együttműködnek a szolgáltatást nyújtó szakemberekkel.

Tervezett intézkedés: az ellátási szerződés fenntartása az állandó igény miatt szükséges.

4.3 A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI XXXI. TÖRVÉNY (Gyvt.) ALAPJÁN ADHATÓ PÉNZBENI ÉS TERMÉSZETBELI ELLÁTÁST ÉS SZEMÉLYES GONDOSKODÁST BIZTOSÍTÓ TÁMOGATÁSI FORMÁK

A gyermekek védelmének rendszere

Gyvt. 14. § (1) 14. § (1) A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

(2) A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

(3) A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

15. § (1) Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a **rendkívüli gyermekvédelmi támogatás**⁵⁸,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e)

(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- (3) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:*
- a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

(4) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés.

- e) a nevelésbe vétel.
- f) a nevelési felügyelet elrendelése.
- g) az utógondozás elrendelése.
- h) az utógondozói ellátás elrendelése.
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

4.3.1 Pénzbeli és természetbeni ellátások

Gyvt. 18. § (1) A jogosult gyermek számára

- a) a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.
- b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapít meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Gyvt. 19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a 151. § (5) és (5a) bekezdésének meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

- a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgalmi járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, időskoriak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 140%-át,
- aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorívá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

20. § (1) A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság egy év időtartamra, de legfeljebb

- a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a nagykorívá vált gyermek 23. életévének betöltéséig,
- b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a nagykorívá vált gyermek 25. életévének betöltéséig

megállapítja a gyermek, nagykorívá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

20/A. § (1) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel.
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható **Erzsébet-utalvány formájában**.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt egy évre állapítják meg a jogosult számára, amely elsősorban a gyermekétkeztetésben és a tankönyvek beszerzésében jelent ingyeneséget. A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló **Erzsébet-utalványt évente kétszer folyósította**.

2006. évtől a pénzbeli támogatás összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. A támogatás összege 2018-ban 6 000,- Ft/alkalom, mely 2012 novemberétől természetbeni támogatás. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6 500 Ft támogatást kapnak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

- a gyermek tartására köteles, és
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, mely 6.270,- Ft.

A gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek pénzbeli ellátásra való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, augusztus hónapban 8.400,- Ft-ot, továbbá ha
- a tárgyév november 1-jén fennáll, november hónapban 8.400,- Ft-ot folyósít (pótlék) gyermekenként.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma és a kifizetett támogatás összege

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	833	610	435
Összesen (eFt)	13 531	7 664	5 497

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátást a központi költségvetés megtéríti.

Javaslat: a gyermekintézmények, mint a jelzőrendszer tagjai, tájékoztatással segítsék elő, hogy minél több rászoruló család kérje a kedvezményre való jogosultság megállapítását.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás⁵⁹

Gyvt. 21. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti (a továbbiakban: rendkívüli támogatás), ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

(2) Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen az válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

(3) A rendkívüli támogatás iránti kérelmet a szülő vagy más törvényes képviselő a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél terjeszti elő.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás az átmenetileg létfenntartási gondokkal küzdő, kiskorú gyermeket nevelő családok számára biztosított segítséget. A jogszabályhely 2014. január 1-jétől hatálytalanná vált, de beépült az Szt. 45.§-ában szabályozott önkormányzati segélybe, majd 2015. III. 1-től a rendkívüli települési támogatásba.

⁵⁹ hatálytalan 2014. I. 1-től

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 5.)⁶⁰ önkormányzati rendelete szerint, egy évben négy alkalommal lehet támogatást igényelni. A támogatás maximális összege 10 000 Ft/gyermek.

Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma és a kifizetett támogatás összege

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	1 062	747	562
Összesen (eFt)	22 921	15 356	13 216

Összességében megállapítható, hogy a kérelmezők többsége 1-3 gyermeket egyedül nevelő, illetve alacsony egy főre jutó jövedelemmel rendelkező szülő(k), aki(k) a családi pótlékon, az egyéb segélyeken és sok esetben az alkalmi munkából származó jövedelmen kívül egyéb jövedelemmel nem rendelkezik. Az eset szám csökkenése összefüggésben van a gyermekkorú lakosság számának fogyásával, a segélyezésből egyéb okból kiesők számával valamint a szigorúbb jogszabályi rendelkezésekkel.

Tervezett intézkedés: a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás családközpontú támogatás, ezért az önkormányzat e támogatási forma fenntartását szükségesnek tartja. Az éves a költségvetések összeállításakor minden évben vizsgálni szükséges az alkalmanként adható támogatási összeg emelésének lehetőségét és a vonatkozó rendelet módosítását.

4.3.2 SZEMÉLYES GONDOSKODÁST BIZTOSÍTÓ TÁMOGATÁSI FORMÁK

Gyermekjóléti alapellátások

38. § (1) Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. (1a) Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

(2) Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

(3)² Ha a gyermekek átmeneti gondozását a települési önkormányzat ellátási szerződés keretében biztosítja, és az ellátást nyújtó intézmény nem a települési önkormányzat területén működik, a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátását lehetőség szerint a szülő lakóhelye szerinti települési önkormányzatnak kell biztosítania.

Biztos Kezdet Gyerekház⁶¹

38/A. § (1) A Biztos Kezdet Gyerekház (a továbbiakban: Gyerekház) célja a szocio-kulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenciószolgáltatás biztosítása.

(2) A Gyerekház a gyermek és család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, egyéb gyermekintézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival. (3) A Gyerekházra e törvény gyermekjóléti alapellátásokra vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

⁶⁰ Elfogadta a Képviselő-testület 2015. január 29-i ülésén. Hatályos 2015. március 1. napjától.

⁶¹ a XV. kerületben nem működik ilyen intézmény

Gyermekek napközbeni ellátása

Szt. 41. §² (1) A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelési, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás,

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás.

42. §² (1) A bölcsődei ellátás keretében - ha e törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3)² Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

42/A. §² (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b)² a a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

46. §² (1) A bölcsődében, egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizenkét gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban

a) valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, vagy

b)² sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is nevelnek, gondoznak.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizenegy gyermek nevelhető, gondozható.

(3)² Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben, ha

a) egy bölcsődei csoportban egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tizenegy gyermek,

b) egy bölcsődei csoportban kettő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tíz gyermek,

c) egy speciális bölcsődei csoportban három-hat sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek nevelhető, gondozható.

Egyesített Bölcsődék

A XV. kerületben az Egyesített Bölcsődék intézményén belül 6 bölcsőde működik a kerület három városrészén összesen **644 férőhellyel**. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.

A törvényi szabályozások miatt ez a szám sosem éri el a 100%-ot, hiszen a kettő év alatti és a sajátos nevelési igényű gyermekek miatt az egy csoportba maximálisan felvehető gyermekszámot csökkenteni szükséges.

A **2016. január 01-én** bevezetésre kerülő GYED extra módosítás (a gyermek 6 hónapos korától munkába állhat az édesanya a GYED folyósítása mellett) nem eredményezett jelentős létszámemelkedést, azonban ebben az évben megjelentek a 10 hónapos kor alatti gyermekek a napközbeni ellátásban. A két év alatti korosztály 2016-tól hasonló arányú, azonban 2018-ban emelkedés tapasztalható. A két évesnél fiatalabb gyermekek aránya 2016. év végén: 18,35% 2017. év végén: 17,59 % 2018. év végén: 19,45%

Bölcsődei férőhelyek száma (év/férőhely)

Év	2016	2017	2018
Férőhelyek száma	644	644	644
Felvett gyermekek száma (átlag)	498	502	506

A **sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése**, fejlesztő felkészítése a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi. CXCV. törvény bölcsődére vonatkozó átmeneti rendelkezése szerint 2012. december 31-ig folyhatott bölcsődei gondozás keretein belül. 2013. január 1-től kizárólag külön erre a célra létrehozott köznevelési intézmény – Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – irányításával végezhető. Ennek értelmében 2013. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára 1986-óta változatlanul **18 férőhely áll rendelkezésre a Nádastó parki bölcsődében 6 éves korig**, ahol integrált keretek között biztosított a lehetőség a korai fejlesztésre, a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger-gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei a törvényben előírt módon és óraszámokban biztosítják a gyermekek fejlesztését, melyek a gyermekek délelőtti napirendjébe ágyazva valósulnak meg. Az egyéni foglalkozások mellett csoportfoglalkozások keretében történik a gyermekek fejlesztése, ahol az ép fejlődésmentes gyermekek biztosítják a húzóerőt.

Biztosított a TSMT (tervezett szenzomotoros tréning), a kognitív fejlesztés és a zenei foglalkozás heti rendszerességgel. Szülői szervezés által kutyaterápia valósul meg heti egy alkalommal.

A korai fejlesztések esetén inkább rehabilitációról beszélünk, ami – eltérő fejlődésmentes esetén – a fejlődés útjára való ráhelyezést jelent. Ebben az életkorban az idő létfontosságú, hiszen az első évek a gyermek fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

Ellátást biztosítunk a halmozottan sérült gyermekeknek is, ami másfajta szemléletet, felkészültséget jelent az intézménynek és a szakemberek számára is.

Bölcsődéinkben mindig a gyermekek állapotának megfelelően próbálják kialakítani és megszervezni az ellátást, ezért **2018 szeptemberétől** három speciális csoportban valósult meg

a gyermekek elhelyezése, ahol egy csoportban a súlyosabb fogyatékkal élő gyermekeket helyezték el.

2017 nyarán kialakításra került a Nádastó parki bölcsődében egy tornaszoba, mely biztosítja az SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges helyszínt, melyet Önkormányzati segítséggel sikerült különböző jó minőségű fejlesztőeszközökkel ellátni és így helyet tudnak biztosítani heti egy alkalommal a „rizikó babák” és szüleik számára a TSMT torna megtanulásához is. **2016-ban 19 fő, 2017-ben és 2018-ban is 25 fő sajátos nevelési igényű gyermek** gondozása és fejlesztése valósult meg.

Családi nevelést elősegítő külön szolgáltatások

Bevezetésükre 2015 májusában került sor. A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében a bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése szerint: A bölcsőde alapellátáson túli szolgáltatásaiért legfeljebb a szolgáltatás önköltségét meg nem haladó mértékű térítés kérhető.

Időszakos gyermekfelügyelet

Az időszakos gyermekfelügyeletet két telephelyen valósítottak meg. Figyelembe véve a bölcsődék elhelyezkedését, a **XV/3-as Fő úti bölcsődében a felújítás során kialakított baba-mama szobában, vagy az üres férőhelyeken, illetve a XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődében az üres férőhelyeken.**

A több éves tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szolgáltatás nagy segítség a családoknak, és azok a gyermekek, akik időszakos gyermekfelügyelet alkalmával megismerkednek a bölcsődei élettel, sokkal könnyebben alkalmazkodnak majd ahhoz a helyzethez, amikor ténylegesen is bölcsődéssé esetleg már óvodássá válnak. 2016-tól folyamatosan emelkedik az igénybevevő családok száma.

2016-ban 36, 2017-ben 39, 2018-ban 48 család vette igénybe.

Játszócsoport

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsődei térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként játszócsoportot működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

A bölcsődében, külön játszócsoport kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A bölcsődében külön erre a célra kialakított helyiségében működik, ezért ezt a szolgáltatást a **XV/3-as Fő úti bölcsődében** tudták megvalósítani, mert ebben az intézményben volt ilyen helyiség.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszám határok figyelembevétele. A helyiség méreteit tekintve maximum 8 gyermek és szülője számára tudják biztosítani alkalmanként a szolgáltatást.

Az egyik legkedveltebb szolgáltatás, mely bevezetésekor heti 2 alkalommal működött, majd **a 2018. évben heti három alkalomra bővítettük a lehetőséget**

- **kedd: ½ 10 – ½ 12 óráig**
- **szerda: ½ 10 – ½ 12 óráig**
- **csütörtök: ½ 10 – ½ 12 óráig**

Ez a szolgáltatás alkalmas a bölcsődei, illetve óvodai közösség előkészítésére, hiszen itt a gyermekek olyan társas viselkedésekről szerezhetnek élményt a mamák biztosságot nyújtó jelenléte mellett, melyeket a későbbi szocializációs helyzetekben már önállóan kell átélniük. 2016-ban 93, 2017-ben 52, 2018-ban 62 család vette igénybe.

Só-szoba használat

A somadrin oldat belégzése jótékony hatással van a légúti megbetegedésben szenvedő gyermekekre illetve erősíti az immunrendszerüket, növeli szervezetük ellenálló képességét. A csak természetes anyagokat tartalmazó telített sóoldat a nagy párolgási felületnek hála minden motorizáció nélkül átalakítja a helyiség mikroklímáját, a szoba pedig lényegében az áldásos hatásokról közismert só-barlangokat "utánozza". Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen só-barlangba járó gyerekek ritkábban betegsznek meg, és hamarabb gyógyulnak.

Az egészséges életmódra nevelés része a bölcsődei életnek. Az intézményünkbe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a só-szobában.

Emellett módot biztosítottak arra is, hogy **a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vehyék ezt a lehetőséget.**

Két bölcsődét találtak alkalmasnak arra, hogy ezt a szolgáltatást bevezessék, az igényektől függően a hét meghatározott napjain.

XV/10-es Kontyfa utcai bölcsőde és a XV/5-ös Kavicsos közti bölcsőde.

2016-ban 6, 2017-ben 1, 2018-ban 3 igénybevétel történt.

Tervezett intézkedés: 2017. január 1-től változott a gyermekek napközbeni ellátásának rendszere. Új ellátási formák születtek, illetve alakultak át, ezáltal a gyermekek napközbeni ellátása profil tisztává vált.

Az Önkormányzat fenntartja és működteti a kerületben működő bölcsődéket, valamint minden évben megvalósulnak kisebb, vagy nagyobb felújítások, beruházások.

2015-ben bevezetésre kerültek a családi nevelést segítő külön szolgáltatásaik, melyekkel azoknak a családoknak kívánnak segítséget nyújtani, akik nem szeretnék napközbeni ellátást igénybe venni, de szívesen veszik a bölcsőde által nyújtott lehetőségeket. Szolgáltatásaik népszerűek a családok körében, egyedül a só-szoba szolgáltatást veszik kevésbé igénybe a szülők. Ennek oka leginkább, hogy terápiás céllal hozták gyermekeiket és nem preventív szolgáltatásnak tekintik. A jövőben szükséges e szolgáltatás további népszerűsítése és átgondolása, mely által a Rákospalotán élő családok számára is kialakítanák ezt a különszolgáltatást. A Fő utcai **játszócsoport** szolgáltatás **2018-tól** már heti 2 alkalom helyett **3**

alkalommal valósul meg, továbbá szeretnék a jövőben elérhetővé tenni ezt a lehetőséget a Kontyfa utcai bölcsődében is. További igény esetén az **időszakos gyermekfelügyelet** szolgáltatásukat a **Wesselényi** és **Kavicsos** közti bölcsődékben is meg tudják valósítani.

Családi napközi

A XV. kerületben - magánvállalkozás keretében – **5 családi napközi működött:**

1. **Kékmadár Óvoda és Családi Napközi,**
2. **Morzsa Családi Napközi és Sportóvoda,**
3. **Magvető Családi Napközi,**
4. **Naspolya Családi Napközi,**
5. **Iciri-piciri Családi Napközi.**

(2017. január 1-jétől a megváltozott jogszabályi keretek között - tájékoztatásuk szerint - már nem folytatják tovább tevékenységüket.)

Házi gyermekfelügyelet

A XV. kerületben 1994-óta működött a házi gyermekgondozónői szolgálat bölcsődei keretek között. A Gyvt. alapján kötelező feladatként ellátandó házi gyermekfelügyeletet 2006. január 1-jétől az Egyesített Szociális Intézmény a Házi segítségnyújtáson belül biztosítja, 2 gondozónői státusszal. „FIÓKA” Gyermek és Ifjúságléti Központ jelzése alapján látják el a feladatot, amit térítésmentesen biztosítanak a családoknak.

2015 év folyamán 3főt (egy családot) láttak el, ahol hármas ikrek ellátásában kértek segítséget. 2016-ban egyáltalán nem volt igénybe vevője ennek a szolgáltatásnak, így lehetőség nyílt a felszabaduló szabad emberi erőforrás-kapacitást átcsoportosítani a jogszabályok által előírt módon a demens betegek nappali ellátásának megszervezéséhez.

Táborok

Nyári napközis tábor

A XV. kerületi Önkormányzat az Ifjúsági- és Sportközpont keretén belül nyári napközis tábort üzemeltet. Ezen felül az önkormányzat két gyermektáborában (Bernecebaráti, Siófok), valamint az Agárdi Üdülőben biztosít nyaralási lehetőséget a gyermekek részére.

Bernecebaráti Gyermektábor

Igénybevevők száma

Év	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erdei iskola	889	750	710	668	563	529	496	968	752	767
Nyári tábor	789	654	611	580	477	536	781	741	614	630

Bérlők	148	42	158	81	147	276	7	222	0	0
Összesen	1826	1446	1479	1329	1187	1341	1284	1661	1366	1397

Siófoki Gyermektábor**Igénybevevők száma (év/fő)**

Év	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Táborozók száma	651	724	585	434	445	491	509	471	604	580

Agárdi Üdülő**Igénybevevők száma (év/fő)**

Év	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Üdülők száma	668	429	278	478	235	171	645	303	467	423

Napközis Tábor**Igénybevevők száma (év/fő)**

Év	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Táborozók száma	279	333	425	419	434	438	434	297	361	345

Óvoda és iskola

Az oktatási intézmények 2013. január 1-jétől – az óvodák kivételével – nem önkormányzati fenntartásúak. A XV. kerület tankerületében alapítvány, korlátolt felelősségű társaság és a Klebelsberg Intézményfenntartó működtet iskolát. A kerületben 13 általános iskola, 5 gimnázium, 5 középiskola, 1 alapfokú művészetoktatási intézmény működik.

Az óvodákat jobb és költséghatékony kihasználása miatt három területi egységre osztotta a Képviselő-testület. 2017. augusztus 1-től. A kerületi óvodák jelenleg 3 összevont intézményként, 19 feladat-ellátási helyen biztosítja az óvodáskorú gyermekek nevelését.

A XV. kerületi óvodások és tanulók száma (fő)

Év	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Óvoda	2 071	2 040	2 035
Általános iskolások száma	4 073	4 298	4 232
Középiskolások száma	653	1 080	1 210
Összesen:	6 797	7 418	5 442

Tervezett intézkedés: együttműködést a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, a kerületi iskolák, óvodák és a kerület szociális és gyermekvédelmi intézményei között. Az eddigiekben jól működő (programok együttes lebonyolítása, vetélkedők szervezése, stb....), az együttműködés tovább fejlesztése. Az elkövetkezendő időszakban továbbra is össze kell hangolni a gyermekek részére szervezett szabadidős és nyári programokat. Biztosítani kell a nyári táboroztatás feltételeit.

Gyermekek átmeneti gondozása

Gyvt. 45. § (1) * A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

(2) * A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy beleegyezésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

(3) * A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A tizenmegedik életévét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek átmeneti gondozását - a 7. § (2) bekezdésében foglalt kivételekkel - elsősorban helyettes szülőnél kell biztosítani. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat - a *helyettes szülői ellátás* biztosítására - a XX. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződést, míg a *gyermekek átmeneti otthoni ellátására* együttműködési megállapodással rendelkezik Újpest Önkormányzatával - 8 férőhelyre („Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona).

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában elhelyezett gyermekek ellátási napjainak száma és szolgáltatás díja

Év	2016	2017	2018
Ellátottak száma (fő)	9	7	10
Ellátási napok száma	538	462	595
Férőhely	8	8	8
Szolgáltatási díj (eFt)	15 114	15 114	16 087

Javaslat: a gyermekek átmeneti otthoni elhelyezése érdekében kötött ellátási szerződést Önkormányzatunk továbbra is fenntartja.

A családok átmeneti otthona

Gyvt. 51. § (1) * Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.

(2) * A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja.

(3) * A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőit és gyermekét,

b) * befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d) * segítséget nyújt a szülőknek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

(4) * Krízisközpontként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.

A családok átmeneti elhelyezését a **Szociális és Rehabilitációs Alapítvány** által fenntartott Szociális Gondozási Központ biztosítja, 2000. július 1-jétől ellátási szerződés alapján az Aporháza utcai intézményben. A Központ 21 családot gondoz kiléptető rendszerben. Az egyszülős és a családok átmeneti otthona 11-10 családot tud befogadni. A családoknak emellett lehetőségük van a XV. kerületben az önkormányzat által biztosított 8 db és 3 db egyéb kiléptető lakásban igénybe venni az ellátást.

A Szociális és Rehabilitációs Alapítvánnyal az ellátási szerződést az önkormányzat fenntartja és folyamatosan meghosszabbítja. Az önkormányzat a szerződés alapján 2014. január 1-jétől 18 millió forint támogatást nyújtott az Alapítvány részére, mely összeg 2018-tól 22 millió forintra emelkedett.

A XV. kerületi ellátási szerződésében ellátottak számának alakulása

Év	2014	2015	2016	2017	2018
Ellátott családok száma (fő)	70	86	52	71	89
Ebből felnőtt	125	144	86	118	157
Gyermek	158	198	113	152	184
Ellátást igénylő családok	228	245	234	221	235

A fenti táblázatban jól látható, hogy az ellátást kérő családok száma jóval meghaladja az intézményi férőhelyek számát.

Az elmúlt években a kérelmezők között megjelentek olyan új, jelentős számú családok, akiknek problémája valójában nem tartozik a gyermekvédelem szakmai profiljába (pl. bedőlt lakáshitelek), ugyanakkor lakhatásuk elvesztése és anyagi helyzetük miatt csak itt találnak megoldást gondjaikra. Egyelőre a családok átmeneti otthonán kívül más ellátási forma nem létezik, amely a szülő és gyermeke számára együttesen biztosíthatná a lakhatást.

Tervezett intézkedés: önkormányzatunk ellátási szerződés keretében továbbra is biztosítja a családok átmeneti otthonában való elhelyezés lehetőségét a rászorulóknak részére. Az alapítvány által használt épület felújítását – anyagi lehetőségeihez mérten – is biztosítja. Tovább vizsgálja a kiléptető lakások nagyobb számban való rendelkezésre bocsátásának lehetőségét.

V.

A NEM ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL VÉGZETT SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK HELYE ÉS SZEREPE A KERÜLETI ELLÁTÁSBAN

5.1 *A CIVIL SZERVEZETEK SZEREPE A SZOCIÁLIS JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG RENDSZERÉBEN*

A civil szervezetek biztosítják a társadalmi önszerveződés és érdekérvényesítés kereteit, lehetővé teszik bizonyos társadalmi problémák közösségi kezelését. Lényegükből adódóan ismerik a helyi igényeket, így olyan szolgáltatásokat is képesek létrehozni és működtetni, amelyek nem tartoznak az önkormányzat érdekeltségi körébe.

Szerepvállalásuk többféle módon valósulhat meg – önmaguk vállalhatják meghatározott feladatok ellátását, munkájukkal az önkormányzat szolgáltatásait egészíthetik ki, alternatív szolgáltatásokat kínálhatnak, vagy teljesen átvehetik bizonyos önkormányzati feladatok ellátását.

5.2 ELLÁTÁSI SZERZŐDÉSEK KÖTÉSE ÖNKORMÁNYZATI FELADAT ÁTVÁLLALÁSÁRA

A XV. kerületi Önkormányzat 2000. június 30-án ellátási szerződést kötött a **Szociális és Rehabilitációs Alapítvánnyal** a hajléktalan egyének és családok átmeneti otthoni ellátása érdekében. Az önkormányzat ezen ellátási kötelezettségét ezután az alapítvány vállalta fel úgy, hogy a működési költség mintegy egyharmadát, azaz évente 6 millió forintot kapott támogatásként. Az alapítvány minden évben kétszer beszámol a tevékenységéről az önkormányzat illetékes Bizottsága előtt, illetve ekkor számol el a részére átadott összeg felhasználásáról. Meg kell említeni, hogy az önkormányzati tulajdonban levő épületet, amelyet az alapítvány használ *Szociális Gondozási Központ* céljaira a tulajdonos térítésmentesen biztosítja. 2004-ben a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány egy a XV. kerületen kívüli telephelyén beindította a hajléktalanok számára kialakított rehabilitációs otthonát, amely annyiban változtatott a helyzeten, hogy a XV. kerület ellátási kötelezettsége alá tartozó hajléktalan egyének számára ezentúl a rehabilitációs gondozás is biztosítottá vált.

A Szociális és Rehabilitációs Alapítvánnyal az ellátási szerződést az önkormányzat fenntartja, valamint a 2016. évi jelentős felújítási munkálatokat követően Együttműködési Megállapodást is kötöttek a XV. kerületi Gazdasági Működtetési Központtal.

A XV. kerületi Önkormányzat ellátási szerződést kötött a kötelezően végzendő szociális szolgáltatások közül a közösségi ellátás (2009. január 1-től nem kötelező feladat) nyújtására a Humán Sztráda Kft.-vel, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek nappali ellátásának biztosítására a Félúton Alapítvánnyal kötött megállapodást. Ugyancsak a Félúton Alapítvány biztosítja a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek átmeneti otthoni elhelyezését is (lásd előzőekben).

5.3 PÁLYÁZATOK ÉS EGYÉB TÁMOGATÁSOK SZOCIÁLIS CÉLÚ CIVIL SZERVEZETEK RÉSZÉRE

Az XV. kerületi Önkormányzat anyagilag folyamatosan támogatja a kerületben működő civil szervezeteket, alapítványokat. Évente ír ki pályázatot számukra, amelyek esetleges megnyerésével jelentős összeghez juthatnak. 2013-ban 8 millió forint, 2014. évtől minden évben a pályázattal feltételek teljesítésével újabb 10 millió forint állt rendelkezésre, e célra. Az Önkormányzat éves költségvetési rendeletében biztosítja a civil szervezetek részére nyújtható vissza nem térítendő pénzügyi támogatás keretösszegét.

A Tanácsadó (civil) Kollégiumi (a továbbiakban: Kollégium) tagok választása régi hagyomány már a kerületben. A polgármestert a megalapozott döntés előkészítése érdekében öt tagból és kettő póttagból álló Tanácsadó Kollégium támogatja.

A Kollégium tagjait a Budapest XV. kerület Díszpolgára Cím, valamint a Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Érdemérem Díj kitüntetettjei közül a Képviselő-testület kéri fel.

A Kollégium megbízatása 1 évre szól.

A Kollégiumot minden év február 28-ig kell felkérni.⁶²

Tervezett intézkedés: a pénzügyi segítség mellett különösen fontos, hogy élő kapcsolatban legyen az önkormányzat a különböző civil szervezetekkel, mivel olyan információkkal, tanácsokkal tudják egymást ellátni, amely mindkét fél számára hasznos lehet bizonyos helyzetek, problémák átlátásában, megoldásában. Az XV. kerületi Önkormányzat folyamatosan kezdeményezi a kapcsolattartást a kerületi kötődésű civil szervezetekkel, hogy kölcsönösen, egymást támogatva legyenek képesek a lakosság, illetve az érintett célcsoportok érdekeit biztosítani, tudjanak számukra segítséget nyújtani.

5.4 HELYI SZOCIÁLPOLITIKAI KERESZTAL

Szt. 58/B. § (2) A 2000 fő feletti lakosságszámú települési önkormányzat vagy társulás, illetve a fővárosi önkormányzat helyi szociálpolitikai kerekasztalt hoz létre, különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére. A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, tagjai a helyi önkormányzat, illetve a társulás területén szociális intézményeket működtető fenntartók képviselői, továbbá a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.

Az 1993. évi III. törvényben előírt kötelezettségének eleget téve a XV. kerületi Önkormányzat 2004. év októberében megalakult a *Szociálpolitikai Kerekasztal*⁶³, az alakuló ülésén elfogadta

⁶² 4/2011. (II.22.) önkormányzati rendelet a civil szervezetek pályázati önkormányzati támogatásáról.

⁶³ 15/2004. (IV. 14.) ök. rendelete

ügyrendjét és megtárgyalta a XV. kerületi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió képviselő-testület elé kerülő vitaanyagát.

2008 első félévében a Szociálpolitikai Kerekasztal megvitatta a nyugdíjasok helyzetét és vizsgálta a megoldandó problémákat. Ezen az ülésen tekintette át és véleményezte a XV. kerületi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programját. A második félévben tudomásul vette a kerületi idősgondozásban bekövetkezett változásokat, és elfogadta az ezzel kapcsolatos új feladatokról és tennivalókról szóló tájékoztatást. Megtárgyalásra és elfogadásra javasolta a képviselő-testületnek a XV. kerület Szolgáltatástervezési Konceptióját. Tudomásul vette a hajléktalanok téli krízisellátásáról szóló tájékoztatást.

2009. évben Szociálpolitikai Kerekasztal megvitatta a XV. kerületi Önkormányzat közfoglalkoztatási tervének tervezetét és a munkanélküliek együttműködésének szabályairól szóló önkormányzati rendelet-tervezetet, amelyet a Képviselő-testületnek megtárgyalásra és elfogadásra javasolt, valamint elfogadta a HPV vírus elleni oltás önkormányzati támogatásáról szóló tájékoztatást

2010. évben szintén a közfoglalkoztatási terv megvitatására került sor, melyet megtárgyalásra és elfogadásra javasoltak a Képviselő-testületnek. A Szociálpolitikai Kerekasztal elfogadta a Fővárosi Önkormányzat Szolgáltatástervezési Konceptiójáról és a kerület Szociális térképéről szóló tájékoztatást.

2011. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megvitatta megtárgyalásra és elfogadásra javasolta a képviselő-testületnek a XV. kerület aktualizált és felülvizsgált Szolgáltatástervezési Konceptióját.

2012. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megtárgyalta a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok időarányos végrehajtását, valamint tájékoztatás hangzott el a kerületi szociális ellátórendszerben történő változásokról és a kerületi kormányhivatalok kialakításáról.

2013. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal elfogadta a Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatának tapasztalatairól szóló tájékoztatást, és a Helyi Esélyegyenlőségi Programot. A Szolgáltatástervezési Konceptió és a Helyi Esélyegyenlőségi Program egymással összhangban egymást erősíti.

2014. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal elfogadta a Szociális térkép bemutatását, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi program időarányos teljesítéséről szóló tájékoztatást és meghallgatta a 2014. évi szociális támogatások, valamint a 2015. évre várható változásokról szóló tájékoztatást.

2015. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megtárgyalta a kerületi szociális szolgáltatásokról és Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatáról szóló tájékoztatást egyhangúan elfogadta, támogatta.

2016. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megtárgyalta a Szolgáltatástervezési Koncepcióban meghatározott feladatok időarányos végrehajtását, tájékoztatás hangzott el a kerületi lakásgazdálkodási, lakáspolitikai koncepció terveiről, valamint a szociális ellátórendszerben történő folyamatos változásokról.

2017. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megtárgyalta a kerületi szociális szolgáltatásokról és Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizgálatáról szóló tájékoztatást, melyet egyhangúan elfogadott és támogatott.

2018. évben a Szociálpolitikai Kerekasztal megtárgyalta és elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálati anyagát, egyhangúan támogatta a 2019-2023 évekre szóló a HEP Intézkedési tervében megfogalmazott célkitűzések tervezett időarányos teljesítését.

Tervezett intézkedés: a Kerekasztal a jövőben, évente legalább egy alkalommal, illetve szükség szerint ülésezzen.

VI.

STRATÉGIAI KIHÍVÁSOK A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSÉBEN

6.1 A szociális ellátórendszer SWOT analízise	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> - Szakmai elhivatottság - együttműködési készség, partnerség, - a nyílt kommunikáció, a demokratikus légkör a munkahelyeken - jól képzett szakemberek, akik rugalmasak, innovatívak, nyitottak, - szakmai és szakmaközi kommunikációs csatornák megléte a tapasztalatok gyűjtése, - a kliensek bizalmának megnyerése, - empatikus probléma megoldás, - a szakemberek reális énképe, önértékelése, - a kiégés (burn out) szindróma megelőzési szándéka, a dolgozók közti támogató eszmecsere segítségével, - technikai lehetőségek fejlődése, elterjedése hozzáférhetőbbé teszi a szolgáltatásokat, - az esélyegyenlőségi kérdések előtérbe helyezése segítheti a szemléletváltás. 	<ul style="list-style-type: none"> - ellátottak és gondozottak zártsága, bizalmatlansága, - az új típusú szolgáltatások iránti bizalmatlanság, - kedvezőtlen, és lassan javuló infrastrukturális adottságok, - a szakma alacsony társadalmi presztízse, - gyakran változó, nem összehangolt jogi környezet, - finanszírozás kiszámíthatatlansága, - helyi források bevonhatóságának hiánya, - alacsony bérek, - önkéntesek hiánya, - fluktuáció gyakorisága.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> - humán erőforrásokkal való jobb gazdálkodás, - képzések, továbbképzések, szakmai kapcsolati háló felhasználása az ismeret-és tapasztalatszerzésre, - új szolgáltatások bevezetése, - a meglévő szolgáltatások szélesebb körben való megismertetése, - civil szervezetekkel való együttműködési lehetőségek felkutatása, felhasználása, - szervezési feladatok ellátásának jobbitása, - az intézmények tevékenységének publikációja a közvélemény hiteles tájékoztatása, - kritikák, vélemények szisztematikus összegyűjtése, figyelembe vétele, - az intézmények alkalmazottainak egyénre szabottabb ösztönző rendszer kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> - a működés túlbürokratizálódása, - normatív támogatás elégtelensége, - fluktuáció a humán erőforrás tekintetében, - pályaelhagyás, - túlszabályozottság, - a személyi és tárgyi feltételek folyamatos fenntartása, javítása gazdasági akadályba ütközik, - szigorodó EU követelmények az intézményekkel szemben, - a rossz anyagi helyzet miatti és egészségi és mentális leépülés, - a népesség fogyást nem sikerül megállítani.

6.2 A TERVEZETT TENNIVALÓK, CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA ÉS A TOVÁBBI FELADATOK KIJELELÉSE

Hozzáférhető, valós szükségleteken alapuló emberközeli szolgáltatások fejlesztése, a hiányzó alapellátási és intézményi formák kiépítése, illetve a már létezők korszerűsítése, az egyes ellátásoknál megjelölt feladatok elvégzésével. Az ágazat megtartó erejének erősítése, humán erőforrásának fejlesztése, a szociális képzések és igazgatás korszerűsítése. A szociálpolitikai ellátások családi funkciók megőrzését szolgáló szerepének fejlesztése a családsegítő

szolgáltatások erősítésével, a család és munkahely összeegyeztetését segítő szolgáltatások kialakításával, a gyermekek családban nevelkedésének fokozott támogatásával. A szociálpolitikai ellátások társadalmi integrációt szolgáló szerepének erősítése: a fogyatékossgal élők, pszichiátriai betegeket, szenvedélybetegeket segítő szolgáltatások fejlesztésével, a hajléktalan ellátás fejlesztésével, az igényekre reagáló, új segítő szolgáltatások biztosításával. A nem állami részvétel erősítése mind a szolgáltatások, mind pedig a döntés – előkészítés terén (civil részvétel az alapellátásban és szakellátásban, önkéntes munka), partnerségi kapcsolatok kialakítása, érdekegyeztetés.

A jövőkép kialakításához számításba kell venni a várható változásokat: A gazdasági válság kettős hatását kell ellensúlyozni – egyrészt a lakosság életkörülményei romlanak, a rosszabb élethelyzetű családoké erőteljesebben – pl. munkanélküliség, a rezsihátralék növekedése. Ugyanakkor az ellátórendszer finanszírozása is szűkül, ily módon a jövőben feltételezhetően egyre nagyobb terhet jelent a kerületnek a támogatások fenntartása.

Ennek függvényében érdemes meghatározni a további prioritásokat, melyekre a kerület vezetése a jövőben hangsúlyt kíván fektetni.

Továbbgondolásra érdemesnek tartott területek:

- a kerület előregedésével összefüggő tennivalók meghatározása,
- a helyi kisközösségek erősítésére irányuló törekvések támogatása,
- a szakképzett munkaerőhiány hatásainak elemzése,
- a lakhatás problémakörének elemzése,
- az eladósodás kezelésére teendő intézkedések.

A szociális szolgáltatáshoz kapcsolódó önkormányzati feladatok:

- az Szt. valamint a végrehajtási rendeletek várható módosításai, továbbá a megváltozott társadalmi környezet kapcsán előkészíteni és elvégezni az önkormányzati szociális tárgyú rendeletek módosítását,
- pályázatfigyelés és a szükséges pályázati önrész biztosítása az éves költségvetésben,
- a szociális és gyermekvédelmi intézmények szakmai tevékenységének évenkénti értékelése,
- a szolgáltatástervezési koncepcióban megfogalmazottak megvalósulása érdekében intézkedések megtétele,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal összehívása évente,
- a lakosság körében igényként felmerülő szociális szolgáltatások lehetőségének tervezése és vizsgálata,
- a szociális szolgáltatások folyamatos reklámozása a helyi médiumokban, hiszen sok kerületi polgár még mindig nem ismeri a már jelenleg is rendelkezésre álló lehetőségeket, szolgáltatásokat,
- kerületi szociális térkép felülvizsgálata,
- a kerületi időügyi program felülvizsgálata,
- civil szervezetekkel való szoros együttműködés fenntartása,

- Szociális Városközpont működtetése,
- a Fióka áthelyezése az Árendes közli óvoda épületbe,
- Helyi Esélyegyenlőségi Program folyamatos teljesítésének figyelemmel kísérése, felülvizsgálat 2020-ban,
- a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata 2021. évben.

VII.

7.1 SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁSOK FINANSZÍROZÁSA

A XV. kerületi Önkormányzat az elmúlt években az alábbi táblázatban megtekinthető összegeket fordította szociális és gyermekvédelmi intézményeinek a fenntartására. A 6. számú mellékletben láthatók a nyertes pályázatok.

Egyesített Szociális Intézmény (eFt)

Év	Működési bevétel, saját, pályázat	Állami támogatás	Önkormányzati támogatás	Összesen
2008	54 506	189 351	395 957	639 814
2009	62 284	193 346	372 163	627 793
2010	81 912	162 086	431 212	675 210
2011	78 910	174 034	444 082	697 026
2012	78 054	177 378	387 755	643 187
2013	90 570	204 069	366 352	660 991
2014	89 209	159 241	353 842	612 292
2015	89 161	192 923	392 830	674 914
2016	101 680	147 203	489 491	738 374
2017	67 513	239 057	475 502	782 072
2018	118 707	244 420	467 535	830 662

Egyesített Bölcsődék (eFt)

Év	Működési bevétel, saját, pályázat	Állami támogatás	Önkormányzati támogatás	Összesen
2008	46 619	203 601	269 610	519 830
2009	50 872	213 183	245 020	509 075
2010	56 640	203 671	299 823	560 134
2011	59 943	214 671	262 044	536 658

Budapest Főváros XV. kerület Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata 2019

2012	58 564	227 053	264 532	550 149
2013	14 211	184 784	239 933	438 928
2014	12 803	181 416	288 081	482 300
2015	16 256	229 235	269 708	515 199
2016	15 484	219 020	347 071	581 575
2017	19 551	297 278	346 532	663 361
2018	19 253	421 937	394 951	836 141

VIII.

1. számú melléklet

M e l l é k l e t e k

Kapcsolódó legfontosabb jogszabályok jegyzéke:

1. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
2. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
3. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
4. a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
5. a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
6. a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv.
7. a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről 188/1999. (XII.16.) Korm. rendelet,
8. a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet,
9. a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet,
10. a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet,
11. A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet,
12. 1/2004 (01.30.) ök. rendelete a szociális és gyermekvédelmi pénzbani és természetbeni ellátásokról,
13. 5/2015.(II. 5.)⁶⁴ önkormányzati rendelete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól,
14. 41/2003. (XII.8.) ök. rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról,
15. 27/2004. VI.9. ök. rendelete a lakásfenntartási támogatásokról,
16. 7/2005. (Iv.4.) ök. rendelete a szociális szolgáltatásokról,

⁶⁴ Elfogadta a Képviselő-testület 2015. január 29-i ülésén. Hatályos 2015. március 1. napjától.

2. melléklet

LÉTMINIMUM ÉRTÉKEK⁶⁵

A létminimum kiszámításának nemzetközileg elfogadott tematikája van. Magyarországon az ún. normatív számítást alkalmazzák, amely azt jelenti, hogy számítás alapja az élelmiszerfogyasztás értéke. Magyarországon az élelmiszer-normatíva alapja az Országos Élelmiszer- és Táplálkozástudományi Intézet által összeállított élelmiszerkosár. A létminimum, az élelmiszer-normatíva körüli értékben élelmiszert fogyasztó háztartások összes személyes kiadásának, havi átlagos értéke.

A létminimum fontos mérőszáma egy ország gazdasági erejének, illetve jól mutatja a lakosság életszínvonalának a szintjét. A létminimum az, az összeg, amelyből egy ember, közepes fizikai igénybe vétel mellett fedezni tudja a szükséges tápanyag,- vitamin és ásványi anyag szükségletét, illetve az alapvető egészségügyi szükségleteket. Arról természetesen Magyarországon is viták folynak, hogy ez az összeg a gyakorlatban is elegendő-e ahhoz, hogy egy ember legalább a legalapvetőbb szükségleteit betöltse a segítségével.

A létminimum összege nem egyforma egy felnőtt, munkaképes ember esetén, és egy gyermek, vagy egy nyugdíjas esetén. Az első felnőtt értéke a számításokban 1, a többi felnőtté 0,75, az első 14 évnél fiatalabb gyermek értéke 0,65, a második 14 éven aluli gyermeké 0,5, és a harmadik, és minden további 14 éven aluli gyermek értéke ebben a számításban 0,4. Így viszonylag egyszerűen ki lehet számítani egy család létminimum szükségletét.

A 2016. évre elvégzett létminimum számítás szerint 1798 háztartásállománya tehát – 1 millió 384 ezer fogyasztási egységet képviselt. Ennek az adatnak és e háztartások előbb idézett havi 122,6 milliárd Ft-os kiadási összegének egybevetéséből következően hányadosként adódott az átlagos érték. **2016-ban** a létminimum egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke havonta **88 619 Ft** volt. A háztartástípusonkénti létminimum-értékeket a fogyasztási egységek háztartástípusonkénti száma és az egy fogyasztási egységre számított átlagos érték szorzata adja. A tipikus, azaz két aktív korú személyből és két gyermekből álló háztartás létminimumértéke 256 995 Ft-nak felelt meg. E háztartásban az egy főre jutó átlagos létminimumérték 64 249 Ft volt. A különböző háztartástípusokra érvényes egy főre számított értékek 2016-ban a 71,8 ezer Ft-os átlag körül, az 55 ezer és 88,6 ezer Ft közötti sávban szóródtak.⁶⁶

(2016 év óta a KSH nem végez létminimum számításokat.)

Az egy egyfős aktív korú háztartás létminimum-értéke **2018-ban nettó 94 820 forint lett**, szemben a **2017-es 90 450 forinttal**. Két felnőtt és két gyerek esetében háztartásonként **nettó**

⁶⁵ Forrás: <http://www.blogolod.com/mennyi-lesz-a-letminimum-2015-ben-meglehet-elni-belole.html>

⁶⁶ Forrás: <http://www.policyagenda.hu/uploads/files/L%C3%A9tminimum%202016.pdf>

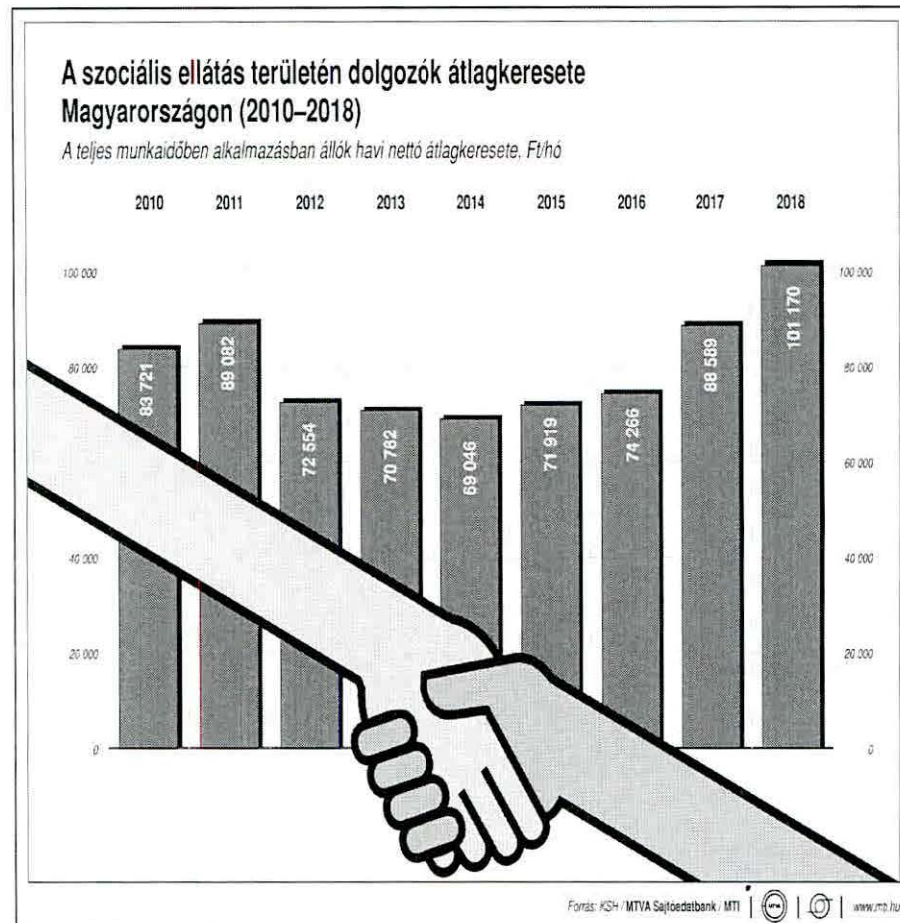
274 978 forint volt tavaly, 2017-ben a 262,3 ezer forint. Egy nyugdíjas esetében **85 338 forint** ezt az összeg, míg **2017-ben 81,4 ezer forint** volt - jelentette be Kiss Ambrus, a Policy Agenda ügyvezetője a "Bérfelzárkózás Magyarországon - az elmúlt tíz év mérlege régiós összehasonlításban" című konferencián.

Az úgynevezett társadalmi minimum egy ember számára havonta 121,35 ezer forint, míg egy négytagú család esetében 351,9 ezer forint. Ez szerény fogyasztási szintet jelent, az alapvető szükségletek kielégítésén felül, racionális gazdálkodás mellett olyan javak és szolgáltatások fogyasztására nyújt lehetőséget, amelyek a gazdasági, társadalmi, kulturális fejlettség adott szintjén már tömegigénnyé váltak. Ez a minimum némi átcsoportosítási, tartalék lehetőséget is ad rendkívüli esetekre - fogalmaz a Policy Agenda (PA). A létminimum ezzel szemben semmilyen megtakarításra nem ad lehetőséget, legfeljebb arra, hogy az ember valahogy - nagyon szerény módon - kihúzza a hónap végéig.

Magyarországon 2017-ben az emberek 30 százaléka élt olyan háztartásban, amely nem érte el a létminimumot.⁶⁷

⁶⁷ https://www.napi.hu/magyar_gazdasag/ber-fizetes-letminimum-munka.686401.html

A szociális területen dolgozók átlagkeresete⁶⁸

⁶⁸ <https://profitline.hu/Mennyit-keresnek-a-szocialis-ellatas-területen-dolgozok-391272>

NYERTES PÁLYÁZATOK

4. melléklet

• **BÖLCSŐDE**

Év	Pályázatot kiíró	Pályázat témája	Intézmény	Elnyert támogatás összege (eFt)	Önrész, saját forrás (eFt)
2008	KMOP – 4.5.2./A	Férőhely-bővítés	Kavicsos közti bölcsőde	70.000	-
2009	Önkormányzati és Igazságügyi Min.	Infrastrukturális fejlesztés (tocsogó, fűvesítés, bicikliút)	Bezsilla utcai, Wesselényi utcai, Nádastó parki bölcsődék	8.000	2.000
2010	Önkormányzat	Vagyonvédelmi (beléptető rendszer kiépítése)	Kavicsos közti bölcsőde	235	-
2012	KMOP-4.5.2-11 2012-0032	Férőhely bővítés és komplex bölcsőde felújítás	Fő utcai bölcsőde (Fő u. 33-35.)	134.694	88.853
2014	XV. ker Önkormányzat Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési Ifjúsági és Sport Bizottság	„Egészségnap a bölcsődében”	XV/2 Bezsilla u XV/3 Fő út XV/5 Kavicsos XV/6 Wesselényi XV/10 Kontyfa XV/12 Nádastó	600	-
2016	XV. ker Önkormányzat Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési Ifjúsági és Sport Bizottság	„Egészségnap a bölcsődében”	XV/2 Bezsilla u XV/3 Fő út XV/5 Kavicsos XV/6 Wesselényi XV/10 Kontyfa XV/12 Nádastó	451	-
2017	XV. ker Önkormányzat Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési Ifjúsági és Sport Bizottság	„Egészségnap a bölcsődében”	XV/2 Bezsilla u XV/3 Fő út XV/5 Kavicsos XV/6 Wesselényi XV/10 Kontyfa XV/12 Nádastó	295	-
2018	XV. ker Önkormányzat Köznevelési,	„Egészségnap a bölcsődében”	XV/2 Bezsilla u XV/3 Fő út XV/5 Kavicsos	315	-

	Kulturális. Közművelődési. Rendezvényszer vezési Ifjúsági és Sport Bizottság		XV/6 Wesselényi XV/10 Kontyfa XV/12 Nádastó		
Összesen:				214 590	90 853

• **EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY**

Év	Pályázatot kiíró	Pályázat témája	Intézmény	Elnyert támogatás összege (eFt)	Önrész, saját forrás (eFt)
2008	Szoc. és Családügyi Min.	Módszertani központ	FIÓKA	3.900	-
2008	Hajléktalan Emberekért Közalapítvány	Élelmiszer-beszerezés	Nappali melegedő	400	-
2008	Hajléktalan Emberekért Közalapítvány	Lakhatási támogatás hajléktalanoknak	Nappali melegedő	3.300	-
2009	Szoc. és Családügyi Min.	Módszertani központ	FIÓKA	3.900	-
2010	Nemzeti erőforrás Min.	Módszertani központ	FIÓKA	2.600	-
2010	Hajléktalan Emberekért Közalapítv.	Melegedő hétvégi nyitvatartása	Nappali melegedő	2.000	-
2011	SZCSM	Módszertani Központ	FIÓKA	3.900	-
2011-2012	Nemzeti Erőforrás Min.	Módszertani feladatok ellátása	FIÓKA	6.500	-
2011-2012	Hajléktalan Közalapítv.	Hétfégi nyitvatartás	Nappali melegedő	800	-
2012	Emberi Erőforrás Miniszt.	Módszertani feladatok ellátása	FIÓKA	1 300	-
2012	Hajléktalan Közalapítv.	Hétfégi nyitva tartás melegedőben	Nappali melegedő	1 110	-

2012	TÁMOP 5.3.3-11/1-2011-0005	„Visszamegyek valahogy a kályhához”	ÚCSSZ Nappali melegedő	15 408	-
Összesen:				41 818	-

Év	Pályázatot kiíró	Pályázat témája	Intézmény	Elnyert támogatás összege (eFt)	Önrész, saját forrás (eFt)
2013	Emberi Erőforrás Miniszt.	Módszertani feladatok ellátása	FIÓKA	1 300	-
2013	XV. ker. Önkorm.	Idősek klubjai év végi rendezvények	Idősek Klubjai	315	-
2013	Hajléktalanokért Közalapít.	Nappali melegedő munkanapokon túli nyitva tartásának tám.	Nappali melegedő	1 100	-
2013	XV. ker. Önkorm.	Táncsop. támogatása	Aranytopán táncsop. Arany klub	150	-
2013-2014	ESZA	Zsókavár akcióterületen fiatalok tábora szervezése	Újpalota Családsegítő Szolgálat	1 679	-
2013	NRSZH	Szociális foglalkoztatás támogatása	ÉNO	15 829	-
2013	NRSZH	Utcai szociális munka támogatása	Hajléktalan ellátás	6 720	-
2014	ESZA	Zsókavár akcióterületen klubfogl. a kerületi fogyatékkal élő felnőttekkel	ÉNO	688	-
2014	ESZA	Speciális művészeti fesztivál	ÉNO	3 500	-
2014	Hajléktalanokért Közalapítvány	Nappali melegedő munkanapokon túli nyitva tartásának tám.	Nappali melegedő	1 305	-

2014	ESZA	Közösségteremtő, közösségi művelődést segítő programok súlyosan sérült embereknek	FENO	400	-
2014	ESZA	A munka világa – Állás és Képzési Börze, álláskereső tréning	MUFTI	905	-
2014	NRSZH	Szociális foglalkoztatás támogatása	ÉNO	12 802	-
2014	NRSZH	Szociális foglalkoztatás támogatása	ÉNO	1 488	-
2014	NRSZH	utcai szociális munka támogatása	Hajléktalan ellátás	6 720	-
Összesen:				54 901	-

Év	Pályázatot kiíró	Pályázat témája	Intézmény	Elnyert támogatás összege (eFt)	Önrész, saját forrás (eFt)
2015	VICTORIA A GYERMEKEKÉ RT Egészségvédelmi Közhasznú Alapítvány	Megelőzést, gyógyítást, gondozást, rehabilitációt szolgáló eszköz, gép, berendezés megvásárlása.	FENO	278	-
2015	XV. ker. Önkormányzat	Közművelődési és sport célú pályázat, Adventi Koncert.	ÉNO	200	-
2015	NRSZH	Szociális foglalkoztatás támogatása	ÉNO	15 606	-
2015	NRSZH	Utcái szociális munka támogatása	Hajléktalan ellátás	6 720	-
2016	NRSZH	Szociális foglalkoztatás támogatása	ÉNO	15 369	-
2016	NRSZH	Utcái szociális munka támogatása	Hajléktalan ellátás	6 500	-

2016	XV. ker. Önkormányzat KKB	Intézmények által szervezett rendezvények támogatása	Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ	150	14.6
2016	XV. ker. Önkormányzat KKB	Intézmények által szervezett rendezvények támogatása	FENO	200	35
2016	XV. ker. Önkormányzat KKB	Intézmények által szervezett rendezvények támogatása	MUFTI	150	-
2016	XV. ker. Önkormányzat KKB	Intézmények által szervezett rendezvények támogatása	ÉNO	107	173.4
Összesen:				45 280	223

Év	Pályázatot kiíró	Pályázat témája	Intézmény	Elnyert támogatás összege (eFt)	Önrész, saját forrás (eFt)
2017	SZGYF	Szociális foglalkoztatás	ÉNO	3 842	-
2017	SZGYF	Fejlesztő foglalkoztatás	ÉNO	9 706	-
2017	NRSZH	Utcai szociális munka fejlesztése	Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat	1 000	-
2017	Hajléktalanokért Közalapítvány	Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése	Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat	182	-
2017	SZGYF	Utcai szociális munka fejlesztése	Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat	3 745	-
2018	Belügyminisztérium	Nappali Melegedő hosszabbított nyitvatartásának támogatása	Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat	1 780	-
2018	SZGYF	Fejlesztő Foglalkoztatás	ÉNO	9 934	-
2018	SZGYF	Fejlesztő Foglalkoztatás módosítás	ÉNO	599	-
2018	XV. kerületi Önk. KKB	Intézmények által szervezett	FENO	50	-

		rendezvények támogatása			
Összesen:				30 838	-

FÜGGELÉK

A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, településenként

(2017. 01. 20-i állapot szerint)

Főváros

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató** %	Arányszám***
BUDAPEST 01. KER.	191	71	40	38	24	16 482	1,16	0,27
BUDAPEST 02. KER.	480	173	102	95	82	52 308	0,92	0,22
BUDAPEST 03. KER.	1 124	339	293	211	144	83 732	1,34	0,32
BUDAPEST 04. KER.	1 595	578	269	176	412	69 276	2,30	0,54
BUDAPEST 05. KER.	162	52	31	38	19	17 834	0,91	0,22
BUDAPEST 06. KER.	453	153	77	60	100	26 852	1,69	0,40
BUDAPEST 07. KER.	565	165	111	85	97	39 514	1,43	0,34
BUDAPEST 08. KER.	1 088	353	152	112	379	53 208	2,04	0,48
BUDAPEST 09. KER.	1 055	318	130	85	242	38 680	2,73	0,65
BUDAPEST 10. KER.	1 170	386	175	129	290	51 737	2,26	0,53
BUDAPEST 11. KER.	1 275	509	217	182	227	83 421	1,53	0,36
BUDAPEST 12. KER.	417	150	76	58	78	34 388	1,21	0,29
BUDAPEST 13. KER.	1 599	489	285	201	346	77 307	2,07	0,49
BUDAPEST 14. KER.	1 685	650	265	156	287	73 992	2,28	0,54
BUDAPEST 15. KER.	1 084	389	194	138	215	54 188	2,00	0,47
BUDAPEST 16. KER.	810	302	150	136	129	46 695	1,73	0,41
BUDAPEST 17. KER.	1 201	493	214	173	234	59 652	2,01	0,48
BUDAPEST 18. KER.	857	213	232	145	102	67 226	1,27	0,30
BUDAPEST 19. KER.	580	139	154	102	58	40 393	1,44	0,34
BUDAPEST 20. KER.	1 171	363	178	147	284	43 214	2,71	0,64
BUDAPEST 21. KER.	1 259	389	232	148	225	51 997	2,42	0,57
BUDAPEST 22. KER.	625	256	87	88	133	35 693	1,75	0,41
BUDAPEST 23. KER.	437	95	61	44	108	16 784	2,60	0,61
Főváros	20 883	7 025	3 725	2 747	4 215	1 134 573	1,84	0,43

* Munkav. korú népes. fő - a KSH népszámlási ill. népességnyilvántartási adatai 2015.01.01-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

**A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint,
településenként**
(2018. 01. 20-i állapot szerint)

Főváros

Főváros települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató** %	Arányszám***
BUDAPEST 01. KER.	149	55	33	34	13	16 460	0,91	0,23
BUDAPEST 02. KER.	440	138	109	85	62	51 893	0,85	0,21
BUDAPEST 03. KER.	949	289	280	174	110	82 701	1,15	0,29
BUDAPEST 04. KER.	1 329	489	235	157	316	68 251	1,95	0,49
BUDAPEST 05. KER.	125	37	33	24	22	17 569	0,71	0,18
BUDAPEST 06. KER.	399	120	81	57	67	26 713	1,49	0,38
BUDAPEST 07. KER.	403	95	106	62	59	38 745	1,04	0,26
BUDAPEST 08. KER.	828	228	147	101	260	52 735	1,57	0,40
BUDAPEST 09. KER.	742	225	128	84	116	38 627	1,92	0,48
BUDAPEST 10. KER.	896	314	177	98	196	51 067	1,75	0,44
BUDAPEST 11. KER.	1 007	333	226	135	149	82 210	1,22	0,31
BUDAPEST 12. KER.	367	129	74	49	85	33 833	1,08	0,27
BUDAPEST 13. KER.	1 263	405	323	163	246	76 791	1,64	0,41
BUDAPEST 14. KER.	1 554	614	244	138	222	73 100	2,13	0,54
BUDAPEST 15. KER.	928	327	166	105	189	53 657	1,73	0,44
BUDAPEST 16. KER.	685	258	153	122	92	46 512	1,47	0,37
BUDAPEST 17. KER.	927	381	187	149	183	59 166	1,57	0,40
BUDAPEST 18. KER.	743	131	207	121	67	66 696	1,11	0,28
BUDAPEST 19. KER.	434	91	108	70	48	39 849	1,09	0,28
BUDAPEST 20. KER.	938	239	148	117	172	43 702	2,15	0,54
BUDAPEST 21. KER.	957	304	174	141	114	51 208	1,87	0,47
BUDAPEST 22. KER.	504	196	82	75	94	35 350	1,43	0,36
BUDAPEST 23. KER.	283	73	48	32	62	15 789	1,79	0,45
Főváros	16 850	5 471	3 469	2 293	2 944	1 122 624	1,50	0,38

* Munkav. korú népes. fő - a KSH népszámlási ill. népességnyilvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)
 ** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában
 *** Arányszám - a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

Jegyzőkönyv

a Szociálpolitikai Kerekasztal 2019. évi tanácskozásáról

Időpont: 2019. szeptember 26. de. 09.00 óra

Helyszín: Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Polgármesteri Hivatal - Díszterem

Téma: a Budapest Főváros XV. kerületi Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
2019. évi felülvizsgálata

Jelenlévők: - jelenléti ív mellékelve

Reiszné Naszádi Magdolna főosztályvezető asszony a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője köszönti a meghívottakat, majd ismerteti a tanácskozás célját.

Értékeli az elmúlt két évet melyben több szakmai elismerés is igazolja a szociális ágazatban dolgozók jól végzett munkáját. **Jószolgálati Díjat** kaptak az elmúlt évben az ESZI (FENO) Fejlesztő Gondozó Központ intézményegységének munkatársai, ebben az évben pedig a kerületünkben működő Szociális és Rehabilitációs Alapítvány (SZÉRA) Családok Átmeneti Otthonainak munkatársai. Ismerteti a kerület főbb demográfiai jellemzőit, a kerület lakosságának összetételét, az itt élő emberek életminőségét befolyásoló tényezőket, valamint az elmúlt két évben tapasztalható változásokat.

Kérdezi a jelenlévő intézmények vezetőit, változott e valami a nyárvégi jelentéseikhez viszonyítottan.

Gráczer Irma Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) igazgatója az ágazatban dolgozó szakemberek váratlan élethelyzeteiről beszél, amelyek előidézik az elvándorlást, vidékre költözést a kedvezőbb életkörülmények kialakításának reményében. Elmondja, hogy milyen nehézségekkel kellett szembenézniük ebben az évben, amikor a betervezett szervezetfejlesztéseikről le kellett mondaniuk, ugyanakkor a szolgáltatás minőségét igyekeztek megőrizni.

- Sikeresnek ítéli meg a demens ellátás bevezetését, megállapítja, hogy a szolgáltatás fejlődése szerint éppen megfelelő a létszám, vagyis a 12 férőhely kialakítása. A tendencia szerint rendkívül magas számban várható, a fejlett országokat érintő probléma megoldására készülni kell, továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak az időskori szolgáltatások fejlesztésére.
- Küzdelmesnek tartja a Gondozó Ház (átmeneti ellátás) 12 férőhelyének ellátási problémáit az esetenkénti „bedugulást” és a belátható távon belüli megszűnést, valamint a kivezetés ütemezését. (2022. december 31.)
- FONTOS változást jelentene - a **támogatott lakhatás** bevezetése hosszú távra tervezéssel, a „Befogadó település” szakmai színvonalát szolgáltatásainak minőségi megítélését növelné;

- Az ÉNO férőhelyeinek bővítését indokolja az évek óta tartó viszonylag magas számú (14fő) várakozói lista, mely fejlesztés a minimum feltételek teljesítéséhez is több milliós költségek tervezését teszik szükségessé.

A közfoglalkoztatás helyi szerepéről **Szögi Andrea** a Palota -15 NKft. és **Bokor István Béla** a Répszolg NKft. ügyvezető igazgatói beszéltek.

Szögi Andrea a Palota -15 NKft. ügyvezető igazgatója elmondja, hogy nem csak kerületi programban, hanem országos programokban is benne vannak. A 2014-ben 130-150 fővel induló közfoglalkoztatottak létszáma mára már kb. 10 főre csökkent. Valójában az egészségkárosodottak maradtak ebben a foglalkoztatási formában, az aktív piaci foglalkoztatás szinte beszipantotta a valamikori munkanélküliséggel küzdő aktív korúakat.

Ez így sikertörténetnek mondható, hiszen a foglalkoztatásba való visszavezetés volt a kitűzött cél. Sokan kerültek közülük közintézményekbe. A megmaradt 8-9 fő takarításra kertgondozásra van kihelyezve, mivel az elsődleges munkaerőpiacon is hiány van, erre a területre nem lehet embert találni.

A nyílt munkaerőpiaconak komoly elszívó ereje van. A minimálbér és a garantált bérminimum között egy kb. 20%-os űr van. Nem tudja, hogy hogyan lehetne ezt az űrt orvosolni.

Bokor István Béla - a Répszolg NKft. ügyvezető igazgatója elmondja, hogy a közfoglalkoztatás tőle nagyon távol áll, azt sem bánja, hogy visszaszorult, már a keletkezését is rosszalta ennek a foglalkoztatási formának. Régebben 20-30 főből jelenleg már csak 2-3 közfoglalkoztatott munkatársuk van. Alkalmazásuk az ösztönző rendszerben nem a hatékonyságot növeli, ha nincsenek közmunkásaik, akkor is takarítják az utcát és lenyírják a fűvet.

Véleménye szerint rendszerszinten kell biztosítani a feltételeket a foglalkoztatáshoz. Elsődleges problémájuk a munkaerő minősége és a megfelelő eszközpark. Nem mindegy, hogy kiket ültetnek a munkagépekre. Jelenleg 80 munkatárssal dolgoznak, minimális a fluktuáció. Ösztönző-rendszerükben a határokat feszegetve vészelték át elfogadott költségvetés hiányában a 2019. évet.

Homoki-Nagy Fanni a Magyar Vöröskereszt XV. kerületi szervezetének képviselőjének fiatal agilis vezetője is bemutatkozik. Beszél a szervezeten belüli régiófejlesztésekről, elmondja, hogy a kerületben nőtt fel, s az eddigiek során ifjúsági szervezőként dolgozott. Kiepített kapcsolatait kamatoztatni tudja a jelenlegi pozíciójában is. Székhelyük a Népfelkelő-Szerencs utca kereszteződésénél található, melyet a közelmúltban felújított az Önkormányzat, javultak a munkafeltételeik, ezért szeretné a köszönetét kifejezni.

Carlos Lattes Pavez a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány igazgatója is hozzászól az elmúlt két év értékeléséhez. Az Alapítványuk által fenntartott intézményeikben az elfogadott költségvetés hiányától eltekintve az elmúlt időszakuk nyugodtnak mondható. A nyílászárók cseréjét követően elkészültek az Aporháza utcai Családok Átmeneti Otthonának tető szigetelésével is. Komoly energiatakarékossági fejlesztésnek ítéli meg ezt a pozitív változást, mely remélhetőleg jelentősen csökkenti rezszi költségeiket.

Közös gondjuk a kerületben található szociális intézményekkel, hogy nem találnak megfelelő szociális szakembereket az anyagiak miatt. Sem erkölcsileg, sem anyagilag nincs társadalmi megbecsültsége a szociális munkának, nincsenek a helyükön a szociális feladatokat ellátó szakemberek. *Furcsa helyzet alakult ki.* Nagyobb a kereslete és a keresete is a takarítói munkát végző embereknek, sok esetben az otthonban élőknek, mint azoknak a szociális munkásoknak, akik az otthonban dolgoznak.

A Mozgássérültek Budapesti Egyesületének új elnöke Kogon Mihály első alkalommal vesz részt a kerületi Szociálpolitikai Kerekasztal megbeszélésén, elmondja, hogy szívesen jöttek a tanácskozásra, felajánlja szakmai segítségüket, javaslataikat a kerületi akadálymentesítés műszaki megoldásaihoz, ha szükséges, magánlakások esetében is. Innovációs fejlesztési lehetőségekről, emelő szerkezetek alkalmazásáról beszél, amelyek használata elősegíti, hogy minél tovább saját otthonában legyen ellátható a mozgásszervi sérült.

Megemlíti még, hogy Magyarországon nagyon ritka ezeknek az emelő szerkezeteknek a használata, a szervezetük azon dolgozik, hogy a mozgássérült emberek hozzá juthassanak a sérülésüknek megfelelő gyógyászati segédeszközökhöz. Jelenleg állandó helyet, helyiséget keresnek ahol a közel ötezer fő tagságukat méltó körülmények között fogadni tudják. A kerületi koncepciót támogatják.

Némethné Varga Viktória FENO egységvezető kiegészítésképpen elmondja, hogy mélyen egyet ért az előzőekben elhangzottakkal, valóban használni kell az emelőket, fontosnak ítéli meg a folyamatos szemléletformálást.

Szabóné Busi Juliánna ÉNO egységvezető hozzáteszi még, hogy az akadálymentesítés elégséges mértéke megvan, a budapesti és a helyközi tömegközlekedés okoz nehézséget.

Kogon Mihály elnök úr válaszában részletesen kifejti, hogy rendkívül fontos feladatuknak tekintik ennek a problémának a megoldását is, ezért érzékenyítő tréninget tartottak a BKK munkatársai számára. Megemlíti még, hogy 2050-re vállalnák a tömegközlekedés akadálymentesítését.

Reiszné Naszádi Magdolna főosztályvezető asszony a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője részletesen ismerteti a 2018. évben bevezetett új támogatási formákat. Tájékoztatja a jelenlévőket arról is, hogy jelentősen csökkent a segélyeket igénybevevők száma. Az új támogatási formák bevezetésénél folyamatosan alkalmazkodnak az új élet helyzetekhez.

Bokor István Béla - a Répszolg NKft. ügyvezető igazgatója újabb információval gazdagítja a tanácskozást. A Fő téri fa kivágásokból származó ágak, rönkök tűzifaként való felhasználását, a rászoruló kerületi lakosoknak a kiosztását javasolja, melyet a Kovácsi Kálmán térről lehetne ingyenesen elszállítani.

Az elvitelben és a rakodásban szükséges segítségnyújtást felajánlja a Vöröskereszt részéről Homoki-Nagy Fanni, az aprításban segítenek a Palota-15 Nkft. munkatársai. Maximum két köbméter/fő ami elvihető, az osztás idejéről tájékoztatást kapnak az érintettek.

A tanácskozás végén Reiszné Naszádi Magdolna főosztályvezető asszony a jelenlévőkhöz fordulva megkérdezi, hogy elfogadják-e a jelenlegi szolgáltatástervezési koncepcióban megfogalmazott 2019-2021. évekre szóló célkitűzéseket?

1/ 2019. (IX.26.) Szociálpolitikai Kerekasztal határozat:

A Szociálpolitikai Kerekasztal úgy dönt, hogy a Képviselő-testület 648/2017. (XI.7.) ök. számú határozatával elfogadott Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót felülvizsgálva, egyhangúlag elfogadja a 2019-2021 évekre megfogalmazott célkitűzéseket.

(7 igen, 0 nem, 0 tartózkodás)

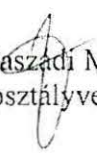
kmf.

A jegyzőkönyvet készítette:

Varga Klára
intézményi referens

A jegyzőkönyvet jóváhagyta:

Reiszné Naszádi Magdolna
főosztályvezető